

Maastricht University

Jaarverslag 2016

Colofon

Ontwerp:	Mockus
Fotografie:	Arjen Schmitz
Telefoon	+31 43 388 22 22
E-mail	jaarverslag-fin@maastrichtuniversity.nl
Postadres	Postbus 616, 6200 MD Maastricht, Nederland
Website	Het huidige websiteadres van UM alwaar het jaarverslag te vinden is, betreft: www.maastrichtuniversity.nl/about-um/organisation/facts-figures
Documentnaam	Jaarverslag 2016
Copyright	© Universiteit Maastricht, Nederland.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Universiteit Maastricht.

Inhoudsopgave

			4.5.5	Voorzieningen	68
			4.5.6	Langlopende schulden	69
	Ten geleide	4	4.5.7	Kortlopende schulden	69
			4.5.8	Overzicht doelsubsidies	70
1	Verslag van het College van Bestuur	6	4.5.9	Niet in de balans opgenomen regelingen	70
			4.6	Toelichting op de staat van baten en lasten	71
			4.6.1	Rijksbijdrage	71
2	Algemeen beeld van de Universiteit Maastricht	8	4.6.2	Examen- en collegegelden	72
2.1	Historie	9	4.6.3	Baten werk in opdracht van derden	72
2.2	Organigram	9	4.6.4	Overige baten	74
2.3	Missie, visie en strategie Universiteit Maastricht	10	4.6.5	Personele lasten	75
2.4	Samenwerking in de regio	11	4.6.6	Afschrijvingen	77
2.5	Kerncijfers	16	4.6.7	Huisvestingslasten	77
			4.6.8	Overige instellingslasten	78
			4.6.9	Financiële baten en lasten en Resultaat deelnemingen	79
3	Universiteit Maastricht in verslaggevingsjaar 2016	17	4.6.10	Overzicht honorarium accountant	79
3.1	Onderwijs	18	4.6.11	Overzicht verbonden partijen	80
3.2	Onderzoek	20	4.6.12	Voorstel bestemming exploitatiesaldo	81
3.3	Impact	23	4.7	Overige gegevens	84
3.4	Internationalisering	25			
3.5	Prestatie-, profilerings- en zwaartepuntafspraken	27	5	Verslag Raad van Toezicht UM 2016	92
3.6	Studenten en alumni	27			
3.7	Personeelsbeleid	31	6	Beloning College van Bestuur en tegenmoetkoming leden Raad van Toezicht	99
3.8	Faciliteiten	33			
3.9	UM en duurzame samenleving	34			
3.10	UM en financieel resultaat	36			
3.10.1	Beleid ten aanzien van Beleggen en Belenen	36			
3.10.2	Kasstromen en liquiditeitspositie	36		Woordenlijst en afkortingenlijst	104
3.10.3	Uitzettingen, beleggingen en leningen	37			
3.10.4	Financieringsstructuur en vermogenspositie	38			
3.10.5	Overige kengetallen	39			
3.11	UM en leveranciers- en ketenverantwoordelijkheid	40			
3.12	UM en continuïteit & compliance	40			
3.13	UM en helderheidsaspecten	50			
4	Jaarrekening	51			
4.1	Inleiding	52			
4.2	Enkelvoudige en geconsolideerde balans (na winstbestemming)	57			
4.3	Enkelvoudige en geconsolideerde staat van baten en lasten	58			
4.4	Geconsolideerd en enkelvoudig kasstroomoverzicht	59			
4.5	Toelichting op de balans	61			
4.5.1	Materiële vaste activa	61			
4.5.2	Financiële vaste activa	62			
4.5.3	Vlottende activa	66			
4.5.4	Eigen vermogen	67			

Ten geleide

Voor u ligt het jaarverslag 2016 van Universiteit Maastricht (UM). Met dit jaarverslag legt het College van Bestuur (CvB) verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële positie van de universiteit. Het jaarverslag betreft in de eerste plaats een verantwoordingsdocument ter attentie van de Raad van Toezicht en de Nederlandse overheid. Daarnaast heeft het als doel stakeholders te informeren over de activiteiten die in 2016 hebben plaatsgevonden. Belangrijke stakeholders voor UM zijn: studenten en alumni, medewerkers, academische samenwerkingspartners (zowel in het binnen- als in het buitenland), overheid (regionaal, provinciaal en nationaal), samenwerkingspartners binnen het bedrijfsleven en toezichhoudende en controlerende instanties. De relatie met stakeholders staat bij UM centraal bij de keuzes en uitvoering van haar activiteiten. Dit is ook een van de voornaamste redenen waarom UM heeft gekozen voor een geïntegreerde verslaglegging. UM stelt haar jaarverslag op conform de uitgangspunten en inhoudselementen van Integrated Reporting.

UM kent drie kernactiviteiten: onderwijs, onderzoek en het maatschappelijk en economisch toepassen van kennis. UM hanteert de onderwijsfilosofie van probleemgestuurd onderwijs en was de eerste universiteit die deze filosofie in de volle breedte heeft toegepast. Studenten krijgen kleinschalig onderwijs en worden, door middel van het inzetten van het onderwijsconcept 'international classroom', opgeleid met aandacht voor zowel de regionale als de internationale context in een interculturele omgeving. Internationalisering in al haar facetten is onderdeel van het DNA van deze universiteit en loopt als een rode draad door onderwijs, onderzoek en het maatschappelijk en economisch toepassen van kennis.

Bij probleemgestuurd onderwijs dragen studenten een groot deel van de verantwoordelijkheid voor hun leerproces. In kleine onderwijsgroepen analyseren zij vaak vraagstukken die ook in het Maastrichtse onderzoek centraal staan. Ze voeren discussies, wisselen kennis uit en bepalen gezamenlijk hun leerdoelen. Zo worden ze gemotiveerd om zelf onderzoek te doen en wordt de basis gelegd voor de competenties die zij na afstuderen in hun rol als jonge professional nodig hebben. Getalenteerde studenten met extra onderzoeksaspiraties kunnen een onderzoeksmaster volgen na een afgeronde bachelor- of masteropleiding en deelnemen aan excellentie programma's als PREMIUM of MaRBLe.

Onderzoek vindt doorgaans plaats in de faculteiten, vanuit een onderzoeksinstituut of een graduate school met focus op een beperkt aantal onderzoeksthema's. Over de grenzen van de eenheden heen werken faculteiten samen aan de volgende thema's: Quality of Life, Learning and Innovation en Europe and a Globalising World. Er wordt naar gestreefd om op multi- en interdisciplinaire wijze een

bijdrage te leveren aan het oplossen van grote maatschappelijke vraagstukken binnen deze onderzoeksthema's. UM opereert als internationale netwerkorganisatie en zoekt actief de samenwerking met diverse universitaire en maatschappelijke partners op relevante terreinen. De resultaten van onderzoeken worden gedeeld binnen en buiten de organisatie.

Belangrijke bevindingen en inzichten met maatschappelijke en economische betekenis worden waar mogelijk toegepast en aangevend. Samen met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties richt UM zich op het stimuleren van nieuwe bedrijvigheid door gerichte impactactiviteiten. In samenwerking met private partijen en kennisinstellingen heeft UM in 2013 een 10-jarige strategie opgesteld voor economische en maatschappelijke structuurversterking van de regio. De Provincie Limburg steunt deze zogenaamde Kennis-As initiatieven waaruit ook de ontwikkeling van de Brightlands campussen voortgekomen is. In de afgelopen jaren heeft UM met haar partners vier van deze campussen opgezet waar samenwerking tussen ondernemers, onderzoekers, studenten, alumni en de omgeving, gestimuleerd wordt.

Naast de activiteiten binnen de Brightlands campussen is in 2016 door het Knowledge Transfer Office (KTO) meer focus aangebracht op kennisbenutting binnen de alfa- en gammawetenschappen ('binnenstad-valorisatie'). Door deze hernieuwde focus is reeds een aantal concrete successen gerealiseerd. Ook zijn diverse activiteiten op centraal en decentraal niveau beter met elkaar verbonden en er is een begin gemaakt met de professionalisering van de voorlichtingsactiviteiten over de kansen die kennisbenutting biedt (onder andere Impact Course).

De output van al deze activiteiten komt weer ten goede aan het onderwijs- en onderzoeksproces. Daarom zijn de drie waardenkennissen onderwijs, onderzoek en kennisbenutting/toepassing niet los van elkaar te zien en neemt de beschrijving van de drie processen in dit jaarverslag een prominente plaats in.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 kijkt het College van Bestuur terug op 2016 en alvast vooruit naar 2017

Hoofdstuk 2 geeft op hoofdlijnen inzicht in de missie, visie en doelstelling van UM

Hoofdstuk 3 bevat een overzicht van de activiteiten die in 2016 hebben plaatsgevonden

Hoofdstuk 4 gaat in op het gevoerde financiële beleid en de financiële positie van UM

Hoofdstuk 5 bevat het verslag van de Raad van Toezicht

Hoofdstuk 6 geeft inzicht in het beloningsbeleid van het College van Bestuur en de vergoedingen van de Raad van Toezicht

Verslag van het College van Bestuur

Het jaar 2016 was een bijzonder jaar voor onze universiteit die 40 jaar geleden officieel opgericht werd, nadat al sinds 1974 een select groepje studenten in Maastricht een medische opleiding volgde. Toen al bestond de ambitie om van UM een brede universiteit te maken, waarvan de reikwijdte niet bij de landsgrenzen zou ophouden. Over de laatste decennia heeft UM zich ontwikkeld tot de meest internationale universiteit van Nederland. Ook het strategisch plan Inspired by Quality (2012-2016) heeft bijgedragen aan de verdere uitwerking van dit ambitieuze doel. UM zette zich vanuit haar rol als lerende organisatie in voor grensoverschrijdende ontwikkeling en speelde, naast haar actieve rol in verschillende internationale netwerken, actief in op de behoefte van de Euregio Maas-Rijn, door middel van innovaties in onderwijs en onderzoek.

Een belangrijke bijdrage van UM in het stimuleren van een gezonde en economisch sterke (eu)regio, zijn de Brightlands campussen waarvan UM mede-aandeelhouder is. In deze triple helix aanpak worden samenwerkingsverbanden aangegaan waar kennis en economie elkaar versterken rond de thema's duurzaamheid en energie transitie, digitalisering en health & life science. In 2016 is de samenwerking tussen de verschillende campussen geïntensiveerd met als doel het versterken van verbindingen tussen bedrijven, onderwijsinstellingen en de overheid in Limburg.

Met focus op onderwijskwaliteit en innovatie is op 1 april 2015 het UM Instituut voor Onderwijsinnovatie, EDLAB, van start gegaan. In 2016 zien we hier al de eerste uitkomsten van: een handboek over constructieve alignment bijvoorbeeld, en twee dynamische onderwijsruimtes - waar staand en interactief onderwijs in gegeven en genoten kan worden - zijn in gebruik genomen binnen het project Education That Moves You. In maart zijn er bijeenkomsten georganiseerd onder de noemer First Year Experience, om meer te weten te komen over de ervaringen en behoeftes van eerstejaars studenten.

In 2016 hebben alle opleidingen die in een hersteltraject zaten formeel hun heraccreditatie gekregen en zijn twee onderzoeksmasters van de School of Business and Economics met succes geheraccrediteerd. In 2016 zijn ook de eerste voorbereidingen getroffen voor de Instellingstoets Kwaliteitszorg die in 2018-2019 plaats zal vinden.

Ook op het gebied van onderzoek zijn successen geboekt, bijvoorbeeld de toekenning van een recordaantal European Research Council grants aan UM onderzoekers; waaronder twee prestigieuze ERC advanced grants; Clemens van Blitterswijk gaat leiding geven aan een vierjarig onderzoeksproject om nieuwe weefsels te ontwikkelen op basis van de intrinsieke zelforganiserende capaciteit van (stam)cellen en Philippe Lambin gaat met zijn team onderzoek doen naar een innovatieve behandelingsmethode voor patiënten met uitgezaaide longkanker. Samen met de RWTH Aachen is het onderzoeksinstituut AMIBM op de Brightlands Chemelot Campus opgericht, met een focus op onderzoek naar innovatieve methoden en toepassingen van biobased materials. Daarnaast is een aantal onderzoeksinstituten in het Kennis-As programma geïmplementeerd, samen met de provincie Limburg en andere partners zoals LINK (precision medicine & innovatieve diagnostiek), MERLN (regeneratieve geneeskunde) en ITEM (onderzoek naar oplossingen in grensregio's).

In 2016 liep tevens het nationale programma prestatiebekostiging af; in deze context zijn de afspraken met UM over prestaties in onderzoek en onderwijs gehaald en zijn de daaraan verbonden financiële middelen aan UM toegekend.

Verder is een aantal belangrijke langlopende operationele projecten in 2016 opgeleverd. Zo lanceerde UM zowel een nieuwe website als een nieuw studentenportaal. De nieuwe website is gebruiksvriendelijker, tweetalig en staat vol mooi beeldmateriaal. Aan het nieuwe studentenportaal - waarin roosters, deadlines, cijfers, cursusmateriaal en handige links terug te vinden zijn - is twee jaar lang hard gewerkt in nauwe samenwerking met studenten.

Het nieuwe sportcentrum van UM is in 2016 feestelijk geopend; naast de fitness- en functionele trainingsruimte zijn er ook speciaal ingerichte studeerplekken aanwezig.

In 2016 is bovendien het nieuwe strategisch plan, Community at the CORE (2017-2021) - door een brede discussie binnen onze academic community uitgewerkt - gepresenteerd. In dit strategisch plan uiten we onze ambitie om zowel onze internationale positie en netwerk, als die in de regio, verder te versterken. Geheel in lijn met dit streven, neemt UM actief deel aan meerdere internationale universitaire netwerken en partnerschappen. Dit doen we onder andere om diversiteit in de international classroom te kunnen continueren. Deze aanpak werkt, want ook dit jaar weer scoort UM hoog in verschillende rankings. In twee internationale rankings die een overzicht bieden van de beste universiteiten jonger dan vijftig jaar scoort UM zelfs zeer hoog. In de Times Higher Education 100 onder 50 stijgt UM in 2016 naar de vierde plaats en in de QS top 50 onder 50 is UM op de zevende plaats geëindigd. Daarmee is UM volgens QS de beste jonge Europese universiteit.

Al met al was 2016 met ons 40-jarig jubileum een feestelijk jaar waarin we stilstonden bij de bijzondere start en ontwikkeling van deze jonge universiteit die we ondertussen - met meer dan 100 vertegenwoordigde nationaliteiten - met recht een echte Europese universiteit met een global outlook mogen noemen. We kijken dan ook niet alleen met trots terug, maar ook uit, naar een nieuw jaar waarin we met het nieuwe strategisch plan aan de slag zullen gaan om onze academische missie te continueren.

Maastricht, 26 april 2017

College van Bestuur
 Voorzitter prof. dr. M.A. Paul
 Rector Magnificus prof. dr. R.M. Letschert
 Vicevoorzitter dr. N.J.P.M. Bos

2

Algemeen beeld van de Universiteit Maastricht

2.1 Historie

40 jaar Universiteit Maastricht

In 2016 vierde UM haar 40-jarig bestaan. Het jubileumjaar ging van start met de Dies Natalis op 11 januari 2016 in de Sint Janskerk in Maastricht. Het hele jaar door werden er, voor en door UM-studenten en medewerkers, tal van jubileumactiviteiten georganiseerd waarmee de verbinding met de stad en haar inwoners nadrukkelijk werd gezocht. In 2016 werd tijdens de opening van het academisch jaar 2016-2017, met als thema Community at the CORE, ook het nieuwe strategisch programma met dezelfde titel gepresenteerd.

Van medische faculteit naar complete universiteit

UM is in 1975 begonnen als de achtste medische faculteit van Nederland. "Deze nieuwe universiteit zal anders zijn dan de andere universiteiten dankzij onderwijskundige vernieuwingen en nieuwe studierichtingen", zo stelden de leden van de Commissie Tans - belast met de voorbereidingen rondom de oprichting van de achtste medische faculteit en de uitbouw daarvan tot universiteit - zich ten doel. Ook waren zowel de Commissie Tans als oud-minister Veringa (Onderwijs en Wetenschappen) van mening dat de reikwijdte van deze Limburgse universiteit niet bij de grenzen op zou mogen houden. De commissie besloot om al in 1974 met een kleine groep van vijftig studenten van start te gaan.

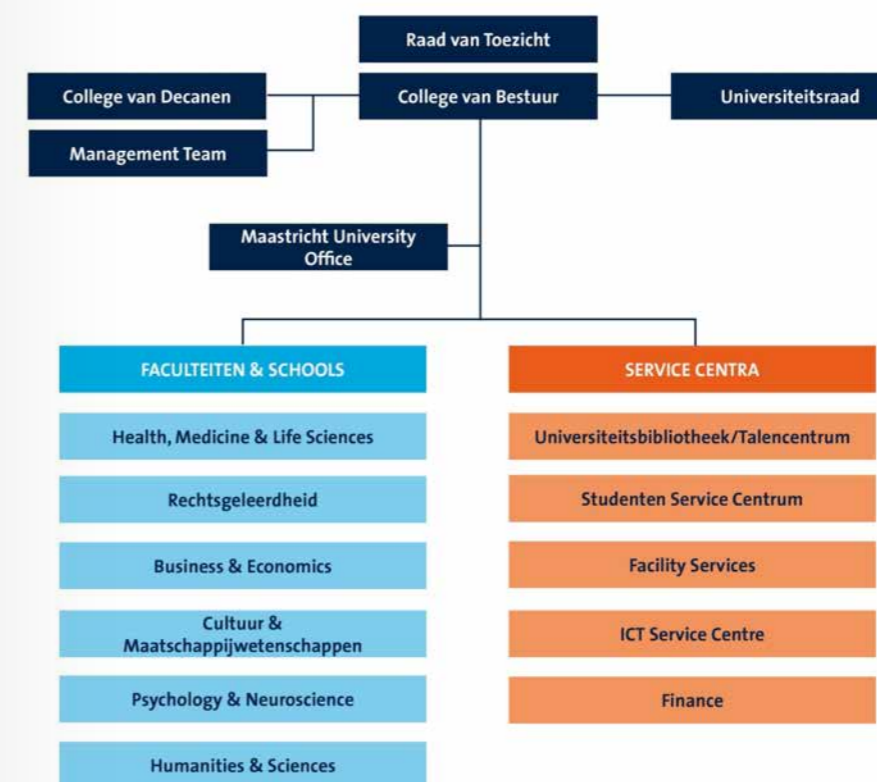
De wettelijke onderbouwing volgde eind 1975, waarna op 9 januari 1976 Universiteit Maastricht - toen nog Rijksuniversiteit Limburg geheten - officieel geopend werd.

In het academisch jaar 1980-1981 startte de experimentele studierichting Sociale Gezondheidskunde, de voorloper van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen. Hierna werden de volgende faculteiten en schools opgericht: de Faculteit der Rechtsgeleerdheid (Faculty of Law, 1982), de Faculteit Economie (1984) - de huidige School of Business & Economics, de Faculteit der Algemene Wetenschappen (1987) - die doorontwikkeld is tot de Faculty of Humanities & Sciences, de Faculteit Cultuurwetenschappen (1991) - die uitgegroeid is tot de Faculty of Arts & Social Sciences en de Faculteit der Psychologie (1995) - nu de Faculty of Psychology & Neuroscience. In 2008 zijn de Faculteiten Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen samengevoegd tot de Faculty of Health, Medicine and Life Sciences (FHML). Het azM en FHML hebben een operationele samenwerking - het zogeheten coöperatief UMC-model - in het MUMC+ (Maastricht Universitair Medisch Centrum).

In een relatief kort tijdsbestek is UM uitgegroeid, van een regionale medische faculteit, tot een brede en meest internationale universiteit van Nederland, met meer dan 100 vertegenwoordigde nationaliteiten.

2.2 Organigram

Organigram UM. Voor een overzicht van de aan UM verbonden partijen: zie paragraaf 5.6.11 Overzicht verbonden partijen

2.3 Missie, visie en strategie Universiteit Maastricht

Missie en visie

De kern van de missie van UM is om studenten van over de hele wereld de mogelijkheid te bieden om deel te nemen aan kleinschalig, probleemgestuurd onderwijs (PGO) in een internationale en interculturele setting. Zowel de hoogwaardige opgedane kennis als de (academische) vaardigheden die studenten opdoen door deze onderwijsmethode zijn krachtige instrumenten voor een succesvolle carrière binnen en buiten de academie. Door middel van het onderwijsconcept 'international classroom', waarbinnen de ontwikkeling van interculturele en transversale competenties centraal staat, worden studenten goed voorbereid op het leven en werken in een steeds veranderende internationale samenleving en arbeidsmarkt.

Op het gebied van onderzoek zet UM in op drie hoofdthema's: Quality of Life, Europe and a Globalising World en Learning and Innovation. Bijzondere speerpunten zijn het aanmoedigen van hoogwaardig interdisciplinair onderzoek, het bevorderen van intern talent, het aantrekken van extern talent en het versterken van onderzoek in de sciences op specifieke terreinen.

UM heeft een grensoverschrijdende visie met een bijzondere focus op de Euregio Maas-Rijn. Een belangrijke doelstelling van UM is om in deze Euregio de verbanden tussen onderwijs en onderzoek en met de industrie en de arbeidsmarkt te versterken. Deze verbanden leiden niet alleen tot stimulerend en vernieuwend onderwijs, maar geven onderzoekers ook de gelegenheid om innovatie direct toe te passen op maatschappelijke vraagstukken, om zo de waarde van hun kennis voor de samenleving aan te tonen.

Strategie

Inspired by Quality

2016 was het laatste jaar van het strategisch programma 'Inspired by Quality' (2012-2016) waarin UM gezien wordt als 'lerende organisatie' die inspreekt op de behoeften van de (eu)regio en het land. Grensoverschrijdende ontwikkeling en internationalisering stonden hierbij hoog in het vaandel.

In de afgelopen jaren zijn er, door veranderingen in de politieke context en door regionale ontwikkelingen, nieuwe mogelijkheden ontstaan voor de aanscherping en invulling van de strategische doelen en voor groei van de universiteit. De prestatieafspraken met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Kennis-As Limburg zijn de twee belangrijkste bewegingen die parallel aan het strategisch programma zijn ontwikkeld.

Voor de prestatieafspraken zie paragraaf 3.5 Prestatie-, profilerings- en zwaartepuntafspraken. Voor Kennis-As Limburg zie paragraaf 2.4 Samenwerking in de regio.

Community at the CORE

In september 2016, tijdens de opening van het academisch jaar, werd het nieuwe strategisch plan gepresenteerd: Community at the CORE (2017-2021). UM uit hierin de ambitie om zowel haar internationale positie en netwerk, als die in de regio, verder te versterken. CORE (Collaborative Open Research Education) is de filosofische basis voor dit nieuwe strategisch plan.

De missie en strategie van UM voor de toekomst zijn gebaseerd op vier kernwaarden:

- Een vernieuwer zijn op het gebied van onderwijs en onderzoek door introductie van de CORE-filosofie op onze universiteit;
- Een inclusieve aanpak hanteren en onze deuren openen voor alle studenten en medewerkers die bij ons profiel passen en onze kernwaarden onderschrijven;
- Onze sociale verantwoordelijkheid serieus nemen door verbanden te leggen tussen de universiteit en de samenleving, van lokaal tot (eu)regionaal niveau;
- Een duurzame instelling zijn in de breedste zin van het woord.

UM heeft de volgende doelstellingen:

- Een voorbeeldfunctie vervullen als academische gemeenschap die wederzijds respect, democratische beginselen en transparantie als uitgangspunten hanteert;
- Een inclusieve omgeving aanbieden waarin studenten en medewerkers zich thuis voelen;
- Studenten uit de regio, Nederland, Europa en de rest van de wereld een stimulerende onderwijsomgeving bieden op basis van de beginselen van probleemgestuurd onderwijs en de 'International Classroom';
- Uitermate inzetbare en hooggeschoolde alumni afleveren voor vooraanstaande functies in uiteenlopende vakgebieden op de internationale arbeidsmarkt;
- Een open onderzoeksklimaat creëren dat in directe verbinding staat met het onderwijsproces, wordt gekarakteriseerd door fundamentele en toegepaste benaderingen en dat gericht is op zowel speciale aandachtsgebieden als interdisciplinariteit;
- Een zinvolle bijdrage leveren door op basis van hoogkwalitatief onderzoek en innovatie te zoeken naar oplossingen voor maatschappelijke kwesties; 'Triple-helix' hot spots creëren op de Brightlands campussen die fungeren als de drijvende kracht achter de Euregio en Europese ontwikkeling.

2.4 Samenwerking in de regio

Het is onderdeel van de missie en visie van UM om waardevolle verbanden te leggen tussen de universiteit en de samenleving - met de nadruk op haar directe omgeving: Maastricht, Provincie Limburg, Brainport en de Euregio Maas-Rijn - om zo bij te dragen aan een gezonde en economisch sterke regio. Een en ander kristalliseert zich uit op de Brightlands campussen waarvan UM medeoprichter en medeaandeelhouder is.

Kennis-As Limburg

UM, Zuyd Hogeschool en Maastricht MUMC hebben in 2013 het initiatief genomen voor de Kennis-As, een strategisch tienjarig programma om de maatschappelijke en economische structuur in Limburg te versterken. In maart 2015 is Fontys Hogeschool als vierde kennisinstelling aangesloten. Centraal in de Kennis-As staat het versterken en verbinden van onderwijs en onderzoek met bedrijvigheid in Limburg. Daarnaast stimuleert de Kennis-As een gezonde en vitale bevolking.

Brightlands

Projecten uit de Kennis-As Limburg worden zoveel mogelijk ingebed in een regio waar een goede interactie met de omgeving is gegarandeerd vanwege de aanwezige sociaal-maatschappelijke en economische structuur. Hieruit zijn vier gebieden van geconcentreerde triple-helix ontwikkeling ontstaan, ook wel aangeduid als Brightlands campussen. Brightlands bestaat uit vier campussen en expertisegebieden:

- Brightlands Chemelot Campus (Sittard-Geleen): Smart Materials and Sustainable Manufacturing
- Brightlands Maastricht Health Campus (Maastricht): Regenerative Medicine and Precision Medicine & Innovative Diagnostics
- Brightlands Smart Services Campus (Heerlen): Data Science & Smart Services
- Brightlands Campus Greenport Venlo (Venlo): Healthy Food and Nutrition

In 2016 is de samenwerking tussen de verschillende Brightlands campussen verder versterkt, en gezamenlijk wordt gekeken naar mogelijkheden om meer inhoudelijke en organisatorische synergie te bereiken en Brightlands te profileren. Dit traject zal in 2017 verder geconcretiseerd worden.

Het Excellence Programme Brightlands heeft als doel het bijbrengen van talentvolle beïnvloeders en beslissers waarmee de verbinding tussen bedrijven, onderwijsinstellingen en de overheid in Limburg wordt versterkt. De Brightlands Innovation Factory, die op de Brightlands Chemelot Campus is ontwikkeld, is in 2016 ook uitgerold op de andere campussen. Dit programma komt voort uit het Startupbootcamp van de Brightlands Chemelot Campus en is een voorbeeld van de nauwe samenwerking tussen de campussen.

Brightlands Chemelot Campus

De Brightlands Chemelot Campus heeft haar profiel verder aangescherpt en richt zich op onderzoek naar en doorontwikkeling van slimme materialen en duurzame productiemethoden. In het najaar van 2016 werd het Center Court op de Brightlands Chemelot Campus geopend. Hiermee heeft de campus een centrale plek gekregen voor alle activiteiten en diensten die de campus community ondersteunen (overleg ruimtes, restaurant en congresfaciliteiten). UM, Chemelot Innovation and Learning Labs (CHILL), DSM Innovatie Centrum en het campusmanagement, zijn ook in dit gebouw gehuisvest. Op 9 december 2016 is hier ook het uit het Kennis-As programma opgerichte onderzoeksinstituut AMIBM (Aachen-Maastricht Institute for Biobased Materials) officieel geopend. AMIBM is een samenwerkingsverband tussen UM, RWTH Aachen (Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule) en het Fraunhofer instituut. In 2016 zijn de samenwerkingsovereenkomsten met beide Duitse organisaties getekend.

Binnen het instituut wordt onderzoek verricht naar de ontwikkeling van geavanceerde biobased materialen en worden er nieuwe methoden ontwikkeld om die materialen te ontwikkelen op een duurzame manier, zowel vanuit milieukundig als economisch perspectief.

Brightlands Maastricht Health Campus

De Brightlands Maastricht Health Campus heeft in 2016 haar strategie hernieuwd en richt zich nu primair op het creëren van een valorisatiecampus met een inspirerend platform voor wetenschap en bedrijven, het bevorderen van onderzoekssamenwerking, het oprichten van spin-off bedrijven van UM en MUMC+, het acquireren van complementaire bedrijven van buiten de regio en het ondersteunen van bedrijven en spin-offs bij hun groei-ambities. Het cluster 'Technology Transfer' van de Knowledge Transfer Office (KTO) is om die reden in 2016 ondergebracht bij de Brightlands Maastricht

Health Campus. De inhoudelijke speerpunten van de Brightlands Maastricht Health Campus liggen op het gebied van regeneratieve geneeskunde en precisie geneeskunde & innovatieve diagnostiek. Bij deze focus past het grote Kennis-As initiatief LINK (Limburg Investeert in haar Kenniseconomie).

Dit tot nu toe meest omvangrijke Kennis-As initiatief LINK is grotendeels gevestigd op de Brightlands Maastricht Health Campus. Op 8, 9, en 10 september 2016 organiseerden de LINK instituten MERLN (Institute for Technology-Inspired Regenerative Medicine) en M4I (Maastricht MultiModal Molecular Imaging Institute) hun officiële opening. Er vond onder andere een wetenschapsdag plaats waar zowel collega's van beide instituten als bekende gastsprekers hun werk presenteerden, een wetenschapsmarkt, een valorisatiedag geopend door de gedeputeerde Economie en Kennisinfrastructuur van de Provincie Limburg en de lancering van de eerste fase van REGMED XB. Tot slot openden de instituten hun deuren voor het grote publiek en was er de kans om de M4I labs te bezoeken.

REGMED XB heeft als doel een internationaal leidend onderzoeksinstituut te worden dat de krachten van de sterke onderzoeksinstituten op het gebied van regeneratieve geneeskunde in de as Leuven-Maastricht-Eindhoven-Utrecht-Leiden bundelt. Binnen REGMED XB werken onderzoekers en ondernemers samen aan valorisatie met als doel door samenwerking een zodanige massa te creëren dat een nieuw industrieel cluster op het gebied van regeneratieve geneeskunde ontstaat. Bestaande en nieuwe bedrijven krijgen via REGMED XB toegang tot state-of-the-art kennis, expertise, intellectueel eigendom, verschillende co-financieringsmogelijkheden en hoogopgeleid talent.

Brightlands Smart Services Campus

Met de opening van het campusgebouw op 12 september 2016, is de Brightlands Smart Services Campus officieel van start gegaan. De snelle ontwikkelingen in de wereld van Data Science waren aanleiding voor de campus om plannen te ontwikkelen voor het vestigen van aanvullende onderzoeksinstituten. Zo is er een verbinding gelegd met LIME (Limburg Meet), een Kennis-As initiatief van Zuyd Hogeschool op het gebied van meten in de zorg.

Het brede thema van de campus ligt op gebied van data science en smart services. In 2016 is er gewerkt aan plannen om die focus aan te vullen met de thema's blockchain, artificial intelligence en climate change, onder de overkoepelende noemer Techruption. De ontwikkeling hiervan wordt in 2017 verder vormgegeven.

Het Kennis-As initiatief BISS (Business Intelligence and Smart Services) is in 2015 gestart en sinds de opening van het campusgebouw nu ook fysiek gevestigd op de Brightlands Smart Services Campus. In 2016 is een start gemaakt met de realisatie van het Data Visualisatie lab en het Student Venture lab op de campus. Hier kunnen studenten en medewerkers experimenteren, en werken aan de ontwikkeling van innovatieve producten.

Brightlands Campus Greenport Venlo

In 2016 zijn de plannen voor de campus Venlo verder uitgewerkt. Met de keuze voor het thema 'gezond voedsel en voeding' kan ook de verbinding naar de andere Brightlands campussen gemaakt worden en krijgt de campus in Venlo, geconcentreerd in het aantrekkelijke Villa Flora gebouw op het zogeheten Floriadeterrein, haar eigen plek binnen de Brightlands biotoop. Er is in 2016 gestart met de werving van een nieuwe CEO (Chief Executive Officer) en 2017 zal in het teken staan van het verder opbouwen van de campus en het zoeken van partners in het bedrijfsleven die samen met de universiteit en de Provincie Limburg willen werken aan een innovatief ecosysteem met een hoog valoriserend vermogen.

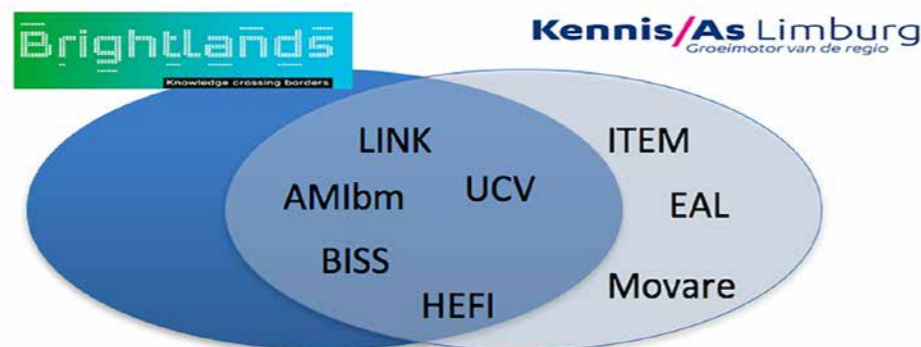
Parallel aan de campusontwikkeling in Venlo is in september 2015 het University College Venlo (UCV) van start gegaan. Het UCV is een University College met een speciale focus op voeding en gezondheid, waarmee een directe link naar de campusontwikkeling ligt. Het jaar 2016 heeft in het teken gestaan van het ontwikkelen van de opleiding en de werving van studenten. De instroom van studenten is nog bescheiden maar de kwaliteit van de opleiding wordt al zeer goed gewaardeerd door de studenten. In de Keuzegids Hoger Onderwijs is het UCV als op één na beste University College gekwalificeerd.

Het wetenschappelijk onderzoek wordt in Venlo vormgegeven door twee onderzoeklijnen, waarvoor de subsidiebeschikking in 2017 wordt verwacht:

- HEFI: Healthy Eating & Food Innovation, met de sub-onderwerpen:
 - Digestie van voeding en de rol van microbiotica in het pijsverteringsstelsel
 - Voedingsinnovatie en gezondheid
 - Het consumerende individu
- Center For Food Claims

Naast het onderzoek op het gebied van gezonde voeding worden er plannen ontwikkeld om op het gebied van logistiek onderzoeklijnen te starten, met speciale aandacht voor logistiek van voeding en voedsel.

De onderzoeksactiviteiten sluiten goed aan bij de onderwijsactiviteiten van UM te Venlo en levert waar mogelijk schaalvoordelen op zoals het delen van faciliteiten en het samen opzetten van onderzoeksprogramma's of het creëren van gemengde HBO / WO studentprojecten. Dit is ook van groot belang voor de verdere uitbouw en inbedding van het onderwijs. Immers, aanwezigheid van onderzoeksinfrastructuur en onderzoekers draagt bij aan het wetenschappelijke profiel van het onderwijs ter plaatse.

Andere Kennis-As projecten

Institute for Transnational and Euregional cross border cooperation and Mobility (ITEM)

ITEM is in 2015 opgericht om het grensoverschrijdend en internationaal functioneren van de euregionale en transnationale samenwerking vanuit de wetenschap te ondersteunen en te bevorderen. De focus ligt op grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit met aandacht voor beroepskwalificaties, diploma-erkenning, arbeidsmarktbeïnvloeding en onderwijs, fiscaliteit, sociale zekerheid en pensioen. ITEM heeft in 2016 haar intrek genomen bij het Maastricht International Centre, samen met de expatdesk van de gemeente Maastricht en het nieuwe Grensinfopunt Vlaanderen-Nederland. In 2016 heeft ITEM voor de eerste keer een Grenseffectenrapportage opgesteld en gepubliceerd; hierin zijn tien dossiers behandeld die zijn onderzocht op de effecten voor de grensregio. Daarnaast heeft ITEM in 2016 een quickscan ontwikkeld waarmee inzichtelijk gemaakt kan worden of de effecten voor grensregio's van nieuwe wet- en regelgeving (ex ante) substantieel zullen zijn.

Gezonde basisschool van de toekomst

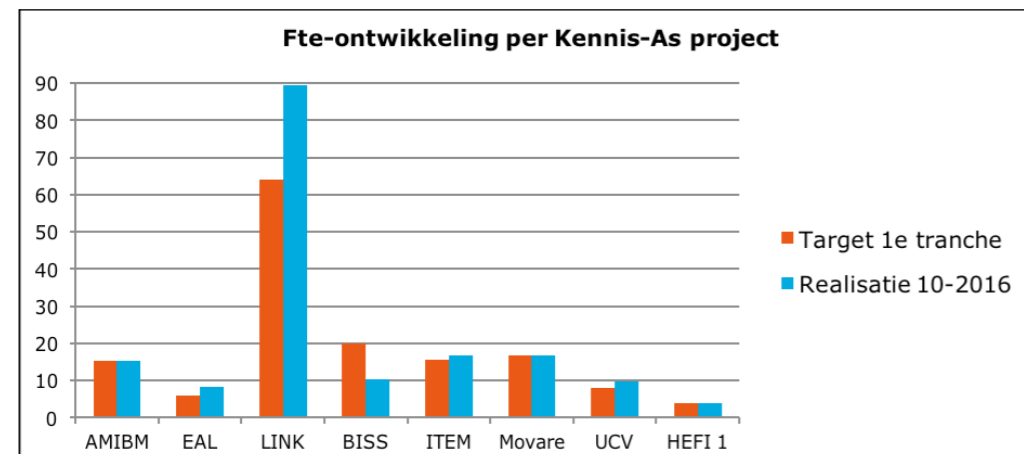
De uitvoeringsfase van het project 'Gezonde basisschool van de toekomst', met daarin de voedings- en/of beweeginterventies, is in oktober 2015 van start gegaan. In 2016 heeft staatssecretaris Sander Dekker een werkbezoek gebracht aan één van de gezonde basisscholen. De eerste onderzoeksgegevens uit het onderzoek zijn bekend en deze zijn in 2016 gecommuniceerd naar ouders, scholen, kindpartners en andere belanghebbenden. Ook is in 2016 het eerste wetenschappelijke (design) artikel gepubliceerd in BMC Public Health.

Educatieve Agenda Limburg (EAL)

De primaire doelstelling van de EAL is het bevorderen van de dialoog en de samenwerking tussen alle partijen die betrokken zijn bij het onderwijs in Limburg, ter verbetering van het onderwijs en de aansluiting op de arbeidsmarkt. Inmiddels participeren meer dan 70% van alle onderwijsinstellingen in Limburg in de EAL. Door de EAL versterkt UM haar positie in beleidsvoorbereidende activiteiten vanuit bijvoorbeeld het ministerie van OCW en de Provincie Limburg. Eind 2016 is in nauwe samenwerking met de Provincie Limburg het initiatief genomen om aan de hand van de onderwijsmonitor in gesprek te gaan met schoolbesturen die nog niet zijn aangehaakt bij de EAL.

Eerste resultaten Kennis-As Limburg

Het aantal werknemers (fte) dat werkt voor de Kennis-As projecten ligt significant hoger dan verwacht, terwijl de looptijd van de meeste projecten nog twee à drie jaar duurt. Het doel was dat 149,3 fte werkzaam zou zijn voor de Kennis-As; momenteel staat de teller al op 170,2 fte. In onderstaande grafiek is de verdeling van fte's over de verschillende Kennis-As projecten weergegeven. Het hoger aantal werknemers wordt veroorzaakt doordat de onderzoeksgroepen zeer succesvol zijn in het verwerven van extra projectfinancieringen.

De Kennis-As projecten zijn tot nu toe zeer succesvol gebleken in het verwerven van aanvullende onderzoeksmiddelen bij diverse subsidiegevers, zoals Europese fondsen, NWO-subsidies, collectiebusfondsen en industriële partners. Het verwerven van voldoende onderzoeksmiddelen is zeer belangrijk voor de ontwikkeling van de onderzoeksinstituten die met Kennis-As middelen als aanjaagfinanciering worden opgezet. De mate waarin de verschillende onderzoeksinstituten nu al succesvol zijn, geeft veel vertrouwen in de toekomst en continuïteit van de instituten. Verder zijn tot eind 2016 300 publicaties, 1 patent en 1 spin-off gerealiseerd.

Transnationale Universiteit Limburg (tUL)

De tUL is een samenwerkingsverband tussen UM en Universiteit Hasselt, waarbij wordt ingehaakt op de kennisbehoeften van deze grensregio. De missie van de tUL is om één transnationale onderwijs- en onderzoeksruimte te realiseren waarin de krachten van UM en Universiteit Hasselt worden gebundeld en waarbij kwalitatief hoogstaand en innoverend onderwijs wordt gegeven en internationaal competitief onderzoek plaatsvindt. Drie faculteiten van UM zijn bij de tUL betrokken. Allereerst is de School voor Levenswetenschappen ingebed in de faculteit FHML. De tUL School of Information Technology is gelieerd aan het Department of Data Science and Knowledge Engineering (DKE) van FHS. De faculteit FL werkt in tUL-verband samen met partners uit Hasselt en Leuven in het kader van bachelor en masteropleidingen in recht. Leuven is ook een partner van UM in de Health Axis Europe, een samenwerkingsverband van lifescience campussen, met additionele partners in Heidelberg, Cambridge en Kopenhagen.

Samenwerkingen in de Euregio

Daarnaast werkt UM ook samen met verschillende partners in de Euregio Maas-Rijn. Hieronder een aantal voorbeelden van samenwerkingen die in 2016 plaatsvond of tot stand is gekomen:

- Met het CBS zijn twee samenwerkingen geïnitieerd:
 - Het kennisinstituut ITEM en het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) hebben een convenant getekend om de onderlinge samenwerking te versterken. Het gaat daarbij om de verdere verspreiding van kennis en informatie over grensoverschrijdend wonen en werken voor beleid en de praktijk. Dit convenant biedt een concrete uitwerking van de bestaande raamwerkovereenkomst tussen UM en CBS in het kader van kennisuitwisseling met universiteiten.
 - UM en het CBS hebben een intentieverklaring getekend om de mogelijkheden van strategische samenwerking in het kader van het programma Center for Big Data Statistics (CBDS) te onderzoeken.
- AMIBM is een gezamenlijk onderzoeksinstituut van UM, RWTH Aachen en Fraunhofer IME op de Brightlands Chemelot Campus.
- Met Fontys Hogeschool zijn verkennende gesprekken gevoerd in het kader van het 'Limburgs leraren landschap', met als doel het tot stand brengen van een samenwerking op het gebied van lerarenopleidingen in de vorm van een educatieve minor.
- UM heeft in samenwerking met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA), gemeente Maastricht en andere kennisinstellingen, beleid ontwikkeld om de toegang van vluchtelingen tot het Nederlands Hoger Onderwijs mogelijk te maken.
- Drie faculteiten van UM (FHS, SBE en FPN) dragen als kennispartner bij aan het Europese project 'Energy Cities' dat inzet op een grondige renovatie van particuliere appartementen en flatgebouwen.
- Met zorggroep Adelante is een samenwerkingsovereenkomst gesloten, waarmee samenwerking met FPN op het gebied van onderwijs en onderzoek gestalte krijgt. Deze overeenkomst is aanvullend op de al bestaande samenwerking tussen Adelante en FHML (revalidatiegeneeskunde) en van toegevoegde waarde voor de academisering van Adelante.
- Er is door een aantal Zuid-Limburgse gemeenten (Maastricht, Sittard-Geleen en Heerlen) een overeenkomst gesloten met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Met deze zogenaamde 'City Deal' is het EuroLab opgericht (in samenwerking met de steden Aken, Genk en Luik) waar UM vanuit het kennisinstituut ITEM aan bijdraagt.

2.5 Kerncijfers

	2016	2015	2014	2013	2012
Personeel (fte)					
Personeelsopbouw ¹:					
Wetenschappelijk personeel (WP)	2.018	1.922	1.815	1.831	1.841
Ondersteunend personeel (OBP)	1.477	1.401	1.387	1.380	1.398
	3.495	3.323	3.202	3.211	3.238
Medisch specialisten	54	54	54	54	54
Totaal UM inclusief medisch specialisten	3.549	3.378	3.257	3.265	3.292
WP (fte, op basis van UFO)					
- Hoogleraar	145	146	142	141	141
- UHD	222	199	185	175	168
- UD	355	333	322	315	310
- Docenten	250	249	226	207	189
- Onderzoekers	305	295	280	286	296
- Promovendi	701	666	646	686	724
- Overig WP (waaronder studentassistenten, WP zonder UFO-classificatie)	40	34	14	21	13
Onderwijs					
Inschrijvingen:					
Aantal	16.861	16.761	16.121	15.671	15.924
% buitenlandse inschrijvingen	51%	49%	47%	47%	47%
Aantal diploma's ²:					
Doctoraal	0	0	0	0	0
Basisarts	0	0	0	0	5
Bachelor	2.595	2.529	2.427	2.351	2.662
Master	2.828	2.933	2.699	2.860	3.165
	5.423	5.462	5.126	5.211	5.832
Onderzoek					
Aantal promoties:					
	342	357	286	246	246
Baten in opdracht van derden (geconsolideerd):					
2 ^e geldstroomopbrengsten	16.702	18.945	18.164	19.135	17.197
3 ^e geldstroomopbrengsten	61.533	67.601	50.273	53.323	53.809
Financiën (enkelvoudig)					
Financiële kengetallen:					
Exploitatieresultaat (x € 1.000)	1.999	9.602	9.185	18.052	5.435
Vermogen in vaste activa (x € 1.000)	232.259	229.414	247.405	265.384	243.934
Eigen vermogen (x € 1.000)	217.524	215.525	205.923	196.738	178.686
Totaal liquide middelen (x € 1.000)	82.124	83.037	62.127	36.621	52.063
Solvabiliteit (eigen vermogen / totaal vermogen)	0,58	0,58	0,57	0,55	0,52
Current ratio	1,06	1,11	0,88	0,68	0,71

1) Personeelsopbouw per 31 december

2) Aantal diploma's 2016 betreft realisatiecijfers collegejaar 2015-2016

3 Universiteit Maastricht in verslaggevingsjaar 2016

3.1 Onderwijs

Kwaliteitszorg

De kwaliteitscultuur binnen UM is gebaseerd op gedeelde betrokkenheid. De professional is in the lead. UM zet in op die culturele en psychologische aspecten die het individu ondersteunen in de creatie en implementatie van strategie en beleid. Een cultuur waarin dialoog en interactie belangrijker zijn dan het monitoren van prestatie indicatoren – wat UM ook doet. Een sterke kwaliteitscultuur is nooit vanzelfsprekend en er wordt dan ook voortdurend aan gewerkt – hierin is een rol weggelegd voor het leiderschap / management van de organisatie.

Deze culturele en psychologische aspecten van de kwaliteitscultuur hebben invloed op de structurele en bestuurlijke aanpak en vice versa. Een systeem van checks and balances - van de onderwijspraktijk tot aan het CvB en bestaande uit zowel interne als externe partners - is door de jaren heen ontstaan. Het is een flexibel systeem dat de experts ondersteunt en waarin collaboratie en directe communicatie gestimuleerd wordt.

De integrale bewaking van de kwaliteitszorg onderwijs is zichtbaar op alle niveaus binnen de universiteit. De veranderingen in het nationale accreditatiestelsel houden de dialoog over veranderingen binnen de interne kwaliteitszorg actief. UM neemt ook deel aan de discussie rondom de herziening van het accreditatiestelsel. In 2016 hebben opleidingen die in een hersteltraject zaten formeel hun heraccreditatie gekregen. Twee onderzoeksmasters van SBE zijn geheraccrediteerd in 2016.

Bij FL en SBE werden in 2016 de voorbereidingen getroffen voor de aankomende visitatie van bijna het gehele reguliere onderwijsaanbod. Voor SBE is deze in begin 2017 gepland. De visitatie van FL is uitgesteld in verband met vertraging door de noodzaak voor een Europese aanbesteding voor het evaluatiebureau.

In 2016 zijn ook de eerste voorbereidingen voor de Instellingstoets Kwaliteitszorg (ITK) van start gegaan. De kick-off van deze accreditatie die in 2018/2019 afgerond moet worden zal begin 2017 plaatsvinden.

Opleidingscommissies

In 2016 is er door de inspectie een onderzoek gedaan naar het functioneren van opleidingscommissies met het oog op de veranderingen naar aanleiding van de Wet Versterking Bestuurskracht. Er is een start gemaakt met het oprichten van een netwerk voor UM en het inventariseren van de scholingsbehoefte, met als doel in 2017 een professionaliseringstraject voor opleidingscommissies vorm te geven.

Professionalisering Examencommissies

Het professionaliseringstraject voor examencommissies heeft voor het grootste gedeelte in 2016 plaatsgevonden en wordt nu afgerond. Er wordt aan een structurele inbedding gewerkt. In 2016 zijn alle leden van de examencommissies en opleidingsmanagement geschoold in hun wettelijke taken en verantwoordelijkheden. Binnen elke faculteit is daarna gewerkt aan een heldere definitie van taken en verantwoordelijkheden middels de RACI-methode - een matrix die gehanteerd wordt om de rollen en verantwoordelijkheden van de personen die bij een project of lijnwerkzaamheden betrokken zijn weer te geven (Responsible Accountable Consulted Informed). Het traject heeft verder geleid tot een daling van het aantal examencommissies door een meer logische samenvoeging en een betere inrichting van de toetsorganisatie. De samenwerking tussen de examencommissies aan UM is geformaliseerd en de relatie met het CvB versterkt door regelmatige overleggen met de Rector.

Kwaliteit van toetsing

In 2016 zijn alle faculteiten aan de slag gegaan met het toetsbeleid op basis van een UM-breed kader voor toetsbeleid (2015). Deze facultaire beleidsstukken zijn met aanbevelingen voor verbetering opgesteld en zullen input vormen voor de ITK-voorbereidingen. Mede op basis van de professionalisering van de examencommissies is ook de toetsorganisatie versterkt. Daarnaast zijn de logistieke processen voor veilig toetsen in kaart gebracht.

In 2016 is er een project gestart voor het verkennen van de haalbaarheid van digitale toetsafname in de bestaande toetslocaties. Begin 2017 vindt hiervoor een proof of concept plaats en zal een adviesrapport worden geschreven.

Basiskwalificatie onderwijs (BKO)

Afgelopen jaar heeft UM sterk ingezet op docentkwaliteit. In 2016 is een stuurgroep gestart met een herziening van het UM BKO-framework. Het nieuwe framework moet aan de huidige kwaliteitseisen voor docenten voldoen. Daarnaast is deze stuurgroep begonnen met het harmoniseren van de facultaire BKO-trajecten. Per september 2017 moeten de nieuwe trajecten van start gaan.

Selectie en plaatsing bij de fixus opleidingen

In november 2015 is de Ministeriële Regeling gepubliceerd die verband houdt met de afschaffing van de loting. De basis voor deze wijziging is gelegd in de Wet Kwaliteit in Verscheidenheid Hoger Onderwijs in 2013.

De rol van de minister in het kader van de aanmelding - de verdeling van de beschikbare plaatsen en het maken van bezwaar en beroep, uitgevoerd door DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) - is komen te vervallen. De instellingen hebben samen met Studielink en het ministerie van OCW vanaf 2014 het nieuwe proces van selectie en plaatsing vormgegeven.

In 2016 is door verschillende eenheden van UM samengewerkt om de organisatie op deze verandering voor te bereiden. In samenwerking met de medezeggenschapsorganen zijn facultaire

selectiecriteria, de bezwaar- en beroepsprocedure en het reglement Selectie en Plaatsing 2017/2018 vastgesteld. Begin 2016 is UM, samen met het ministerie van OCW, gestart met een uitgebreide voorlichtingscampagne om aanstaande studenten te informeren over het nieuwe proces en de nieuwe deadline van 15 januari.

UM in de Nederlandse rankings

Nationaal richt de aandacht zich in de rankings op het jaarlijkse onderzoek 'De beste studies' van het weekblad Elsevier en de keuzegidsen van C.H.O.I. (Centrum Hoger Onderwijs Informatie). In het Elsevier-onderzoek 'De beste studies 2016' eindigen 5 bacheloropleidingen van UM op de eerste plaats. Van de 41 beoordeelde masteropleiding is slechts voor 12 opleidingen ook een landelijke vergelijking gemaakt - daarvan scoren 5 UM opleidingen een eerste plaats. Vanuit het studentenoordeel eindigt UM op de derde plek in de categorie 'specialistische universiteiten'.

In de Keuzegids Hoger Onderwijs doet UM het opnieuw goed in 2016. Van de 17 beoordeelde bachelor programma's behalen 14 de top 3, waarvan 6 een eerste plek. Het University College Maastricht en Kennistechologie krijgen ook het kwaliteitszegel; een kenmerk dat aangeeft dat de opleiding tot de top van het Nederlandse hoger onderwijs behoort. UCM behaalt zelfs de hoogste score van alle Nederlandse bacheloropleidingen.

In de mastereditie van de Keuzegids 2016 eindigt Maastricht op nummer 3 van Nederland. Van de beoordeelde masterprogramma's behalen 13 van de 44 de eerste plaats binnen hun vakgebied. Vier daarvan - Management of Learning (SBE), Kunst, Cultuur en Erfgoedwetenschappen (FASoS), Cognitive and Clinical Neuroscience (FPN) en Financial Economics (SBE) - ontvangen het kwaliteitszegel.

Voor de internationale rankings zie paragraaf 3.4 Internationalisering

EDLAB (Education Laboratory)

De initiatieven op het gebied van onderwijsinnovatie zijn bijeengebracht in EDLAB, het UM instituut voor onderwijs en innovatie dat op 1 april 2015 van start is gegaan. EDLAB richt zich op het verkennen van mogelijkheden voor de verdere verbetering van het onderwijs. Het leidende thema voor projecten en activiteiten binnen EDLAB is 'engagement'. Projecten die gericht zijn op het vergroten van betrokkenheid van studenten en medewerkers bij het onderwijsproces behoren tot de kernactiviteiten van EDLAB. EDLAB coördineert interfacultaire projecten en pilots, bevordert het experimenteren en vergemakkelijkt de implementatie van nieuwe pedagogische concepten. Door de verspreiding van de projectresultaten over faculteiten, zorgt EDLAB ervoor dat nieuwe kennis en didactische scenario's worden gedeeld en duurzaam geïmplementeerd.

International Classroom

Om UM-studenten voor te bereiden op een carrière op de internationale arbeidsmarkt en om optimaal gebruik te maken van internationalisering en diversiteit in het probleemgestuurd onderwijs, is de 'International Classroom' van evident belang. Ook het creëren van een 'inclusive environment' waarin studenten zich op hun gemak voelen en zich welkom voelen in zowel de stad als aan de universiteit, is een belangrijk element. Onder de paraplu van de

International Classroom wordt een aantal initiatieven (verder) ontwikkeld, bijvoorbeeld rondom dienstverlening aan internationale studenten, het proces van community vorming door het buddy-programma en de oprichting van de International Students Club.

Om de International Classroom structureel in te bedden in de hele organisatie, is in 2015 besloten om het thema te integreren in EDLAB en van daaruit aan breed gedragen projecten te werken.

Employability

UM vindt het belangrijk dat haar alumni employable zijn. Met dit doel heeft UM een employability framework ontwikkeld. UM streeft ernaar dat studenten die de universiteit verlaten niet alleen (academische) kennis en vaardigheden hebben meegekregen, maar ook voldoende zelfbewust zijn, flexibel en sociaal vaardig.

De Academic Advisor helpt de student al vroeg in het programma op weg met het maken van de juiste studiekeuzes. Stages zorgen ervoor dat studenten hun kennis in de praktijk toe leren passen en erachter kunnen komen of een bepaald soort baan en/of werkomgeving wel bij hun past. Career Services zorgt voor een goede aansluiting op de arbeidsmarkt. Een Employability platform dat voor een nog betere match tussen student en de arbeidsmarkt moet zorgen (ook als het gaat om stages) is in de maak.

Verder zal in 2017 gestart worden met het zogenaamde Coach Café, waar UM alumni - die al een aantal jaar afgestudeerd zijn en ondertussen hun plek op de arbeidsmarkt al gevonden hebben - UM alumni die recenter afgestudeerd zijn, helpen met het formuleren van hun kernkwaliteit, droom en de eerste stappen die nodig zijn om deze droom(baan) te bereiken.

Een ander initiatief dat start in 2017 is het programma Master Yourself. Partnerbedrijven en organisaties van UM in de regio Maastricht bieden op hun locatie een workshop of master class voor pas of bijna afgestudeerde master studenten gericht op een generieke competentie zoals time management en design thinking.

Voorinvesteringen middelen studievoorschot realisatie 2016

UM heeft zich in verband met de invoering van de Wet Studievoorschot Hoger Onderwijs geëngageerd aan het doen van voorinvesteringen in de periode 2015-2017. Deze investeringen zijn gericht op een versterking van de onderwijskwaliteit en het onderwijsgebonden onderzoek en op de infrastructuur die nodig is voor het creëren van een moderne leeromgeving. In onderstaande tabel worden de voorinvesteringen Studievoorschot van kalenderjaar 2016 weergegeven; gesplitst naar kernambitie. Deze kernambities zijn overgenomen uit de gemeenschappelijke agenda die is opgesteld door de VSNU, de Vereniging Hogescholen (VH), het Interstedelijk Studenten Overleg en de Landelijke Studentenvakbond.

	Kernambitie	Investering in k€
Onderwijskwaliteit	1. Intensiveren kleinschalig onderwijs	1.460
	2. Meer en betere begeleiding van studenten	5.021
	3. Talentontwikkeling van studenten	951
	4. Professionalisering van docenten	927
Moderne infrastructuur	5. Onderwijsinfrastructuur	2.995
Overig	6. Overig	407
		11.761

De voorinvesteringen Studievoorschot bedragen in 2016 M€ 11,8. Begroot was een bedrag van M€ 7,4 exclusief een aantal PM-posten.

3.2 Onderzoek

Data Science

Parallel aan de ontwikkelingen rondom 'De Digitale Samenleving' op nationaal niveau gaat UM verder investeren in Data Science. Data speelt een steeds belangrijkere rol in de wetenschap. In veel verschillende disciplines wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van grote hoeveelheden data. Het Department of Data Science & Knowledge Engineering binnen FHS richt zich hier al hoofdzakelijk op. Om de kennis en expertise van de fundamentele van data science verder uit te bouwen is in 2016 gewerkt aan de oprichting van een nieuw instituut: IDS@UM (Institute Data Sciences @ Universiteit Maastricht). Voor dit instituut is in 2016 een universiteitshoogleraar geworven, Prof. Dr. Michel Dumontier, die de versterking van de data sciences moet gaan leiden. Daarnaast zal IDS@UM een verbindende rol gaan spelen tussen alle onderzoeksgroepen die met data-intensief onderzoek bezig zijn, zoals bijvoorbeeld BISS en Maastricht Center for Systems Biology (MaCSBio). Verder zal IDS@UM een belangrijke rol spelen in de samenwerking van UM met CBDS, een instituut van het CBS gericht op Big Data. De ontwikkelingen op het gebied van Data Science vormen ook een goed aanknopingspunt om de (eu)regionale samenwerking verder te verstevigen, met name met de Universiteit Hasselt en de RWTH Aachen.

Open Science

Tijdens het Nederlandse EU voorzitterschap in de eerste helft van 2016 is de zogenaamde 'Amsterdam Call for Action on Open Science' opgesteld. Deze call roept alle lidstaten van de EU op om voortvarend aan het werk te gaan met open science, onder meer door ernaar te streven om alle wetenschappelijke output via Open Access voor de maatschappij toegankelijk te maken. Nederland is een van de koplopers in deze ontwikkeling. In 2017 wordt een brede taskforce opgericht om deze landelijke ontwikkeling te vertalen naar UM, waarbij het FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Re-Useable) principe leidend is. Naast het realiseren van de mogelijkheden om open access te publiceren is het ook van belang draagvlak en betrokkenheid van wetenschappers te genereren.

De digitale samenleving

In het vervolgproces na lancering van de Nationale Wetenschapsagenda (NWA), heeft de VSNU (Vereniging van Universiteiten), namens alle Nederlandse universiteiten, de propositie 'De Digitale Samenleving' opgesteld. Deze propositie gaat over hoe digitalisering raakt aan alle aspecten van de samenleving en hoe de wetenschap een essentiële rol speelt in het omgaan met en het anticiperen en reflecteren op deze ontwikkelingen. Alle universiteiten hebben drie thema's binnen deze propositie benoemd om meer inhoud, diepgang en sturing te geven aan het verdere proces. Voor UM zijn dit de volgende thema's:

- Big Data for Health and Well-being
- Digital Smart Services and Blockchain, Operations research, Quantitative Economics
- Impact of Digital Technologies on Society, digital cultures in development

Kwaliteit van onderzoek (interne / externe visitaties)

Het onderzoek van faculteiten, of samenhangende eenheden daarbinnen (zoals de onderzoekscholen binnen FHML), wordt eens per zes jaar beoordeeld door een commissie van onafhankelijke vakgenoten (peer review). De commissie legt haar bevindingen vast in een visitatierapport. Drie jaar later vindt een midterm review plaats.

In 2016 is een aantal eenheden beoordeeld conform het Standaard Evaluatie Protocol (SEP) 2015-2021. Het gaat hierbij om het International Centre for Integrated assessment and Sustainable development en de Maastricht Graduate School of Governance, alle twee onderdeel van FHS. Het rapport met de bevindingen van de commissie wordt in het voorjaar van 2017 verwacht.

In november 2016 is de gehele FL onderworpen aan een externe review. De visitatie was onderdeel van de landelijke visitatie van het merendeel van de rechtenfaculteiten in Nederland. Van deze evaluatie wordt het rapport in de eerste maanden van 2017 verwacht.

Voor het Departement Knowledge Engineering and Data Science is in 2016 een visitatie voorbereid, welke begin 2017 zal plaatsvinden.

Wetenschappelijke integriteit en ethiek

Wetenschappelijke integriteit is een van de fundamentele waarden voor onderzoekers. UM onderschrijft de beginselen van professioneel wetenschappelijk handelen als verwoord in de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening en heeft een eigen Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit vastgesteld. De gedragscode rust op principes van goed wetenschappelijk onderwijs en onderzoek, met als uitgangspunten eerlijkheid en zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, controleerbaarheid, onpartijdigheid, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid.

Binnen de UM-faculteiten wordt er aandacht besteed aan onderzoeksintegriteit ook in het kader van (PhD)studentenopleiding. Promovendi zijn aan het begin van het promotieproject gevraagd om de verklaring wetenschappelijke integriteit te ondertekenen. Tevens worden door de verschillende onderzoekscholen trainingen georganiseerd rondom ethiek en onderzoeksintegriteit, waarbij ook aandacht wordt besteed aan onderwerpen zoals research data management.

Op de portal van de UM bibliotheek zijn relevante resources en handleidingen beschikbaar met betrekking tot Research Data Management.

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit onderzoekt klachten en brengt daarover advies uit aan het CvB. Sinds eind 2016 heeft de commissie een casus in behandeling. De commissie zal hierover in 2017 adviseren aan het CvB.

De vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit heeft in 2016 vier casussen in behandeling gekregen. In 2017 is één van deze casussen nog in behandeling. De overige drie casussen gaven geen aanleiding om deze door te sturen naar de commissie Wetenschappelijke Integriteit. Per 1 juni 2016 heeft Professor Palm de rol van vertrouwenspersoon weer op zich genomen. Vanwege zijn tijdelijke decanaat bij FHS werd hij vervangen door Professor Kok.

Voor de (medisch) ethische toetsing van onderzoek zijn er binnen UM verschillende commissies. Voor het WMO-plichtige onderzoek (Wet medisch wetenschappelijk onderzoek), dat is medisch onderzoek waarbij personen betrokken zijn of waarin persoonsgebonden data gebruikt, is een toetsing vooraf verplicht. Dit wordt uitgevoerd door de Medisch Ethische Commissie (METC) van UM/azM. Voor het niet WMO-plichtig onderzoek binnen FHML is in 2016 een pilot gestart met een ethische toetsingscommissie. De Ethical Review Committee Psychology and Neuroscience (ERCPN) van FPN en de Ethics Research Committee Inner City (ERCIC) van FASoS, FHS, FL en SBE hebben hun werkzaamheden in 2016 voortgezet.

Aantallen promoties

In het strategisch programma van 2012-2016 heeft UM de ambitie geformuleerd om een aantal van 250 promoties per jaar te realiseren. In 2016 waren er 342 promoties. Het aantal promoties lijkt zich daarmee te stabiliseren na de grote groei van de afgelopen jaren (van 285 in 2014 naar 357 in 2015).

Wervingskracht

Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) In 2016 zijn 4 onderzoeksfaciliteiten van UM opgenomen in de Roadmap Grootschalige Infrastructuur:

- Metabolic Research Unit Maastricht
- Scannexus
- M4I
- EuroCAT

Het is voor het eerst dat faciliteiten van UM hierin worden opgenomen. Dit betekent dat deze faciliteiten kunnen meedingen in de toekomstige NWO-calls voor grootschalige infrastructuur.

In 2016 heeft UM binnen de NWO vernieuwingsimpuls calls 3 VENI en 6 VIDI en 1 VICI¹ toekenningen verworven. Van de drie VENI's zijn er twee door wetenschappers van FHML en een door SBE binnengehaald. De VIDI grant van dr. Smolinska naar big-data patroonherkenning om niet-invasieve markers te ontwikkelen voor vroege diagnose van Primair Scleroserende Cholangitis is een goed voorbeeld van de reikwijdte van toepassingen van Data Science.

De zes VIDI's zijn door wetenschappers van verschillende faculteiten binnengehaald (2 FPN, 2 FHML, 1 SBE, 1 FL). Bijvoorbeeld dr. Bonte van FPN die een VIDI ontving voor haar onderzoek naar leesontwikkeling en dyslexie en dr. Vanhofstraeten voor zijn historisch onderzoek naar vroeg moderne partnerschappen.

Ten opzichte van de prestaties van UM in 2015 in de Vernieuwingsimpuls, met 4 VENI, 2 VIDI en 1 VICI toekenningen en in 2014 met 6 VENI, 5 VIDI en 1 VICI, kunnen we concluderen dat 2016 een gemiddeld jaar was voor UM binnen de Vernieuwingsimpuls. Met twee toekenningen in Onderzoekstalent scoort UM in 2016 iets onder het gemiddelde van voorgaande jaren.

Verder zijn er uit de programmatische calls ook enkele subsidies verkregen. Ter illustratie van de breedte van het onderzoek binnen UM wordt hier een aantal voorbeelden genoemd. Zo ontving FPN 2 beurzen uit het programma uit Food, Cognition & Behavior. FHS ontving beurzen vanuit het NWO-innovatiefonds Chemie en voor het samenwerkingsproject SWARMPORT, gericht op het verbeteren van de dienstverlening in de logistieke keten.

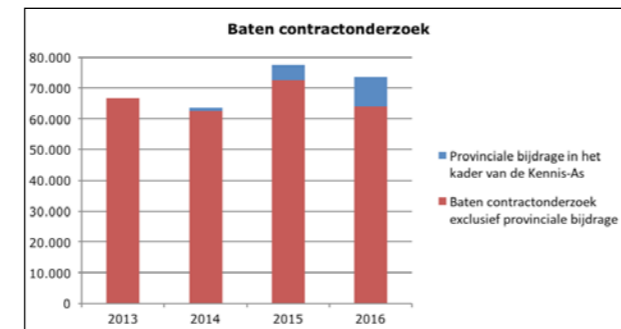
Europese programma's

Het EU-Kaderprogramma Horizon 2020 (2014-2020) is halverwege zijn looptijd. Horizon 2020 is een van de bekende mogelijkheden voor onderzoekers geworden om hun onderzoek, onderwijs, innovatie en mobiliteit te financieren. In 2016 heeft UM bijna M€ 7,3 binnengehaald uit Europese programma's. De honoreringen van UM in 2016 zijn: 1 ERC Proof of Concept, 4 MSCA individual fellowships, 4 MSCA Initial Training Networks, 1 MSCA RISE en 9 onderzoeksprojecten (waaronder Societal Challenges); hierbinnen heeft UM in 4 projecten de rol van coördinator.

In 2016 is de 50ste ERC grant uitgereikt aan een onderzoeker van UM, Professor Mazzucato (deze telt niet in het bovenstaande overzicht mee omdat bericht van toekenning al in 2015 werd gegeven). Om dit heugelijke feit te vieren is er een speciale bijeenkomst georganiseerd met vertegenwoordigers van de ERC en staatssecretaris Dekker. Zij kreeg een Consolidator grant voor haar onderzoek naar de vraag hoe migratie jongeren beïnvloedt. Dit onderzoek is een aansprekend voorbeeld van het thema 'Europe in a Globalising World'. Het onderzoek van Professor Mazzucato is onderdeel van het programma Maastricht Centre for Citizenship, Migration and Development (MACIMIDE).

Ontwikkeling baten contractonderzoek

Onderstaande grafiek toont de ontwikkeling van de contractonderzoeksbaten (in k€) gedurende de periode 2013-2016 waarbij voor de jaren 2014-2016 ook de provinciale Kennis-As bijdrage (onderdeel van de 3e geldstroombaten) wordt weergegeven.

De baten contractonderzoek (2e en 3e geldstroom) stijgen gedurende de periode 2013-2016. Het jaar 2015 zorgt voor een trendbreuk. Deze trendbreuk ontstaat doordat in 2015 de verfijning ten aanzien van de omzetverantwoording van onderzoekscontracten is doorgevoerd. Tot slot zijn ook de contractwaarden voor de periode 2013-2016 geanalyseerd; ook hierin ziet UM een stijging.

Research Data Management (RDM)

De UM Research Data Management Code of Conduct werd in 2014 vastgelegd. Daarna is in 2016 door ICT en UB de UM-onderzoeksdatainfrastructuur ingericht voor de registratie en opslag van onderzoeksdata. Deze infrastructuur is nu voor alle faculteiten beschikbaar. In 2016 hebben UM-faculteiten ook aanvullende richtlijnen ontwikkeld (FHML, FASoS, FPN en FHS) of zijn zij met een (her-) oriëntatie van RDM-beleid gestart (SBE en FL) op basis van de UM-gedragscode. FPN, FHML en FASoS zijn in 2016 ook aan de slag gegaan met de implementatie inclusief het identificeren van specifieke ICT-behoefte en ondersteuning voor hun wetenschappers. Op basis van de specifieke behoeften werden al door sommige faculteiten keuzes gemaakt met betrekking tot infrastructuur. De RDM-implementatie heeft veel aandacht binnen FHML en FPN. Zij hebben een eigen infrastructuur ontwikkeld voor de opslag van onderzoeksdata vanwege het feit dat zij enorm veel data produceren. Voor FHML zijn RDM-beleid en implementatie in afstemming met MUMC+ ontwikkeld, met name voor privacygevoelige data.

3.3 Impact

In het nieuwe strategisch programma voor 2017-2021 is de vertaling van onderzoeksresultaten naar financiële of maatschappelijke waarde een essentiële doelstelling. In 2016 heeft vooral de sterke ontwikkeling van de Brightlands gemeenschap geleid tot een enorme boost aan impactactiviteiten, maar ook de Kennis-As projecten dragen hier inmiddels in belangrijke mate aan bij.

In 2016 evalueerde Maastricht Health Campus haar strategie. Brightlands Maastricht Health Campus heeft in 2016 de exclusieve taak van UM en MUCM+ gekregen tot valorisatie van alle vindingen in Health, Medicine, Life Sciences en Sciences domeinen. Verder focust de campus zich op het opzetten van spin-off bedrijven, de promotie van gezamenlijk onderzoek, acquisitie van complementaire bedrijven buiten de regio en de ondersteuning van bedrijven en spin-offs in hun groeiambities.

In 2016 zijn er 13 octrooien aangevraagd, 6 licenties overeengekomen en 8 nieuwe bedrijven opgericht. De octrooien betreffen vindingen voor nieuwe devices, biomarkers, neutraceuticals, therapieën, behandelingen en materialen. Bedrijven die in 2016 zijn opgericht: 4BleuCells (artistieke fotografie), Microsure (plastische microchirurgie), C2T (cel cultuur technologie), Mosameat (kweekburger), Vacis (in situ tissue engineering), Digitale Dermatoloog (App), YourRhythmics (atriale fibrillatie beslissingstool) en Opnostics (platelet counter).

Valorisatieprogramma Zuid-Limburg

Het Valorisatieprogramma Zuid-Limburg, dat sinds 2013 gecoördineerd wordt door UM met onder andere Zuyd Hogeschool als partner, heeft een looptijd van zes jaar en wordt gesubsidieerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Ondernemerschapsonderwijs is hierin een belangrijk product, maar ook wordt ondernemerschap gestimuleerd in de vorm van steun bij het patenteren en vermarkten van kennis, variërend van het aanvragen van patenten tot het opstarten van ondernemingen. Dit laatste is belegd bij LaunchBase, dat in 2015 van start ging met als doelstelling een groter aantal ondernemingen in de regio te genereren. Het centrum levert niet alleen ondersteuning voor incubatie en pre-incubatie, maar verzorgt ook voorlichting aan ondernemers en organiseert evenementen die studenten inspireren om ondernemerschap te onderzoeken als een carrièremogelijkheid.

Knowledge Transfer Office (KTO)

In 2015 kwam het KTO tot stand, met als missie het promoten, stimuleren en faciliteren van kennis transfer uit UM en MUMC+. Met de overheveling van de technology transfer taken in 2016 naar de Brightlands Maastricht Health Campus, richt KTO zich nog op ondersteuning bij kennis, samenwerking (externe fondsenwerving en contractonderzoek) evenals valorisatie binnen de alfa en gamma faculteiten.

Impactindicatoren

UM heeft een set impactindicatoren gedefinieerd (ook in het kader van de prestatieafspraken) die gebruikt wordt in het monitoren van activiteiten op dit gebied. In 2016 werd besloten de lijst met indicatoren te herzien, waarbij het valorisatiebeleid, zoals dat in het kader van het nieuwe strategisch programma 2017-2022 geformuleerd is, het uitgangspunt wordt van de instrumenten waarmee de impact inspanningen gemonitord worden.

¹ Op moment van indienen was de aanvrager in dienst bij UM, bij de toekenning was deze wetenschapper inmiddels in dienst bij een andere universiteit. In de overzichten van NWO telt deze beurs niet mee voor UM.

Hieronder een overzicht van de impactindicatoren volgens de systematiek van de 'oude' prestatieafspraken.

Domein	Indicator	2016	2015
1	Mensen	Ondernemerschapsonderwijs voor studenten	1.912 studenten 1.639 studenten
2	Mensen	Ondernemerschapsonderwijs voor studenten	11.908,5 ECTS 10.163 ECTS
3	Mensen	Aantal studenten dat deelneemt aan cursussen/trainingen/post-academisch onderwijs	3.616 studenten 3.348 studenten
4	Mensen	Opbrengsten contractonderwijs	k€ 20.315 k€ 21.576
5	Samenwerking	Aantal onderzoekscontracten 3e geldstroom	nvt nvt
6	Samenwerking	Opbrengsten 3e geldstroom onderzoek	k€ 61.533 k€ 67.601
7	Samenwerking	Aantal extern gefinancierde hoogleraren	50 53
8	Samenwerking	Aantal vakpublicaties	390 579
9	Resultaten	Ingediende patentaanvragen	13 13
10	Resultaten	Aantal toegekende patenten (in portefeuille)	40 41
11	Resultaten	Aantal verstrekte licentie overeenkomsten	6 9
12	Resultaten	Opbrengsten uit licentieovereenkomsten	k€ 200 k€ 50
13	Resultaten	Aantal startups / spin-offs	8 6
14	Resultaten	Omzet uit start-ups / spin-offs	nvt nvt

De indicatoren 1-3 worden gemeten over een afgerond academisch jaar, dat wil zeggen dat voor 2016 het aantal studenten/ECTS (European Credit Transfer System) is vermeld voor het academisch jaar 2015-2016.

Het aantal vakpublicaties voor 2016 is exclusief FHML.

De opbrengsten uit licenties 2016 betreffen een schatting.

Valorisatie addendum

Wetenschappers zijn de primaire bron voor het herkennen en creëren van waarde uit hun onderwijs- en onderzoeksactiviteiten. Een concrete maatregel om dit bewustzijn te bevorderen, betreft de invoering van het valorisatie addendum bij proefschriften. UM hecht er daarbij sterk aan dat valorisatie van belang is voor de volle breedte van het onderzoek. In april 2016 is de eerste Valorisatieprijs van UM, voor het proefschrift dat in het academisch jaar 2014/2015 de grootste impact op de samenleving heeft gehad, uitgereikt aan Dr. Alana Krix. Zij promoveerde in februari 2015 aan UM op het proefschrift 'Obtaining information from eyewitnesses: Effects of retrieval support in eyewitness interviews'. Ze zocht naar manieren om de betrouwbaarheid van ooggetuigenverklaringen bij strafzaken te verbeteren.

Het 'Self-Administered Interview', in het Nederlands 'zelfrapportage voor getuigen' bleek een dusdanige verbetering ten opzichte van de tot dan toe gebruikte methodes bij getuigenverhoren, dat de Nederlandse politie er inmiddels mee werkt.

Valorisatie is verder verankerd in het HR-beleid, waarmee UM de aandacht voor maatschappelijke toepassing van universitaire kennis verder wil verankeren. Ook heeft UM een regeling kennisrechten, die de rechten en plichten beschrijft ten aanzien van kennis en onderzoeksresultaten tussen werknemer en werkgever.

Valorisatie in beeld

In 2016 heeft, op initiatief van de vereniging van universiteiten (VSNU), UM haar bijdrage geleverd aan het magazine 'Valorisatie in beeld'. Dit was al eerder gedaan in de publicatie 'De kracht van kennis' uit 2010. Het nieuwe magazine biedt een collage van de vele verschillende vormen van valorisatie anno 2016.

De recente UM-valorisatie activiteiten staan beschreven onder weblink:

<http://www.vsnunl/valorisatie-in-beeld/maastricht-university.html>.

3.4 Internationalisering

Onderwijs

Diversiteit in studenteninstroom

UM hecht veel waarde aan het onderwijsconcept 'International Classroom', waarmee ze studenten zo goed mogelijk voorbereidt op een (wetenschappelijke) carrière op de internationale arbeidsmarkt. Op deze manier maakt UM ook optimaal gebruik van de diversiteit van haar studentenpopulatie. Om deze diversiteit te realiseren investeert UM onder meer in internationale studentenwerving. Hierbij hanteert UM een lange termijn aanpak. In 2016 studeerden er in totaal 16.861 studenten aan UM, waarvan 8.600 (51% Ba en Ma) internationale studenten.

Van de totale populatie Duitse studenten die in Nederland studeert, koos in 2016 29% voor UM; van de Belgische studenten was dit in 2016 zelfs meer dan de helft. Een kwart van de studenten uit het Verenigd Koninkrijk kiest ervoor om in Maastricht te studeren. Een opvallende toename zag UM afgelopen jaar in de instroom van zowel Franse (21% Ba en Ma) als Italiaanse (16% Ba en Ma) studenten. Na een jarenlange stijging stabiliseerde de instroom van Chinese studenten in 2016. Dit werd verwacht gezien de economische situatie en het verbeterde onderwijsaanbod in China. In 2016 is UM dan ook gestart met het verkennen van andere markten in Azië; bijvoorbeeld Indonesië. Ongeveer 4% van de Chinese Bachelor en Master studenten die ervoor kiest om aan een Nederlandse universiteit te studeren, kiest voor UM.

Land	Bachelor	Master
België	61% ^{1ste}	36% ^{1ste}
Luxemburg	48% ^{1ste}	31% ^{1ste}
Frankrijk	32% ^{1ste}	12% ^{2e}
Duitsland	33% ^{1ste}	18% ^{2e}
Italië	30% ^{1ste}	7%
Groot-Brittannië	17%	12%
Ierland	14% ^{2e}	14%
Bulgarije	14% ^{2e}	12%
Griekenland	15% ^{2e}	6%
Cyprus	39% ^{1ste}	18% ^{2e}
Polen	25% ^{1ste}	10%
China	4%	4%
Rusland	15%	6%

Double en joint degree programmes

In 2016 werden er enkele concrete aanbevelingen gedaan aan het ministerie van OCW op het gebied van landelijke en Europese wet- en regelgeving rondom joint programma's. Op landelijk en Europees niveau is dit onderwerp in 2016 van belang in het kader van het bevorderen van internationalisering in het hoger onderwijs. In 2016 had UM in totaal 21 joint programmes (joint/double/dual degrees) met partner universiteiten in het buitenland. Double degrees (twee diploma's) zijn tot nu toe de meest gebruikte constructie, maar er zijn inmiddels meerdere joint degrees (één gezamenlijk diploma) zowel als double degrees in ontwikkeling.

Een uitgebreide inventarisatie over het decentrale beleid binnen UM voor joint programmes wordt momenteel gedaan, zodat een duidelijk beleid geformuleerd kan worden om de toekomstige samenwerking met partners op het gebied van joint programmes beter te kunnen ondersteunen.

Foundation Programme

Voor internationale studenten die graag aan UM willen studeren maar op dit moment nog niet toelaatbaar zijn is er het Foundation Programme (FP). Het programma geeft sinds dit jaar al toegang tot 7 opleidingen.

Binnen het Foundation Programme is de instroom verhoogd van 20 kandidaten in 2015-2016, naar 33 in 2016-2017. De doelstelling voor 2017-2018 is een instroom van 50 kandidaten waarbij dit programma zelfstandig kostendekkend zou zijn. Om dit te bereiken zijn meer studierichtingen aan het FP toegevoegd.

FHS-UCM biedt het Pre-Med en Foundation Programme aan (contractonderwijs) om toelating mogelijk te maken voor kandidaten met een deficiënt middelbare school diploma. In het academisch jaar 2016 - 2017 was er geen instroom binnen Pre-Med.

International Classroom

In het kader van het verbeteren van de omgang met diversiteit in de international classroom is er een aantal projecten gestart in 2016, zoals een online tool voor inkomende internationale studenten; deze tool helpt internationale studenten met informatie over studeren en wonen in Nederland - in het bijzonder aan UM in Maastricht. Deze tool is in 2016 ontwikkeld en wordt in 2017 gelanceerd. In 2016 is ook een aantal andere activiteiten, zoals de International Service Desk en het succesvolle UM 'buddy'-programma ISAP (International Student Ambassador Programme) - om nieuwe studenten te helpen met het integreren en diversiteit te stimuleren in de international classroom - verder in gebruik genomen en gepromoot.

Summer School

De Maastricht Summer School (MSS) biedt zomercursussen aan voor Nederlandse en buitenlandse studenten. Het doel van deze activiteit is het aanbieden van korte programma's aan internationale studenten, en het onder de aandacht brengen van het onderwijs in Maastricht. MSS is een samenwerkingsverband tussen UM, Maastricht School of Management en de Zuyd Hogeschool. Na de start in 2012 is de MSS continu gegroeid qua aantallen deelnemers en cursusaanbod. In 2016 verwelkomde MSS 377 deelnemers met meer dan 40 verschillende nationaliteiten. Ook binnen het Center for European Studies (CES) wordt een zomerprogramma aangeboden. In 2016 hebben 200 studenten deelgenomen aan het CES programma, waarvan 90 via de MSS zijn binnengekomen.

Netwerken en partnerschappen

Worldwide Universities Network (WUN)

Sinds 2013 is UM lid van het wereldwijde universitaire netwerk WUN, samengesteld uit 21 universiteiten, dat sterk gericht is op onderzoekssamenwerking. WUN is een belangrijk netwerk voor een universiteit als UM die sterk inzet op internationalisatie en speelt een belangrijke rol in het creëren van double/joint degrees, in student mobility, maar bijvoorbeeld ook in het versterken van de positie van UM als 'jonge universiteit'.

Binnen het netwerk zijn vier onderzoeksthema's gedefinieerd:

- Public Health and Non-Communicable Disease
- Responding to Climate Change
- Understanding Cultures
- Global Higher Education and Research (GHEAR)

In 2016 zijn er 3 nieuwe universiteiten toegevoegd aan het WUN netwerk: National Cheng Kung University, Zhejiang University en de University of Nairobi. Binnen UM is er een WUN taskforce en zijn meerdere medewerkers betrokken bij de verschillende onderzoeksthema's. Professor Tom van Veen is voorzitter van de werkgroep voor het thema Understanding Cultures en Professor Harm Hospers is betrokken bij de GHEAR werkgroep. In 2016 heeft de jaarlijkse WUN conferentie bij UM plaatsgevonden waarmee de positie in het netwerk verder is verstevigd. Prof. dr. Martin Paul, bestuursvoorzitter van UM, is verkozen tot vice president van WUN.

Young European Research Universities Network (YERUN)

In 2016 heeft UM haar samenwerking met het YERUN-netwerk en de betrokken partner universiteiten verder uitgebreid. Er bestaan meer dan 313 samenwerkingen tussen de 18 leden van het YERUN netwerk. Er wordt momenteel nagegaan hoe deze bestaande coöperaties gebruikt kunnen worden om nog intensiever samen te werken op het gebied van onderwijs, onderzoek en student/staff mobility. Joint programmes zouden hier een belangrijke rol in kunnen spelen. Het werk en onderzoek van de vier YERUN Strategic Action Working Groups, zijn tijdens de General Assembly meeting (oktober) in Konstanz gepresenteerd.

Capacity building met partners buiten Europa

Vanuit het Maastricht University Centre for International Cooperation in Academic Development (MUNDO) en SHE Collaborates van de School of Health Professions Education, assisteert UM een aantal partneruniversiteiten in ontwikkelingslanden bij het opbouwen van kennis- en onderwijs capaciteit. In 2016 werd er samengewerkt met partnerinstellingen in onder andere Mozambique, Ghana, Benin, Ethiopië, Rwanda, Yemen, Oman, Saoedi Arabië en Indonesië. Projecten behelzen onder meer het versterken van de capaciteit van watermanagement en opleidingen voor de gezondheidszorg in Ghana, de ondersteuning van de ontwikkeling van medisch onderwijs in Ethiopië, de ondersteuning van de Universiteit van Parakou in Benin op diverse terreinen en versterking van de discipline Internationaal Recht binnen de Padjadjaran Universiteit en van politieopleidingen in Indonesië.

In 2016 werd financiering verkregen voor nieuwe projecten op het gebied van health promotion in Mozambique en van medisch onderwijs in Burundi. Projecten worden onder andere gefinancierd uit het NICHE-programma (Netherlands Initiative for Capacity Development in Higher Education) van de Nederlandse overheid. Door deelname in meer dan tien NICHE-projecten is UM landelijk een van de grotere spelers op dit terrein. Het Netherlands Fellowships Programme (NFP), waardoor beurzen worden verstrekt aan talentvolle studenten en jonge professionals uit ontwikkelingslanden, heeft in 2016 onder andere twee nieuwe PhD beurzen toegewezen aan kandidaten voor het uitvoeren van een promotie-onderzoek aan UM. In de twee voorafgaande jaren kregen al meer dan tien kandidaten een beurs voor een PhD studie aan UM.

International rankings

UM behaalt de 94ste plaats in de top 100 van de Times Higher Education World University Rankings 2016-2017 en daalt daarmee licht ten opzichte van plek 88 vorig jaar. UM scoort voornamelijk hoog op de internationale uitstraling (onder andere het percentage buitenlandse staf en studenten), gevolgd door 'opdrachten uit het bedrijfsleven' en citaties. Op internationale uitstraling behaalt UM zelfs de 13e score wereldwijd. Minder hoog, maar nog steeds bovengemiddeld, zijn de scores op onderzoek en onderwijs. In de QS World University Rankings staat Maastricht op een 173ste plek. Ondanks een lichte daling lijkt UM een redelijk stabiele positie verworven te hebben na de daling van plek 118 naar 169 in 2015.

De forse daling in dat jaar werd veroorzaakt door een aanpassing van de beoordelingsmethodologie voor onderzoeksoutput ten nadele van universiteiten met grote medische faculteiten. In de Shanghai/Academic Ranking of World Universities (ARWU) is al sinds 2009 een stijging waar te nemen in de positie van UM. De manier van publiceren door ARWU, waarbij vanaf positie 100 alleen gemeld wordt in welk honderdtal een instelling zich bevindt, maskeert deze gestage stijging. In 2016 vinden we UM terug op een op plek tussen de 201-300. In twee belangrijke internationale rankings die een overzicht bieden van de beste universiteiten jonger dan vijftig jaar scoort UM zeer hoog. In de Times Higher Education 100 onder 50 stijgt UM in 2016 naar de vierde plaats en in de QS top 50 onder 50 is UM op de zevende plaats geëindigd. Daarmee is UM volgens QS de beste jonge Europese universiteit. Voor informatie over de Nederlandse rankings zie paragraaf 3.1 Onderwijs

3.5 Prestatie-, profilerings- en zwaartepuntafspraken

Stand van zaken na beëindiging op 31 december 2015

In 2016 liep het convenant inzake prestatiebekostiging af. Centraal hierin stonden de prestatieafspraken die het ministerie van OCW met de hoger onderwijsinstellingen in 2012 gemaakt had. Deze prestatieafspraken waren vormgegeven in te realiseren doelstellingen op zeven geselecteerde indicatoren in 2015. In het jaarverslag 2015 is over deze indicatoren gerapporteerd. Op basis van een positief advies van de Review Commissie heeft de minister geconcludeerd dat UM de afspraken gerealiseerd heeft en de hieraan verbonden financiële middelen zijn aan de instelling toegekend in 2016. Over profilering en zwaartepuntvorming in het onderwijs en onderzoek schrijft de Review Commissie in haar advies dat ze "oordeelt dat UM voortvarend heeft gewerkt aan het uitvoeren van de prestatieafpraak, vasthoudend aan haar missie en strategie. Daarbij heeft UM een goede aansluiting tot stand gebracht op haar profielkenmerken."

3.6 Studenten en alumni

Studenten

UM biedt een brede dienstverlening aan haar studenten, zowel in de oriënterende fase als na de inschrijving. Vanaf het moment dat een student wordt toegelaten kan hij gebruik maken van alle universitaire voorzieningen. Bij het aanbieden van haar studentendiensten probeert UM rekening te houden met de persoonlijke leefwereld van de student. Ze streeft ernaar individuele diensten op maat aan studenten aan te bieden - op de juiste plaats en op het juiste moment -, bijvoorbeeld via het nieuwe studentenportaal. In de dienstverlening naar studenten toe wordt volop gebruik gemaakt van studentmedewerkers. De ervaring leert dat dit voor een dynamiek zorgt die studenten aanspreekt.

Het aantal activiteiten en diensten voor internationale studenten is verder uitgebreid en zoveel mogelijk gebundeld. Voorbeelden van International Services zijn huisvesting, vliegveld-ophaalservice, beurzen, regelen van een bankrekening en verzekeringen, en inschrijving in de Gemeentelijke Basisregistratie Personen (BRP).

Toelating en inschrijving

Een student wordt zo snel, efficiënt en accuraat mogelijk door het aanmeld- en inschrijfproces (be)geleid door het Bureau Toelating en Inschrijving van het SSC en de faculteiten. Het bureau regelt ook de praktische zaken zoals de UM-kaart, het bewijs van inschrijving en de inschrijving bij de gemeente. Internationale studenten worden geassisteerd bij het aanvragen van een visa en een verblijfsvergunning indien nodig. Het aantal activiteiten en diensten voor internationale studenten is verder uitgebreid en zoveel mogelijk gebundeld.

Bijzonderheden inschrijfseizoen 2015-2016:

Het aantal eerstejaars UM-studenten voor het eerst studierend aan UM is op UM-niveau gelijk gebleven.

Binnen de eerstejaars Bachelors UM is er een lichte stijging van 0,6%. Bij de Masters is er een daling van 2,3%.

Inschrijving	Programma type	2016	2015	2014
Eerstejaars programma	Bachelor	3.900	3.908	3.758
	Master	2.771	2.602	2.739
	tuL Master	121	101	103
	Totaal	6.792	6.611	6.600
Herinschrijvingen	Bachelor	7.061	6.846	6.581
	Master	2.876	3.163	2.853
	tuL Master	132	140	130
	Totaal	10.069	10.150	9.521
Totaal inschrijvingen		16.861	16.761	16.121

	Inkomende uitwisselingsstudenten	Uitgaande uitwisselingsstudenten
2013-2014	1.393	2.579
2014-2015	1.535	2.586
2015-2016	1.753	

INKOM

De werkgroep INKOM, bestaande uit een jaarlijks nieuwe groep van ouderejaars studenten van UM en Zuyd Hogeschool, organiseert ieder jaar de algemene introductieweek voor nieuwe studenten in Maastricht. De studenten krijgen een introductie van de stad en de regio, maken kennis met de universiteit en de hogeschool, krijgen informatie over sporten in Maastricht en over het studentenleven. In 2016 namen 2.731 eerstejaars studenten deel aan de INKOM met als onderwerp 'The Future is Now'.

Student Project Team

Het Student Project Team (SPT) fungeert als brug tussen UM-studenten en het bestuur. Het SPT werkt operationeel en implementeert nieuwe projecten door en voor studenten bij UM en voorziet het centrale management van UM van feedback en ideeën van studenten. De missie van het SPT is om studenten actiever bij de UM-organisatie te betrekken en daarmee bij te dragen aan een student-georiënteerde universiteit.

In 2016 heeft het SPT zich bezig gehouden met onderstaande projecten:

- Inspraak, test- en feedbacksessies organiseren rondom de ontwikkeling van het nieuwe studentenportaal.
- Ondersteuning bieden via de Student Initiative Helpdesk.
- Actief meedenken bij project 'inzetbaarheid studenten'.
- Adviseren bij het streven om de respons op de studentenmonitor te verhogen.
- Het verzamelen van input over problemen met roosters.
- Meedenken over de nieuwe flexplekken voor studentenorganisaties, inschrijving voor onderwijs, studielink voor internationale studenten en digitale informatievoorziening.
- Samenwerken met Facility Services (FS) en het UM-talencentrum.
- Betrokken bij de pilot Web Room Booking. Een nieuwe service, waarmee UM-studenten ongebruikte onderwijsruimtes reserveren bij de eigen faculteit, maar ook in gebouwen van andere faculteiten en servicecentra.

Student & Stad: Match-project

De projectgroep Student & Stad zoekt naar manieren om haar ambitie - de stad en haar inwoners meer mee te laten profiteren van de aanwezigheid van de vele studenten en hun kennis voor de aanpak van allerlei (grootstedelijke) problemen - waar te kunnen maken. Studenten leveren een grote bijdrage aan de economie en het sociaaleconomische leven in de stad, maar hun kennis wordt nog onvoldoende ingezet bij het oplossen van problemen in buurten/wijken/stad. Het Match project ondersteunt studenten in hun zoektocht naar mogelijkheden om maatschappelijke werkzaamheden te verrichten, (vooralsnog) zonder dat zij hier studiepunten voor krijgen. Tijdens de pilot staat het opdoen van kennis door het projectteam rondom maatschappelijk werk centraal. Op de lange termijn is het doel breder. Naast het rechtstreeks ondersteunen van bewoners in Maastrichtse wijken dient er ook een koppeling te komen tussen de behoeften van maatschappelijke organisaties en de mogelijkheden die studenten kunnen bieden bij het oplossen van problemen.

Huisvesting

Maastricht Housing is de officiële studentenhuysvestingsbemiddelaar van UM, Zuyd Hogeschool en de Van Eyck Academie. Samen met de drie Maastrichtse woningcorporaties Maasvallei, Servatius en Woonpunt en met de Maastrichtse Studentenraad, vormen de hoger onderwijsinstellingen in Maastricht het bestuur van de Stichting Studentenhuisvesting Maastricht (SSHM). Deze stichting stelt zich tot doel om de studentenhuisvesting in Maastricht en omstreken te bevorderen, zowel in kwantiteit als in kwaliteit. Via de website van Maastricht Housing worden woonruimtes aangeboden van de drie officiële woningcorporaties in Maastricht (ruim 3.000 eenheden); 80% van het particuliere aanbod (ruim 5.000 eenheden), de gemeubuleerde kamers van het Maastricht University Guesthouse (ruim 650 eenheden) en van verschillende commerciële bemiddelaars (naar schatting ongeveer 1.000 eenheden). In 2016 hebben zich 4.371 leden (2015: 3.949) ingeschreven bij Maastricht Housing. Behalve studenten behoort ook de internationale staf tot de doelgroep van Maastricht Housing evenals de deelnemers aan de Maastricht Summer School. Het Guesthouse richt zich hoofdzakelijk op verblijf van korte duur (minder dan 1 jaar) en typische doelgroepen zijn uitwisselingsstudenten, internationale bachelor- en masterstudenten en internationale staf. In 2016 heeft het Guesthouse 1.810 gasten verwelkomd (2015: 1.970).

Sporten aan UM

De afdeling UM SPORT is verantwoordelijk voor het opzetten van een duidelijk sportbeleid en sportprogramma voor zowel studenten als medewerkers. In 2016 is hard gewerkt aan de bouw en inrichting van een nieuw Universitair Sportcentrum, welke in januari 2017 is opgeleverd. Hierin zijn diverse sportzalen, een klimmuur, fitness en squashbanen gesitueerd. De missie van UM SPORT ten aanzien van het bevorderen van de gezondheid, stimuleren van socialisatie en integratie komt tot uiting in de inrichting van het Universitair Sportcentrum. De ruim 6.000 UM SPORT leden (90% student Zuyd Hogeschool en UM) kunnen in het Universitair Sportcentrum gebruik maken van het sportaanbod, verblijven in sportcafé Time Out en studeren in de Learning Spaces (175 plekken). Deze combinatie maakt het Universitair Sportcentrum uniek in Nederland.

Studentenbegeleiding

Studenten van de universiteit worden bij faculteit overstijgende kwesties ondersteund door een team van studentbegeleiders werkzaam bij het SSC (carrière adviseurs en studentenpsychologen). In 2016 is een groot beroep gedaan op de ondersteuning en advisering van deze studentbegeleiders. Om de wachtlijst voor de dienstverlening van de studentenpsychologen terug te brengen is de formatie (tijdelijk) uitgebreid. Verder is een start gemaakt door de gehele afdeling Studentenbegeleiding met projecten gericht op preventie van psychische klachten en 24/7 online dienstverlening. Daarnaast valt het Steunpunt Disability en het Complaints Service Point (CSP) onder de verantwoordelijkheid van het studentendecanaat evenals het secretariaat van de Geschillenadviescommissie voor studentaangelegenheden (bezwaarschriften gericht aan het CvB). Naast de begeleiding van studenten door studentendecanen, carrièreadviseurs en studentenpsychologen, is er ook een vertrouwenspersoon ongewenst gedrag voor studenten aanwezig.

Er is, gezien de omvang van de totale studentenpopulatie, een relatief kleine groep die een beroep doet op de vertrouwenspersoon (27 in 2016 en 30 in 2015). Er is een korte lijn tussen studieadviseurs en de vertrouwenspersoon waardoor bij signalen van ongewenst gedrag overlegd kan worden of kan worden doorverwezen. Ook is er een goede samenwerking met de politie in geval van zedenzaken of andere casussen waarbij de politie betrokken dient te worden.

Studentenpastoraat

The InnBetween, het oecumenische studentenpastoraat, is een ontmoetingsplek voor alle studenten. Het gebouw met een huiskamer en keuken biedt ruimte voor verschillende bijeenkomsten, ontmoetingen met vrienden, sociale activiteiten of voor rust en bezinning. The InnBetween biedt het hele jaar door een gevarieerd programma aan: discussieavonden over politieke, ethische of levensbeschouwelijke onderwerpen, wandelingen, gezamenlijk eten, culturele trips, creatieve workshops, Taizévespers, internationale studentenvieringen en interculturele ontmoetingen. De pastores bieden persoonlijke ondersteuning en een luisterend oor of het nu gaat om een vertrouwelijk gesprek of om meer praktische zaken.

Financiële ondersteuning van studenten (profleringsfonds)

Studenten kunnen in specifieke gevallen beroep doen op het profleringsfonds. Dit wettelijk fonds bepaalt dat voorzieningen worden getroffen voor de financiële ondersteuning van studenten wanneer zij studievertraging hebben opgelopen als gevolg van bijzondere omstandigheden. Daarnaast biedt deze wet de mogelijkheid talentvolle niet-EER-studenten te ondersteunen. Het aantal aanvragen voor financiële ondersteuning uit het profleringsfonds van UM vanwege bijzondere omstandigheden bedroeg:

Aanvragen profleringsfonds	2016	2015
Bijzondere omstandigheden	83	102
Topsport	18	13
Bestuursmaanden	1.595	1.579

Financiële ondersteuning	2016	2015
EER-studenten	449	442
Niet-EER-studenten	6	3

De omvang van de uitgaven samenhangend met het UM-profleringsfonds bedroeg in 2016 k€ 629,375 waar de omvang van het fonds voor 2016 was bepaald op k€665.

Studium Generale

Studium Generale (SG) organiseert activiteiten op het gebied van brede wetenschappelijke, maatschappelijke en culturele vorming. Voor studenten is SG van belang voor hun academische vorming, voor medewerkers om up-to-date te blijven en zich verder te ontwikkelen en voor alle andere belangstellenden uit de stad en regio om kennis te maken met de wetenschap en de universiteit.

Programma Studium Generale	2016	2015
Lezingen en debatten	70	62
Collegereeksen (per reeks 5 colleges)	20	22
Filmvertoningen	15	28
Rondleidingen Maastricht	3	0

In verband met de verhuizing van het Filmtheater Lumière in het najaar van 2016 kwam tijdelijk het filmprogramma dat via dit theater wordt aangeboden, te vervallen. Het lezingenprogramma werd door gemiddeld 161 (2015: 169) mensen bezocht. Aan de collegereeksen namen gemiddeld 67 (2015: idem) mensen deel. Het maximaal aantal deelnemers aan de reeksen is 75.

Het PAS (Parcours of Art and Science) werd in september 2016 voor de derde keer georganiseerd door SG. Met het PAS werd het 40-jarig jubileum van UM gevierd en daarom werd het programma uitgebreid tot 3 avonden met bij elkaar meer dan 175 activiteiten. Met dit festival zette UM wederom de deuren open voor een breed publiek van zeker 5.000 (2015: 2.500) geïnteresseerden.

Alumni

UM Alumni zijn en blijven een waardevol deel van de universitaire gemeenschap van UM. Dit komt ook naar voren in de rol die alumni ook dit verslagjaar weer hebben gespeeld in facultaire en centrale adviesraden. Alumni vormen een onmisbare schakel tussen de universiteit en de maatschappij waarin zij zich na hun studie hebben begeven en kunnen voor UM van belangrijke toegevoegde waarde zijn voor bijvoorbeeld onderwijsvernieuwing en curriculum herziening.

Afgelopen jaar is een begin gemaakt met het verdiepen van het inzicht in de betrokkenheid van alumni met hun Alma Mater. In lijn met het nieuwe strategisch programma van de universiteit, is voor de komende jaren een koers ingezet die de nadruk legt op het verdiepen van de alumni relatie met UM en vice versa.

Alumni Data

In het najaar van 2016 is een nieuwe database geïmplementeerd die, in tegenstelling tot voorgaande systemen, de mogelijkheid biedt alle alumni, dus inclusief de aan UM gepromoveerde, in de database op te nemen. Een hieraan gekoppeld portaal dat alumni de mogelijkheid biedt hun eigen gegevens in te zien en aan te passen zal op zeer korte termijn worden gerealiseerd.

In het verslagjaar 2016 hebben ruim 3.900 studenten hun diploma aan een van de opleidingen van UM behaald en zijn daarmee toegetreden tot het wereldwijde netwerk van Maastrichtse alumni. Dit brengt het totaal aan geregistreerde alumni (inclusief de aan UM gepromoveerden) eind december 2016 op ruim 62.000.

Alumni ontmoetingen

In het lustrum jaar 2016 heeft het Alumni Office, namens het CvB, verder gebouwd aan de uitbreiding van het internationale alumni netwerk. Dit jaar zijn met behulp van enthousiaste alumni nieuwe initiatieven ontplooid in Milaan, Hamburg, Dublin, Geneve, Singapore, Zurich en Wenen.

Mede dankzij de speciale lustrum editie van de UM Star Lectures met 15 lezingen in 15 steden zijn afgelopen jaar 80 bijeenkomsten georganiseerd waar meer dan 1.300 alumni UM en elkaar ontmoet hebben.

Ook zijn de afgelopen jaren alum nibijeenkomsten gecombineerd met studentfairs (in Indonesië en China) ten behoeve van internationale studentenwerving.

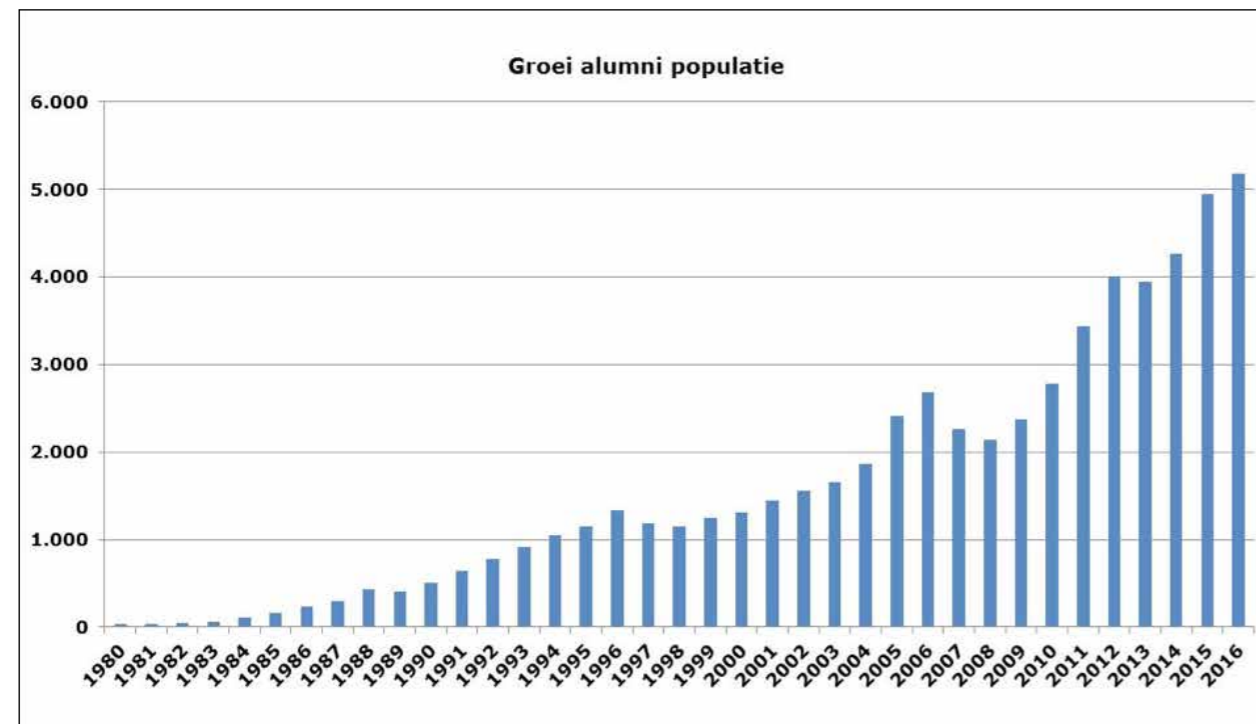
Het servicepakket voor alumni is uitgebreid met een speciale actie rond het Festival PAS+. Alumni konden tegen gereduceerd tarief gebruik maken van een hotelovernachting in Maastricht waarmee een 'homecoming weekend' is gefaciliteerd.

Alumni en employability

Alumni delen de ervaringen die zij hebben opgedaan in de beroepspraktijk met studenten en hiermee leveren zij op dit onderwerp een onmisbare bijdrage aan de student employability. Alle bijeenkomsten die het Alumni Office organiseert, staan ook open voor studenten die op deze manier in contact kunnen komen met meer senior alumni. In samenwerking met het projectteam Student Employability heeft het Alumni Office initiatief genomen een serie Coach Cafés te organiseren. Een Coach Café helpt jongere alumni inzicht te vergaren in hun talenten, dromen en een volgende (carrière) stap. De aanwezige coaches worden geselecteerd uit de eigen alumni community. De eerste cafés staan gepland voor voorjaar 2017.

Fondsenwerving onder alumni

Het Universiteitsfonds Limburg/SWOL, dat UM ondersteunt door fondsenwerving, heeft ook in 2016 een fondsenwervingcampagne onder alumni gehouden. Vooral alumni ouder dan veertig jaar worden daarvoor sinds een aantal jaren schriftelijk dan wel telefonisch benaderd. De donaties van alumni aan het Universiteitsfonds groeien jaarlijks, zowel qua aantal donateurs als qua algehele opbrengst. Met deze donaties, bedoeld voor het ondersteunen van onderzoek en onderwijs aan UM, geven honderden alumni blijk van de waarde die zij hechten aan hun blijvende relatie met hun Alma Mater. Met ingang van 1 januari 2017 heeft het Universiteitsfonds Limburg een Alumnifonds in het leven geroepen, waarin alle donaties van alumni separaat worden beheerd. Een commissie, volledig bestaande uit alumni, adviseert het bestuur van het Universiteitsfonds over de besteding van deze 'alumni middelen' voor wetenschappelijke doeleinden. In het verslagjaar heeft zich ook een groep van alumni die zich actief wensen in te zetten voor UM en uit dien hoofde ook bovengemiddeld aan de Universiteitsfonds Limburg doneren, verenigd in het initiatief Umbassadors. Het CvB wil de stem van deze betrokken alumni graag horen en erkennen als stem vanuit de gehele UM alumni community.

3.7 Personeelsbeleid

HR-beleid

Om de missie en visie van UM, zoals verwoord in het nieuwe strategisch programma Community at the CORE (2017-2021), te kunnen realiseren, is een actief HR-beleid noodzakelijk. UM wil zich de komende jaren verder profileren als goed werkgever, om zo talent aan te trekken en te binden. Intern wil UM deze reputatie ook waarmaken omdat gemotiveerde en gezonde medewerkers belangrijk zijn voor een duurzame kwaliteit van onderwijs en onderzoek.

Veranderingen binnen en buiten de instelling geven aanleiding tot een gerichte aanvulling en bijstelling van het loopbaanbeleid. Een breed samengestelde werkgroep heeft in 2016 de uitgangspunten geformuleerd voor een vitaal HR-beleid. Deze zijn in 2016 in een serie van consultatierondes verder uitgewerkt en aangescherpt. Tijdens de voorbereiding van dit nieuwe beleid is specifiek aandacht gevraagd voor het belang van ondersteuning van management en leidinggevendend door de HR-afdeling voor een succesvolle invoering van de voorgestelde wijzigingen. Om de uitwerking en invoering van het nieuwe beleid in goede banen te geleiden wordt gestart met een ontwikkeltraject voor de HR-kolom van de universiteit.

In 2016 zijn interne werkgroepen actief geweest op het gebied van tenure track, hoogleraarsbenoeming, werving en diversiteit, mobiliteit voor ondersteunend personeel en duurzame inzetbaarheid. Het resultaat van deze werkgroepen zal in het eerste kwartaal van 2017 tot besluiten leiden.

Collectieve Arbeidsovereenkomst (cao)

In 2016 is nog geen akkoord bereikt over een nieuwe cao. Een onderdeel van de in 2015 overeengekomen cao betreft het inperken van de inhuur van personeel en het gebruik van tijdelijke aanstellingen. Eind 2016 betrof het aantal tijdelijke aanstelling bij UM, conform de definitie uit de vigerende cao, 20,4%. Daarmee blijft UM onder de in de cao afgesproken norm van 22%.

Loopbaancentrum voor medewerkers

Het Loopbaancentrum van UM faciliteert medewerkers bij hun persoonlijke loopbaan en ontwikkeling. Daarnaast adviseert en ondersteunt het Loopbaancentrum medewerkers bij het benaderen van de in- of externe arbeidsmarkt. Het begeleiden van promovendi en het coachen van medewerkers is ook een kerntaak van het Loopbaancentrum, evenals het van werk-naar-werk begeleiden van ex-medewerkers met een werkloosheidsuitkering. De begeleiding is maatwerk en wordt afhankelijk van de vraag van de medewerker vorm gegeven.

In 2016 zijn er 398 trajecten door het Loopbaancentrum uitgevoerd:

Doelgroep	Aantallen
Loopbaantrajecten, tijdelijke dienst	95
Loopbaantrajecten, vaste dienst	89
Herplaatsingstrajecten	13
Re-integratietrajecten	6
WW-trajecten	186
WIA-trajecten	1
Externe trajecten	8
Totaal	398

Diversiteit

Ook is er in 2016 in toenemende mate aandacht gekomen voor het thema diversiteit. In het bijzonder het aandeel vrouwelijke hoogleraren. De minister is in gesprek gegaan met de universiteiten om hen te bewegen ambitieuzere doelstellingen te formuleren voor het aandeel vrouwelijke hoogleraren. Ook binnen UM is hier aandacht voor. De werkgroep diversiteit is in 2016 van start gegaan met voorbereidingen voor een hernieuwd diversiteitsbeleid. Het streefcijfer voor 2020 is 22% vrouwelijke hoogleraren, einde 2016 lag het percentage op 19% (inclusief aanstellingen bij het azM).

Ontwikkeling en professionalisering van medewerkers

UM hecht grote waarde aan de employability van haar medewerkers. Het Staff Development Center ondersteunt en begeleidt medewerkers bij het nemen van stappen gericht op de ontwikkeling van generieke competenties om de employability te verhogen. In 2016 namen 176 medewerkers deel aan het Academic Leadership Programme Maastricht University. Aan Steep Face, een traject voor jonge leidinggevendend, namen 30 personen deel.

In 2016 hebben bij het Staff Development Centre in totaal 400 cursisten ingeschreven voor 25 cursussen uit het cursusaanbod open-inschrijving en cursusaanbod voor PhD's en postdocs.

Het Staff Development Centre verzorgde in 2016 UM-breed een scala aan incompany- en begeleidingstrajecten. Het totaal aantal deelnemers hieraan betrof 312. In samenwerking met het Loopbaancentrum voor medewerkers is in 2016 de Workshop 'Regisseer je eigen loopbaan' 5 maal georganiseerd. Hieraan namen in totaal 109 deelnemers deel.

Duurzame inzetbaarheid

De pilot gericht op de bevordering van vitaliteit van medewerkers boven de 55 had een positief resultaat. Wat ook duidelijk is geworden is dat de behoefte om te werken aan een betere gezondheid en meer balans niet beperkt is tot oudere medewerkers. Dit inzicht is meegenomen bij de ontwikkeling van het nieuwe HRM-beleid en sluit goed aan bij de waarden responsible en sustainable uit het nieuwe strategisch programma. Een in 2016 ingestelde werkgroep heeft als opdracht de beleidsvorming rond duurzame inzetbaarheid (ontwikkeling, gezondheid en balans) nader uit te werken, zodat een palet ontstaat van nieuwe en verbeterde activiteiten en instrumenten. Ook van deze werkgroep zal het resultaat in het eerste kwartaal van 2017 tot besluiten leiden.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage voor de hele organisatie is in 2016 3,39% waarvan 2,38% langdurig verzuim betreft. Het totale percentage laat een lichte daling zien ten opzichte van het voorgaande jaar (3,42%). Het verzuim bij vrouwen is in 2016 hoger dan bij mannen, respectievelijk 4,18% en 2,42%.

Participatiewet

Iedereen moet de kans krijgen om deel te nemen aan het arbeidsproces, zo luidt de doelstelling van de Participatiewet die per 1 januari 2015 in werking is getreden en waarin drie wetten zijn samengevoegd: de Bijstandswet (WWB), de Wet Sociale Werkvoorziening en een deel van de Wajong. Ook UM biedt deze doelgroep een kans. Voor het realiseren hiervan is afgelopen jaar een Coördinator Participatiewet aangesteld bij HR-MUO. UM financiert vanuit een centraal budget deze additionele banen. Er is geen sprake van een verdringingseffect. Bij UM moeten er jaarlijks tot 12 additionele werkplekken gerealiseerd worden, ervan uitgaande dat een werkplek een gemiddelde werktijd heeft van 25,5 uur per week. Mocht blijken dat er te weinig banen worden gecreëerd dan zal de quotumplicht worden ingevoerd hetgeen betekent dat er per niet-ingevulde baan een boete betaald moet worden.

In samenwerking met het UWV (Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen) wordt gestart met de methodiek 'Inclusief Herontwerp Werkprocessen', ontwikkeld met de vakgroep Work & Social Psychology van UM (Professor Nijhuis†/Zijlstra), om te onderzoeken welke elementaire taken geschikt zijn voor deze doelgroep. In 2016 is het aantal in het kader van de Participatiewet bij UM werkzame medewerkers gegroeid van 2 naar 12.

Vertrouwenspersoon Ongewenste Omgangsvormen

De vertrouwenspersoon opereert onafhankelijk en valt rechtstreeks onder het CvB. De vertrouwenspersoon staat naast de melder, doet niet aan waarheidsvinding en onderneemt geen enkele actie zonder de nadrukkelijke toestemming van de melder.

In 2016 heeft de vertrouwenspersoon voor medewerkers 107 zaken behandeld. Dit is ten opzichte van 2015 een lichte stijging. Het aantal meldingen van de groep medewerkers fluctueert door de jaren heen. Zij melden ongewenste situaties, vragen om advies of om bemiddeling. Medewerkers weten het Bureau Vertrouwenspersoon goed te vinden. De vraag in welke mate er ongewenst gedrag is dat niet gemeld wordt, kan duidelijk worden

uit een prevalentieonderzoek. Eens in de vijf jaar wordt dit onderzoek binnen UM uitgevoerd. Centrale vraagstelling daarbij: in welke mate hebben medewerkers de afgelopen 6 maanden binnen UM te maken gehad met ongewenst gedrag, zoals (seksuele) intimidatie, agressie, pesten en discriminatie. De voorbereiding is ter hand genomen en het onderzoek wordt in het voorjaar van 2017 uitgevoerd waarbij de resultaten later dat jaar bekend worden gemaakt.

Internationale Medewerkers

In 2016 zijn 628 nieuwe buitenlandse medewerkers (betaald/onbetaald/beurs) aangetrokken door UM, waarvan 16% onderzoekers en 27% promovendi. Het totaal aantal nieuwe internationale staf is 18% meer dan in 2015, toen er 534 medewerkers werden aangehouden. Van de nieuw aangestelde buitenlandse medewerkers in 2016 komt 35% uit een niet-EU/EER land. De 1.131 internationale medewerkers aan UM tellen 78 verschillende nationaliteiten: 30 EU/EER en 48 niet-EU/EER. Nieuwe buitenlandse medewerkers worden ondersteund door het Knowledge Centre for International Staff (KCIS).

Medezeggenschap

De medezeggenschap van de universiteit bestond in 2016 uit de universiteitsraad, zes faculteitsraden en zes dienstraden. De aandachtsgebieden van de raden zijn verdeeld en opgenomen in de betreffende reglementen (conform de WHW). Het CvB overlegt maandelijks met de Universiteitsraad. De Universiteitsraad bestaat uit de voorzitter, 9 personeelsleden (WP en OBP) en 9 studenten. Daarnaast zijn er commissievergaderingen per aandachtsgebied en is er een agendaberaad voorafgaand aan de vergaderingen waarbij in gezamenlijkheid de conceptagenda tot stand komt die door de Universiteitsraad wordt vastgesteld. De Universiteitsraad kan gevraagd en ongevraagd advies geven aan het CvB. Het CvB reageert op de adviezen en volgt tevens de regels zoals opgenomen in de WHW en vertaald in het Bestuurs- en Beheersreglement van UM en het reglement van de Universiteitsraad. Faculteitsraden en Dienstraden hebben een met de UR vergelijkbare positie binnen de faculteit, respectievelijk het Bureau van UM (MUO) en de servicecentra. Vele onderwerpen werden besproken, van jaarverslag tot begroting, van enquête-uitslagen tot het strategisch plan: ook in 2016 ervoerde het CvB het overleg met de universiteitsraad als open en constructief

Lokaal overleg

Het Lokaal Overleg (LO) is het centrale overleg tussen werkgever (het CvB) en afgevaardigden vanuit de vier vakcentrales. In het Lokaal Overleg, dat ongeveer tien maal per jaar bijeenkomt, zijn vertegenwoordigers aanwezig van de vier vakcentrales (FNV Overheid, CNV Overheid, Vakbond voor de Wetenschap en Ambtenarencentrum) en het CvB.

In 2016 is in het LO onder andere gesproken over de uitvoering van de cao, waaronder het aantal tijdelijke contracten binnen UM en de besteding van de decentrale arbeidsvoorwaardengelden. Verder is er onder meer gesproken over aangekondigde reorganisaties, het werkbelevingsonderzoek, het ziekteverzuim en het gezondheidsmanagement, het HRM-beleid, vergoeding promotiekosten aan promovendi en diverse andere personele regelingen.

3.8 Faciliteiten

UM-Huisvesting

FS heeft de taak er zorg voor te dragen dat de gebouwen en facilitaire voorzieningen van UM duurzaam, veilig en efficiënt worden gebruikt. In dat kader heeft FS in 2016 diverse onderhoudswerkzaamheden en projecten uitgevoerd aan de gebouwen en terreinen van UM.

Onderhoud en aanpassingen

Naast correctief- en storingsonderhoud aan gebouwen en installaties zijn in het kader van groot vervangend onderhoud onder andere diverse technische installaties vervangen waaronder CV-ketels, koelmachines en (nood)verlichting en zijn in de Universiteitssingel 50 alle douches en sanitaire ruimtes vernieuwd. Verder zijn diverse bouwkundige aanpassingen uitgevoerd die nodig waren als gevolg van gewijzigde wetgeving op het gebied van veiligheid, arbo en milieu. Ook is het dak van de Universiteitssingel 60 vervangen en is gestart met de restauratie van de historische walmuur in de tuin van de Tongersestraat 53. Na het in 2015 vervangen van het tapijt en meubilair zijn de luchtbehandeling en routing in de collegezaal in de Tongersestraat 53 aangepast aan de uitbreiding van 500 naar 700 zitplaatsen. In het bestuursgebouw is de Rafter gerenoveerd en zijn de audiovisuele middelen in de aula vervangen.

Nieuw- en verbouwprojecten

Universitair Sportcentrum: in 2016 is ook het tweede deel van het nieuwe Universitair Sportcentrum in gebruik genomen, waarna het centrum bestaande uit indoor-sportfaciliteiten, learning spaces een Sports & Eventscafé in mei 2016 feestelijk is geopend.

Grote Gracht 76: in afwachting van de oplevering van de gerenoveerde panden op Tapijn is een deel van de leegstaande voorbouw van het pand Grote Gracht 76 tijdelijk in gebruik genomen door SBE. Daartoe zijn door hergebruik van materialen en de inzet van beperkte middelen de begane grond en de 1e verdieping geschikt gemaakt voor onderwijs.

Skillslab: vanwege ruimtegebrek in de Universiteitssingel 50 is gezocht naar uitbreidingsmogelijkheden. Deze zijn gevonden door een leegstaand kantoorgebouw op Randwyck aan te kopen en te verbouwen voor skillslab. Daarmee beschikt skillslab per 1 augustus 2016 over een hedendaags onderwijsgebouw waar studenten geneeskunde hun praktijkvaardigheden ontwikkelen.

Tapijn: samen met de Provincie Limburg en de gemeente Maastricht zijn de plannen voor de herontwikkeling van gebouwen en terreinen verder uitgewerkt en is de aanvraag voor de wijziging van het bestemmingsplan ingediend. Met gebruikersgroepen is intensief gewerkt aan het programma van eisen voor de inrichting.

Huisvestingsinitiatieven op de Brightlands campussen

In het kader van Kennis-As Limburg is UM betrokken bij huisvestingsinitiatieven op de Brightlands campussen in Geleen, Venlo en Heerlen. Uitgangspunt hierbij is dat UM geen vastgoed in eigendom neemt.

De huisvestingsinitiatieven op de Brightlands campus worden in samenwerking met de Provincie Limburg uitgevoerd in per locatie specifieke samenwerkingsconstructies met deelnemende partners.

Op de Brightlands Chemelot Campus is medio 2016 het Center Court opgeleverd. Dit is een bedrijfsverzamelgebouw waar UM ruimtes huurt voor gebruik door het Maastricht Science Programme en de onderzoeksgroep Biobased Materials van de faculteit FHS. Daarnaast is in december 2016 het nieuwe laboratorium in gebruik genomen voor de 'wet spinning facility', een faciliteit voor AMIBM.

Voor meer over de Center Court zie paragraaf 2.4 Samenwerking in de regio

In Venlo worden de voorbereidingen getroffen voor de realisatie van de Healthy Eating and Food Innovation (HEFI) laboratoria in Villa Flora (huursituatie) op het voormalige Floriadeterrein. In Heerlen is als onderdeel van de ontwikkeling van de Brightlands Smart Service Campus een kantoorgebouw van APG heringericht met faciliteiten voor nieuwe ontwikkelingen op het gebied van Big Data en Smart Services in de Euregio. Het BISS-instituut opgericht door UM, Open Universiteit en Zuyd Hogeschool is daar per september 2016 gestart.

Voor meer over Brightlands zie paragraaf 2.4 Samenwerking in de regio

In Maastricht is samen met de gemeente Maastricht en het azM het voorlopig ontwerp voor de herinrichting van de campus uitwerkt tot een definitief ontwerp, dat in 2017 vastgesteld zal worden. Het betreft een kwaliteitsimpuls in de infrastructuur waarbij een parkachtige omgeving wordt aangelegd om ontmoetingen, inspiratie, buitenactiviteiten en sport te stimuleren.

3.9 UM en duurzame samenleving

In 2016 heeft UM in haar nieuwe Strategisch Programma 2017-2021 duurzaamheid een nieuwe impuls gegeven. Na tegenvallende scores in de jaarlijkse duurzaamheidsranking van het Hoger Onderwijs in Nederland (SustainaBul) was een nieuwe oriëntatie op koers en strategie nodig. Kernwaarden in de nieuwe missie en strategie zijn onder andere de sociale verantwoordelijkheid voor het leggen van verbanden tussen UM en de samenleving en de ambitie om een duurzame instelling in de breedste zin van het woord te zijn. Bij de realisatie van het duurzaamheidsbeleid van UM speelt bedrijfsvoering een belangrijke rol. De bedrijfsvoering moet hierbij gericht zijn op de primaire onderzoeks- en onderwijsprocessen en gebaseerd zijn op de uitgangspunten transparantie, bereikbaarheid, duurzaamheid en toegankelijkheid. De onder regie van het Maastricht University Green Office (UMGO) geformuleerde duurzaamheidsambitie en de bijbehorende tussendoelen in de 'Roadmap' naar 2030 hebben tot nu toe de leidraad gevormd. De koers van het Strategisch Programma vraagt een herijking van deze documenten, waartoe in 2016 eerste stappen zijn gezet met een heroriëntatie op de organisatorische inbedding van duurzaamheid binnen UM en het organisatiemodel van UMGO. Een belangrijk onderdeel hiervan vormt een interviewronde met een aantal UM-medewerkers dat geselecteerd is op basis van hun expertise in de domeinen onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering. Deze interviewronde wordt (met externe ondersteuning) uitgevoerd om een bredere betrokkenheid van UM-medewerkers bij duurzaamheid te initiëren. Duurzaamheid kan immers alleen gerealiseerd worden wanneer iedereen daar actief aan meewerkt.

Initiatieven

In 2016 was UM een van de winnaars van een 'Climate make-over' van Klimaatplein wat ertoe geleid heeft dat het inzicht in de CO₂-uitstoot in 2016 verder verbeterd is en dat UM zich heeft aangesloten bij de Nederlandse Klimaatcoalitie. Daarnaast is de 'Paris Pledge for Action' ondertekend om het belang te onderschrijven van de klimaatafspraken uit Parijs. Voor het eerst is deelgenomen aan 'Warmetriendag' om meer aandacht te vragen voor energiebesparing en om elektrisch vervoer te stimuleren zijn twee dubbele autolaadpunten gerealiseerd. In het kader van de circulaire economie heeft UM in 2016 besloten om, in navolging van enkele succesvolle kleinere projecten, UM-breed kunststof gescheiden in te zamelen, wat na een intensieve voorbereiding begin 2017 wordt geïmplementeerd. Ook zoekt UM samen met de cateraar en afvalinzamelaar naar optimalisaties van gebruikte disposables in relatie tot gescheiden inzameling en recycling.

De energietransitie naar hernieuwbare bronnen vormt met de monumentale gebouwen een grote uitdaging voor UM. Samen met de gemeente Maastricht zijn de mogelijkheden voor zonnepanelen op de monumentale panden onderzocht, wat moet leiden tot concrete projecten in de komende jaren. De succesvolle zonprojecten uit 2015 hebben echter duidelijk gemaakt dat de transitie enkel samen met andere partijen mogelijk is. Via onder andere de provincie Limburg en de gemeente Maastricht zijn in 2016 verkennende gesprekken gevoerd met partijen in Limburg en specifiek in Maastricht over participatie in wind- of zonprojecten.

Ook is in 2016 intensief samengewerkt in het platform 'COOL-Maastricht' om de energieambitie voor Maastricht vanuit de verantwoordelijkheid van UM in te vullen. Ten slotte is in 2016 een ambitieus Energie Efficiency Plan 2017-2020 ingediend bij de overheid in het kader van de Meerjarenaafspraken Energie-efficiency (MJA3). Vooral de ontwikkeling van de voormalige Tapijnkazerne moet met de ambitie BREEAM Excellent (Building Research Establishment Environmental Assessment Method) en energieneutraal hieraan een substantiële bijdrage leveren, waartoe in 2016 eerste voorbereidingen zijn uitgevoerd.

Samenwerking

Voor de bedrijfsvoering vindt UM samenwerking met het primaire proces onderwijs en onderzoek zeer belangrijk. Zo denken studenten in de vorm van 'Living-Labs' direct in de praktijk mee. Een van de belangrijkste projecten hierbij is 'UM Duurzaam Onder Dak' waarin FS en UMGO nauw samenwerken met SBE, FPN, ICIS en Zuyd Hogeschool. In 2016 is in een tweetal workshops hierbij een forse ambitie voor het pand Tongersestraat 53 geformuleerd, die in 2017 verder geconcretiseerd wordt. UMGO heeft in 2016 weer een prominente rol gehad in het duurzaamheidsproces van UM door onder andere een actieve rol in de formulering van de duurzaamheidsambitie in het strategisch programma. Dit is voor UM en UMGO aanleiding tot een herbezinning op invulling van de rol en organisatie, die in 2017 verder geconcretiseerd wordt. In 2016 heeft UMGO daarnaast bij de INKOM aandacht gevraagd voor duurzaamheid door het ontwikkelen en verspreiden van een 'Good Map Maastricht' met veel duurzaamheidsinformatie over Maastricht en UM.

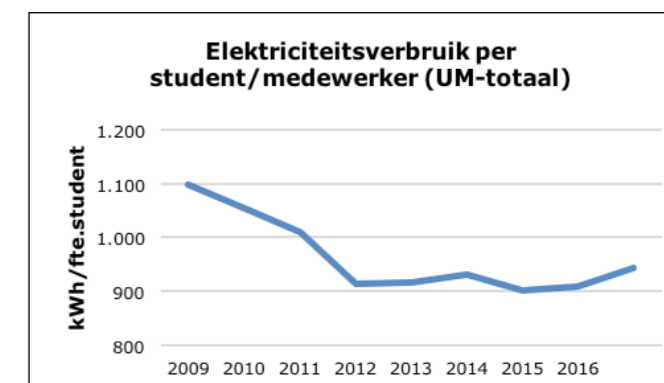
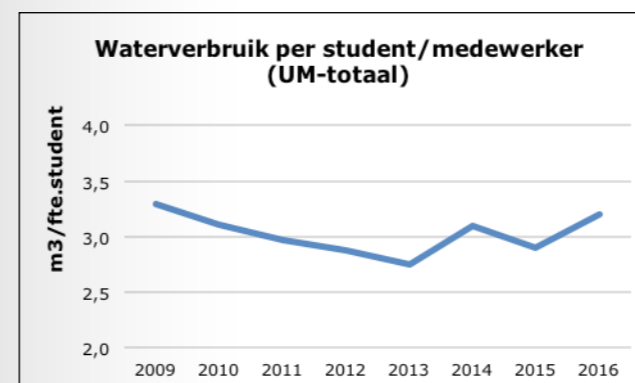
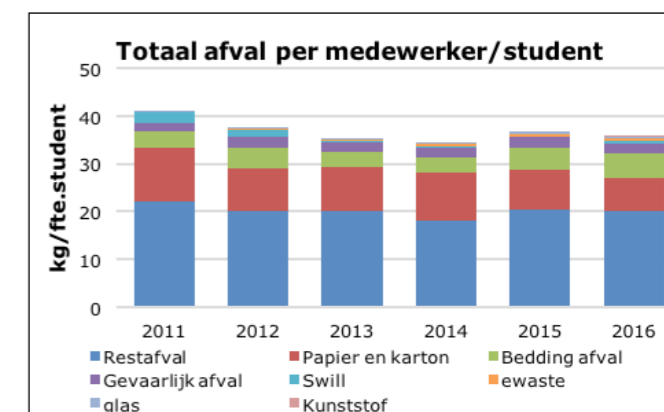
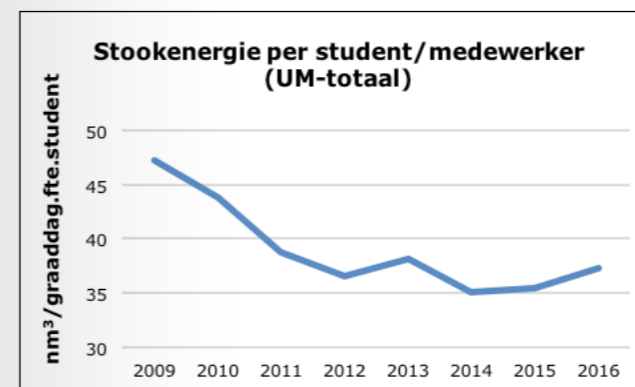
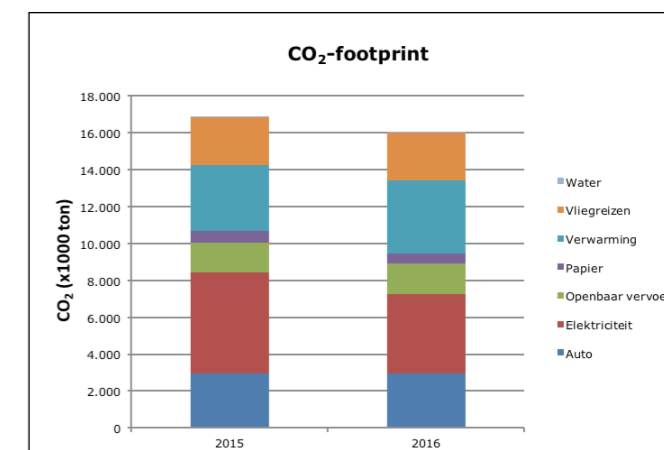
Milieuprestaties en Compliance

De milieuzorg en de compliance aan milieu wet- en regelgeving voor de locaties in Maastricht zijn vastgelegd in een milieuzorgsysteem conform ISO14001. Voor de Brightlands Health Campus Randwyck heeft UM samen met de partners op de campus een omgevingsvergunning milieu. Voor de Maastrichtse binnenstadlocaties geldt de algemene wet- en regelgeving. De UM-activiteiten op de Chemelot campus vallen onder de Campus-omgevingsvergunning en controles op de naleving van voorschriften vinden primair plaats vanuit die campusorganisatie. FS ondersteunt de UM-eenheden met advisering op milieugebied. De activiteiten in Venlo worden ook vanuit FS ondersteund met milieu- en duurzaamheidsadvies. In 2016 zijn eerste voorbereidingen voor een omgevingsvergunningsaanvraag opgestart voor onderwijs en onderzoek in Venlo. Primair is de milieucpliance in 2016 nog gericht op Maastricht en het algemene onderhoud van milieurelevante installaties in deze locaties. UM legt verantwoording af over milieurelevante zaken via het jaarverslag Academisch terrein Randwyck, het jaarverslag Biologische veiligheid en het jaarverslag Stralingshygiëne.

De interne audits ten behoeve van de milieucpliance lieten in 2016 zien dat de naleving van wettelijke eisen grotendeels op orde is. In 2016 heeft de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg een milieu-inspectie gehouden met betrekking tot koelapparatuur die goed is verlopen. Naar aanleiding van vijf koudemiddellekkages uit koelsystemen werd in 2016 een 'melding ongewoon voorval' gedaan bij de gemeente Maastricht. In 2016 zijn geluidsklachten van externen over de sporthal ontvangen waarover UM met betrokkenen in goed gesprek is.

In 2016 is UM gestart met eigen productie van elektriciteit met behulp van zonnepanelen. De eigen productie bedroeg nagenoeg conform verwachting 171.486 kWh (ongeveer 1% van de totale elektriciteitsvraag van UM). Desondanks is het totale elektriciteits- en gasverbruik in 2016 hoger dan in 2015. De ingebruikname van de nieuwe sportvoorziening, een tweetal panden op Tapijn en een groter aantal XXL-weekenden (extra openingstijden voor studie rondom toetsweken) zijn hier vooral debet aan. UM compenseerde in 2016 haar volledige elektriciteitsverbruik; grotendeels (90%) met certificaten van oorsprong van biomassa uit voedingsreststromen van Limburgse oorsprong en het resterende deel via MUMC+ met waterkracht. Opvallend is dat het waterverbruik in 2016 hoger is dan in 2015. Vooral maatregelen rondom legionellabeheer hebben in 2016 tot meer waterconsumptie geleid. In 2016 is de hoeveelheid afval (zowel absoluut als per student-medewerker) afgenomen. Voor het eerst is nu ook kunststof in de rapportage opgenomen (hoewel dit op gewichtsbasis maar een kleine bijdrage is).

De CO₂-footprint op basis van CO₂-equivalenten broeikasgas emissies is in 2016 verder gespecificeerd door toevoeging van onder andere vlieguren. De gepresenteerde footprint 2015/2016 is de gespecificeerde footprint uit de Climate-makeover. Mede door het grotere aandeel compensatie elektriciteitsverbruik en de eigen opwek met zonne-energie is de footprint in 2016 gedaald. De footprint gerelateerd aan studenten/medewerkers, vierkante meter of omzet laat hetzelfde beeld zien.

3.10 UM en financieel resultaat

3.10.1 Beleid ten aanzien van Beleggen en Belenen

Het treasurybeleid van UM is afgeleid van de nieuwe regeling beleggen, lenen en derivaten (B&B 2016) van het ministerie van OCW. Het treasurystatuut is in 2016 aangepast en door de Raad van Toezicht goedgekeurd en sluit nu geheel aan op voor UM geldende regelgeving. In het nieuwe statuut wordt ingegaan op de voorgeschreven ratingeisen, hoofdsomgaranties en het verbod om te speculeren met complexe financiële producten zoals derivaten. Het streven is om nieuwe investeringen voor de middellange termijn uit eigen middelen te financieren. Om de financiële continuïteit van UM te verzekeren is in het treasurystatuut bepaald dat de solvabiliteit minimaal 40% moet zijn.

In deze paragraaf worden de resultaten toegelicht met betrekking tot de uitzettingen, beleningen en overige treasury gerelateerde onderwerpen zoals de liquiditeitspositie, solvabiliteitspositie, rentepositie en renterisico. De toelichting heeft betrekking op de enkelvoudige jaarrekening van UM.

3.10.2 Kasstromen en liquiditeitspositie

Onderstaande tabel toont het totaal van de kasstromen van UM (enkelvoudig) evenals de ontwikkeling in liquide middelen voor de periode 2012-2016.

Totaal Kasstromen bedragen x € 1.000	Jaarverslag 2016	Jaarverslag 2015	Jaarverslag 2014	Jaarverslag 2013	Jaarverslag 2012
Kasstroom operationele activiteiten	31.616	31.414	35.661	27.708	48.425
Kasstroom investeringsactiviteiten*	-31.990	-9.965	-9.314	-42.409	-23.308
Kasstroom financieringsactiviteiten	-539	-539	-841	-741	-1.975
Netto kasstroom	-913	20.910	25.506	-15.442	23.142
Liquide middelen ultimo	82.124	83.037	62.127	36.621	52.063

* Bestaande uit de investeringskasstroom materiële vaste activa (-/-k€ 29.648) en financiële vaste activa (-/- k€ 2.342)

De liquide middelen zijn in het verslagjaar afgenomen met M€ 0,9 tot een bedrag van M€ 82,1. De positieve kasstroom uit operationele activiteiten dekt vrijwel volledig de kasstroom uit investeringsactiviteiten.

In de volgende tabel is een aantal kengetallen met betrekking tot de liquiditeitspositie opgenomen over een periode van vijf jaar. De cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekeningen van de desbetreffende jaren.

De current ratio komt in 2016 boven 1,0 uit. Ook het werkkapitaal is positief.

Kengetallen liquiditeitspositie	2016	2015	2014	2013	2012
Liquideiteit 1 current (VA/VP)	1,06	1,11	0,88	0,68	0,71
Rentabiliteit (R/(TB + RB))	0,50%	2,43%	2,47%	4,65%	1,86%
Werkkapitaal (VA- VP)	8.219	14.401	-15.823	-43.082	-41.596
Kasstroom x € 1.000	-913	20.910	25.506	-15.442	23.142

3.10.3 Uitzettingen, beleggingen en leningen

In het verslagjaar zijn overtollige middelen onder andere geplaatst op (internet)sparrekeningen bij vier Nederlandse banken ten einde voldoende spreiding te kunnen realiseren. Uitzettingen geschieden voor een periode korter dan drie maanden en zijn altijd direct opvraagbaar. De banken voldeden ten tijde van het uitzetten aan een minimale A-rating. Er zijn door UM in het verslagjaar geen derivaten of waardepapieren aangehouden en er zijn geen nieuwe onderpanden verstrekt.

Hoewel de rente in 2016 in Europa nog verder gedaald is, is het UM gelukt om - binnen de gestelde randvoorwaarden in B&B 2016 - toch nog een gering gemiddeld rendement te realiseren op de uitzettingen van 0,19%. Onderstaande tabel laat het gemiddeld gerealiseerd rendement van de uitzettingen en van de verstrekte leningen aan verbonden en gelieerde partijen zien.

Gemiddelde rendementen Bedragen	Rente	Gemiddeld uitstaand saldo	Gemiddeld rendement
Uitzettingen via bankrekeningen	169.983	91.778.979	0,19%
Leningen u/g	507.060	15.929.556	3,18%
Totaal	677.043	107.708.535	0,63%

UM heeft er bewust voor gekozen om in 2016, met het oog op de lage spaarrentes, geen nieuwe obligaties met hoofdsomgarantie aan te kopen ondanks haar ruime liquiditeitspositie.

De vier grote Nederlandse banken hebben hun korte rentetarieven vanaf 2017 bijgesteld naar nihil of negatief. Daarnaast continueert de ECB haar monetair beleid in 2017 en 2018, zodat de verwachting is dat de korte rente in Europa niet zal stijgen op korte en middellange termijn. In 2017 zal naar mogelijke alternatieven gezocht worden om het renterisico te beperken, bijvoorbeeld het aankopen van een obligatieportefeuille.

Leningen worden door UM uitsluitend verstrekt aan gelieerde rechtspersonen die nauw verbonden zijn aan de universiteit of een taak uitoefenen die geheel in het belang van de universiteit is (zoals studentenverenigingen en Universiteit Maastricht Holding B.V.). Daarbij wordt zorgvuldig gekeken naar het debiteurenrisico en worden de belangen van UM zo veel mogelijk gewaarborgd via zekerheidstellingen en marktconforme voorwaarden. De verstrekte leningen vormen een onderdeel van de financiële vaste activa.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de mutaties van verstrekte leningen welke in 2016 hebben plaatsgevonden. In het overzicht worden nominale waarden getoond en wordt het debiteurenrisico niet in ogenschouw genomen. De (her)waardering (positief of negatief) van leningen, zoals de in 2015 en 2016 gedeeltelijke afwaardering van de leningen aan Stichting Life Science Incubator (SLIM), wordt derhalve in de toelichting op de balans getoond en in onderstaande tabel.

Verstrekte leningen	Type lening	Hoofdsom	31-12-2015	31-12-2016	Aflossing 2016	Rente 2016
Stichting SLIM BPCM 4,5%	Annuïtair	5.500.000	4.094.837	3.920.575	174.262	136.526
Stichting SLIM BU 1 4,5%	Annuïtair	526.000	390.041	331.972	58.069	17.552
Stichting SLIM BU 2 6,0%	Annuïtair	2.881.000	2.591.227	2.418.151	173.076	155.474
Stichting SLIM BU 3/4 0,0%	Dividend	8.702.000	2.069.939	0	0	0
Stichting SLIM BU 5 0,0%	Semi-annuïtair	3.275.000	3.275.000	2.624.067	187.500	0
Stichting SLIM BU 6 6,0%	Annuïtair	2.518.000	2.553.690	2.510.522	43.168	153.221
SV Koko 0,0%	Lineair	317.646	63.529	47.647	15.882	0
Stg. FKW I 1 4,0%	Annuïtair	300.000	80.836	122.742	25.088	3.287
Stg. FKW I 2 0,0%	Lineair	454.000	454.000	249.749	0	0
Stg. Kazamat A 1 0,0%	Lineair	500.000	500.000	239.105	0	0
Stg. Kazamat A 2 4,0%	Annuïtair	712.500	666.761	646.419	9.705	27.115
MSRV Saurus 0,0%	Lineair	50.000	31.666	29.999	1.667	0
Stg. Pteranodon 1 0,0%	Lineair	458.336	458.336	458.336	0	0
Stg. Pteranodon 2 4,0%	Annuïtair	400.000	341.445	71.009	16.115	13.885
WBWM NV 0,0%	Achtergesteld/conv.	181.512	181.512	181.512	0	0
WBWM NV 0,0%	Achtergesteld/bullet	226.890	151.260	103.228	0	0
Totaal uitstaande leningen		27.002.884	17.904.079	13.955.033	704.531	507.060
Gemiddelde rente 2016						3,18%

SLIM-leningen 3 en 4 zijn in 2015 en 2016 afgewaardeerd naar nihil. Bij eventuele toekomstige overwinsten van Brains Unlimited B.V. kan wederom een opwaardering plaatsvinden.

Stichting FKW (Fort Koning Willem): studentenvereniging Tragos

Stichting Kazamat: studentenvereniging Circumflex

Stichting Pteranodon: studentenvereniging Saurus

WMWM (Wonen Boven Winkels Maastricht)

3.10.4 Financieringsstructuur en vermogenspositie

Als gevolg van het in 2016 gerealiseerde exploitatieresultaat van M€ 2 is het eigen vermogen ultimo 2016 naar M€ 217,5 gegroeid. De korte termijn schulden zijn met M€ 8,8 gestegen en de voorzieningen met M€ 4,8 afgenomen. In 2016 is sprake van een toename van het kort vreemd vermogen met 7% naar 36% van het balanstotaal.

Het relatieve aandeel van het eigen vermogen, de solvabiliteit, blijft 58% van het balanstotaal. De financieringsstructuur van UM is opgenomen in onderstaande tabel (bedragen in k€).

Samenstelling financieringsstructuur	2016	2015	2014	2013	2012
Eigen vermogen	217.524	215.525	205.923	196.738	178.686
Voorzieningen	20.093	24.890	21.720	20.784	18.031
Vreemd vermogen lang	2.861	3.400	3.939	4.780	5.621
Vreemd vermogen kort	134.503	125.669	128.984	133.527	141.939
Totaal passiva	374.981	369.484	360.566	355.829	344.277

Eigen vermogen en solvabiliteitsrisico

Het eigen vermogen heeft zowel een financierings- als een bufferfunctie. De financieringsfunctie is bedoeld om investeringen (deels) uit eigen middelen te kunnen financieren. De bufferfunctie dient ter dekking van onvoorziene omstandigheden en eventuele negatieve resultaten. UM is al jaren in staat gebleken om de gerealiseerde investeringen uit de operationele kasstroom te financieren.

In onderstaande tabel wordt het verloop van de solvabiliteit weergegeven en daaruit blijkt dat de solvabiliteit in 2016 58% bedraagt en ruimschoots boven het vereiste minimumniveau van het treasurystatuut van 40% uitkomt.

Kengetallen vermogenspositie	2016	2015	2014	2013	2012
Solvabiliteit 1 (EV/TV)	0,58	0,58	0,57	0,55	0,52
Solvabiliteit 2 (EV+VZ)/TV)	0,63	0,65	0,63	0,61	0,57

Ontwikkeling lang vreemd vermogen

In 2000 is ten behoeve van grote investeringen in onroerend goed een aantal leningen afgesloten waarop geen vervroegde aflossing mogelijk is. De hiermee samenhangende rentevoet bedraagt gemiddeld 4,26%. De volgende tabel laat de mutaties in 2016 met betrekking tot het lang vreemd vermogen zien.

Opgenomen leningen	Type lening	Hoofdsom	31-12-2015	31-12-2016	Aflossing	Rente
				2016		2016
Nederlandse Waterschapsbank N.V. 4,6%	Lineair	4.537.802	1.996.633	1.815.121	181.512	84.191
Nederlandse Waterschapsbank N.V. 4,43%	Lineair	6.806.703	1.701.676	1.361.341	340.335	69.102
Nationaal Restauratiefonds 1,3%	Annuitair	498.704	239.962	222.900	17.062	3.120
Totaal langlopende leningen		11.843.209	3.938.271	3.399.362	538.909	156.413
Gemiddelde rente 2016						4,26%

Aflossingen die binnen een jaar plaatsvinden zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

3.10.5 Overige kengetallen

Tot slot wordt nog een aantal kengetallen verstrekt die enerzijds meer inzicht geeft in de ontwikkeling van de financiële positie en die anderzijds betrekking heeft op de samenstelling van de baten en/of lasten.

De eerste drie ratio's geven informatie over de buffers die gevormd zijn om risico's en schommelingen in de jaarlijkse exploitatie op te vangen. Zowel de voorzieningen alsook de algemene reserve, beide in verhouding tot de totale baten, laten een lichte daling zien.

De liquiditeit 2 quick ratio is - vanwege het ontbreken van voorraden bij UM - gelijk aan de current ratio. Het werkkapitaal laat een afname zien vanwege het hogere saldo van de kortlopende schulden.

De twee volgende kengetallen hebben betrekking op de samenstelling van de baten. Geconcludeerd kan worden dat in 2016 het aandeel contractactiviteiten licht is afgenomen terwijl het aandeel rijksbijdragen steeg.

Het verhoudingsgetal personele lasten versus totale lasten geeft informatie over de samenstelling van de totale lasten. Dit percentage is in 2016 ten opzichte van 2015 ietwat gestegen.

Kengetallen overig	2016	2015	2014	2013	2012
Weerstandvermogen (EV/Totale baten)	54,7%	54,7%	55,7%	54,3%	52,1%
Algemene reserve/(Totale baten+Rentebaten)	14,4%	14,7%	16,8%	18,7%	12,9%
Voorzieningen/(Totale baten+Rentebaten)	5,0%	6,3%	5,8%	5,7%	5,2%
Liquiditeit 2 quick (VA-voorraden)/VP	1,06	1,11	0,88	0,68	0,71
Werkkapitaal/(Totale baten+Rentebaten)	2,1%	3,6%	-4,3%	-11,8%	-12,1%
Rijksbijdragen/(Totale baten+Rentebaten)	55,9%	54,2%	58,0%	56,7%	56,0%
Contractactiviteiten/(Totale baten+Rentebaten)	23,6%	25,1%	22,4%	23,6%	23,9%
Personele lasten/(Totale lasten+Rentelasten)	66,2%	65,8%	66,5%	67,8%	68,1%

Rentabiliteitsontwikkeling

Onder rentabiliteit verstaat UM het exploitatiesaldo gedeeld door de totale baten. In de tabel Kengetallen Liquiditeitspositie, wordt de ontwikkeling van de rentabiliteit weergegeven. Volgens de commissie Don moet de gemiddelde rentabiliteit zich over een periode van drie tot vijf jaar bevinden tussen 0% en 5%. UM realiseert, ondanks enkele uitschieters, een vijfjaargemiddelde van 2,2%. De rentabiliteit over 2016 bedraagt 0,5%.

Renterisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van de opgenomen en uitgegeven leningen. Bij de leningen welke zijn verstrekt aan gelieerde organisaties is sprake van een vast rentepercentage over de hele looptijd. Daarnaast is slechts bij SLIM sprake van een gering renterisico omdat een deel van de rentebetalingen afhankelijk is van de resultaten van Brains Unlimited B.V. Bij de opgenomen leningen (Nederlandse Waterschapsbank en Restauratiefonds) is eveneens sprake van een vast rentepercentage gedurende de hele looptijd.

Valuta risico

Het beleid aangaande vreemde valuta posities van UM is als volgt:

- Het aangaan van financiële verplichtingen en vorderingen van UM vindt plaats in EUR.
- Ongedekte valuta posities mogen alleen aangehouden worden indien het doorstortgeld betreft (bij coördinatorprojecten en penvoerderschappen) en de verplichting in dezelfde valuta dient te gebeuren.
- Vreemde valuta ontvangsten, niet zijnde doorstortgelden, waarvan de valutarisico's niet zijn afgedekt, dienen in principe bij ontvangst direct geconverteerd te worden naar EUR om verdere valutarisico's uit te sluiten.
- Financiële verplichtingen en vorderingen die in een andere muntsoort luiden - niet zijnde doorstortgelden - en groter zijn dan de tegenwaarde van k€ 100 dienen uit hoofde van het valutarisicobeheer direct aangemeld te worden bij de treasurer. De treasurer doet vervolgens hierover een voorstel tot wel of niet afdekken van de valutarisico's aan de directeur Finance die vervolgens beslist of het valutarisico wordt afgedekt.

Het valutaresultaat 2016 is, gelet op het aantal transacties, zeer gering. UM maakte geen gebruik van bankrekeningen in vreemde valuta, omdat UM in dat geval voortdurend koersrisico zou lopen over de saldi. Indien zich grote transacties (k€ 100) en/of meerjarige transacties aandienen dan wordt gekeken of het valutarisico moet worden afgedekt. De externe en interne kosten van het aanhouden van vreemde valuta bankrekeningen en/of de afdekking van het valuta risico zijn relatief hoog.

3.11 UM en leveranciers- en ketenverantwoordelijkheid

Macro analyse: ontwikkelingen buiten UM

In 2016 heeft er een herziening op de Aanbestedingswet 2012 plaatsgevonden. Deze herziening treft met name inkoopprojecten beneden de Europese drempelwaarden. Voor UM betekent dit onder meer dat bij projecten vanaf k€ 50 exclusief btw minimaal twee offertes opgevraagd dienen te worden. De accountant heeft hier in 2016 streng op toegezien, daar waar in het verleden de nadruk van de controle vooral lag op projecten boven de Europese aanbestedingsgrens.

Veel discussie is er ontstaan over hoe de waarde van een inkooppakket bepaald moet worden. De homogeniteit wordt bepaald door de Common Procurement Vocabulary (CPV) code. Indien het inkooppakket homogeen is, moeten de bedragen van de gehele UM bij elkaar opgeteld worden. Bij een heterogeen pakket kunnen de omzetten beschouwd worden als losse opdrachten. De beoordeling of een inkooppakket homo- of heterogeen is, is lastig.

Bijvoorbeeld bij de inkoop van kantoorartikelen dient de omzet van de gehele UM bij elkaar op te worden geteld. De uitkomst van deze optelsom is hoger dan de aanbestedingsgrens en derhalve moet er aanbesteed worden. Voor andere pakketten is dit minder duidelijk.

Piano, onderdeel van het ministerie van Economische Zaken, heeft met de provincies een lijst opgesteld met mogelijke inkooppakketten en daarbij vermeld of ze als homogeen of heterogeen moeten worden beschouwd. UM conformeert zich aan deze lijst.

Door het relatief grote aantal inschrijvingen op diverse aanbestedingen blijkt UM een aantrekkelijke opdrachtgever voor veel leveranciers te zijn. De mogelijkheid tot digitaal inschrijven (door de wetgever verplicht gesteld per 2017 en door UM reeds in 2016 ingevoerd, middels het systeem Negometrix), maakt het voor potentiële inschrijvers eenvoudiger in te schrijven.

Meso analyse: UM

Binnen UM is er geen verplichting om gebruik te maken van de diensten van inkoop. Door actiever accountmanagement (door nauwer samen te werken met Klantmanagement), erkenning van de toegevoegde waarde en striktere regels van subsidieverstrekkers en accountant is er een duidelijke toename te zien met betrekking tot de inzet van projectmatige inkoop.

Verder blijft het bestellen via operationele inkoop stabiel en heeft inkoop weer actief geparticipeerd in een groot aantal aanbestedingen.

Micro analyse: inkoop UM

Per 1 januari 2017 is Inkoop en Logistiek weer samengevoegd binnen één Domein.

Door de reorganisatie binnen FS was 2016 ook voor Inkoop een roerig jaar. Veel tijd is er gestoken in het bijdragen aan verbeterplannen voor FS. Daarnaast is het reguliere werk (begeleiden van projecten, beheren van contracten en verwerken van orders) gewoon door blijven gaan. Verder is er een begin gemaakt met het opzetten van een Self Service Portal, waarbij interne gebruikers bij kleinere opdrachten on-line ondersteuning kunnen vinden (sjablonen voor offerte aanvraag inclusief Inkoopvoorwaarden). Tevens is het digitaal aanbestedingsplatform Negometrix verder uitgerold binnen UM en wordt nu in principe gebruikt bij alle Europese aanbestedingen en onderhandse projecten.

3.12 UM en continuïteit & compliance

Continuïteitsparagraaf

Vanaf het verslagjaar 2013 maakt de continuïteitsparagraaf verplicht onderdeel uit van het jaarverslag. In deze continuïteitsparagraaf geeft UM inzicht in het voorgenomen beleid in de jaren volgend op het verslagjaar en de verwachte gevolgen van dit beleid voor de financiële positie.

UM stelt elk jaar een meerjarenbegroting op waarmee de organisatie inzicht krijgt in de verwachte exploitatieresultaten en de ontwikkeling van de vermogenspositie in de komende jaren. De begroting maakt deel uit van de reguliere planning- & controlcyclus. Gedurende 2016 heeft UM termijnrapportages opgesteld waarmee de voortgang ten opzichte van de begroting werd gemonitord. In december 2016 is de begroting 2017 door de Raad van Toezicht goedgekeurd. Daarnaast heeft de Universiteitsraad ingestemd met de instellingsbegroting. UM vindt het belangrijk om de aansluiting met de vastgestelde begroting te houden en heeft de in deze continuïteitsparagraaf opgenomen begroting niet bijgesteld op basis van nieuwe inzichten verkregen na vaststelling ervan.

Ten opzichte van 2015 zijn drie wijzigingen binnen de continuïteitsparagraaf vermeldenswaardig. Op de eerste plaats dient bij majeure investeringen in plaats van drie, nu vijf jaren vooruitgekeken te worden. Deze wijziging ligt in lijn met de reeds gehanteerde begrotingssystematiek en derhalve kijkt UM in deze continuïteitsparagraaf vijf jaren vooruit. Ten tweede zal UM, naar aanleiding van voorgenoemd onderzoek, ook vastgoedratio's weergeven. Ten slotte dient de continuïteitsparagraaf de geconsolideerde balans en resultatenoverzicht te bevatten. In de huidige begrotingssystematiek stelt UM alleen een enkelvoudige balans en resultatenoverzicht samen; in de onderstaande toelichting zal UM haar toelichting dan ook toespitsen op de enkelvoudige overzichten. De geconsolideerde balans en het geconsolideerde resultatenoverzicht worden enkel ter informatie verstrekt.

A GEGEVENSSET

De gegevensset is gebaseerd op de cijfers uit de enkelvoudige jaarrekening (balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht 2016) en de goedgekeurde begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2021.

Kengetallenoverzicht

Kengetal	Verslagjaar 2016	Prognosejaar 2017	Prognosejaar 2018
Personele bezetting (exclusief medisch specialisten) (fte)	3.495	3.599	3.670
- Management/directie (fte) ¹	9	9	9
- Personeel primair proces (fte) ²	2.011	2.116	2.183
- Ondersteunend personeel (fte) ³	1.475	1.474	1.478
Medisch specialisten (fte)	54	56	56
Aantal inschrijvingen bekostigde opleidingen	16.861	17.276	17.810
Aantal inschrijvingen post-initiële opleidingen ⁴	595	600	600
Aantal inschrijvingen postdoctorale opleidingen ⁴	885	900	900
Aantal inkomende exchange studenten	1.566	1.600	1.600
Aantal uitgaande exchange studenten	2.796	2.800	2.800

¹ CvB en decanen (7 WP en 2 OBP)

² Wetenschappelijk personeel (onderzoek en onderwijs)

³ Totaal Overig en Beheerspersoneel

⁴ Verwacht aantal inschrijvingen; deze inschrijvingen worden veelal met terugwerkende kracht geregistreerd waarmee ten tijde van het opstellen van het jaarverslag de definitieve aantallen nog niet bekend waren.

Toelichting:

De verwachte personele bezetting en het aantal inschrijvingen bekostigde opleidingen is gebaseerd op voorspellingen van de faculteiten.

In 2016 is de personele bezetting ten opzichte van 2015 met plusminus 170 fte gegroeid. Voor de toekomst wordt een verdere groei in staf, met name in WP, verwacht. De voorziene stijging in 2017 wordt veroorzaakt door de groei van het activiteitsniveau van UM, mede als gevolg van de uitvoering van de Kennis-As activiteiten, de activiteiten gericht op de verbetering van de kwaliteit van onderwijs en de uitvoering van facultaire bestedingsplannen. Vanaf 2018 lijkt de personele bezetting te stabiliseren. Hierbij dient de kanttekening te worden gemaakt dat UM momenteel bezig is met de implementatie van het nieuwe strategische programma Community at the CORE. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting waren plannen in het kader van dit strategisch programma nog niet uitgekristalliseerd. De effecten van deze plannen zullen hun weerslag hebben op de personele bezetting vanaf 2018. Een punt van aandacht is de ervaren werkdruk van WP. Momenteel is een universiteitsbrede taskforce actief die de werkdruk van WP onderzoekt. Eerste resultaten van deze taskforce worden voor de zomer 2017 verwacht.

Faculteiten verwachten, mede als gevolg van nieuwe opleidingen en investeringen in de kwaliteit van het onderwijs, een groei in het aantal inschrijvingen. Van de totale studentpopulatie heeft ongeveer 50% de niet-Nederlandse nationaliteit en UM zet sinds 2016 in op het vergroten van het aandeel Nederlandse studenten mede door de start van imagocampagnes die zich specifiek op de Nederlandse markt richten. De werving binnen geselecteerde doellanden wordt eveneens gecontinueerd, waarbij geopolitieke ontwikkelingen van invloed kunnen zijn (bijvoorbeeld Brexit) op de landenkeuze.

UM zal ook in de planperiode de ontwikkeling van de personele bezetting en het aantal studentinschrijvingen nauwgezet volgen teneinde een gezonde groei te verwezenlijken. Ingezet wordt op een groei van 3% in 2017 en een groei tussen 1% en 3% in de jaren erna.

Huisvesting

Goed vastgoedbeheer vergt aandacht voor huisvesting op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Om mee te kunnen bewegen met ontwikkelingen in het activiteitsniveau (binnen het contractonderzoek en het onderwijs) en de hieraan verbonden mutaties in de studenten- en medewerkerspopulatie, is het zaak ervoor te zorgen dat de aard en omvang van het vastgoed flexibel is. Daarbij is het van belang om inzicht te hebben in de geplande projecten en investeringen en de hieruit voortvloeiende financiële effecten.

Binnen UM vertaalt zich dit in huisvestingsbeleid en een visie op de gewenste samenstelling van de vastgoedportefeuille. UM werkt met scenarioanalyses – groei, krimp, stabiele situatie – om de ontwikkelingen binnen het activiteitsniveau van UM te vertalen naar concrete huisvestingsplannen en om daarmee tevens de ontwikkeling van de totale huisvestingslasten te monitoren. Deze huisvestingsplannen betreffen zowel aanpassingen aan bestaande panden

(instandhouding en optimalisatie) als verwerving en afstoten van panden en nieuwbouwprojecten. Deze plannen maken allen onderdeel uit van de investeringskalender. Daarnaast worden vanwege de flexibiliteit ook huurmogelijkheden in beschouwing genomen. De investeringskalender wordt minimaal één keer per jaar ter instemming aan de Universiteitsraad en ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd.

Voorts is in 2016 een proces in gang gezet om de transparantie van het huisvestingsfonds te verbeteren en hiermee de voorspelbaarheid van de kosten en het kostenbewustzijn te vergroten. Aansluitend op het nieuwe strategisch programma CORE wordt daarnaast ingezet op duurzaamheid.

In de meerjarenbegroting 2017-2021 is de volgende investeringskalender opgenomen:

Investering in MC	Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
Tapijnkerne	Ontwikkeling van en Definitief Ontwerp ten behoeve van Tapijn-gebied Het bouwbudget inclusief alle voorbereidende werkzaamheden is bepaald op M€ 50, te realiseren in de periode 2017-2021. Tevens is voorzien in de planvorming van het park zelf, die overeengekomen is bij het aangaan van de SamenwerkingsOvereenkomst (SOK).	5	7,5	12,5	12,5	12,5
Campus Maastricht	BioMedisch centrum In 2016 heeft herbezinning op voorlopig ontwerp plaatsgevonden. In 2017 wordt nagegaan hoe gekomen kan worden tot een toekomst proof BMC. Als bouwkosten maximaal M€ 21,4 vastgesteld, neerwaartse bijstelling behoort tot mogelijkheid. Naar verwachting bouw vanaf 2019, met voorbereidingskosten in 2017 en 2018.	1,5	2	6	6	5
	Gebiedsontwikkeling fase 1 Doel 1e fase is om het gebied meer leefbaar te maken. Er is een taakstellend budget van M€ 8,4 vastgesteld, dat door gemeente, het azM en UM gelijkelijk zal worden opgebracht. De definitieve planvorming is eind 2016 afgerond, waarna in 2017 de bouwactiviteiten kunnen starten.	1,5	1,3			
	Nieuw Corelab Door de komst van nieuwe onderzoeksgroepen (M4I, MERLN, Data Sciences) en uitbreiding van bestaande groepen is behoefte ontstaan aan een aparte laboratoriumfaciliteit (natlabs). Door laboratoria onder één dak te plaatsen kan gemeenschappelijk gebruik gestimuleerd worden en optimale omstandigheden voor de labs worden gecreëerd. Bestaande gebouwen, zoals de UNS50, kunnen dan volledig toegerust worden voor kantoorfuncties en onderwijsruimten. Omtrent de bouw van een Corelab heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden.	-	1,5	8,5	10	10
	Technische upgrade gebouw Universiteitssingel 50	1,5				
Campus Venlo	Afronding inrichting Vila Flora Venlo Ten behoeve van het HEFI onderzoek zijn twee (TIM-)machines aangeschaft, die worden ondergebracht in het Villa Flora gebouw. Het gebouw zelf wordt gehuurd en uitsluitend het geschikt maken van het gebouw voor onderzoeksdoeleinden wordt door UM gefinancierd.	1,6	1,5			
Divers	Vernieuwing/uitbreiding onderwijsruimtes De behoefte aan onderwijsruimten binnen UM is groot en zal opgenomen worden in bestaande investeringsprogramma's, zoals Tapijnkerne en UNS50. Om deze reden is deze post als PM weergegeven.	-	-	PM	PM	PM
	Duurzaamheidsprojecten	0,25	1,25	1,25	1,25	1,25
	Renovatie wal binnenstad	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	Datacenters Als gevolg van nieuwe wetgeving en de komst van enkele grote onderzoeksgroepen is er een grote behoefte ontstaan aan de professionalisering van grootschalige opslag, gebruik en ontsluiting van onderzoeksdata. Er is commitment van het azM om deze faciliteit gezamenlijk te ontwikkelen en te exploiteren. De post is als PM aangegeven, omdat de realisatie van een datacenter op velerlei wijzen kan worden vormgegeven: van volledig in eigen beheer tot volledige outsourcing. In 2017 zal in samenwerking met het azM een nadere analyse plaatsvinden omtrent opties en kosten.	PM	PM	PM	PM	PM
Huisvesting regulier	Groot Vervangend Onderhoud (GVO) en overige onderhoudsactiviteiten	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Apparatuur algemeen	Aanschaf van (laboratorium) apparatuur	5	5	5	5	5
		19,95	23,65	36,85	38,35	37,35

Risicoanalyse vastgoed

	Verslagjaar 2016	Prognosejaar 2017	Prognosejaar 2018	Prognosejaar 2019	Prognosejaar 2020	Prognosejaar 2021
Huisvestingslasten als percentage van de totale baten	9,5%	9,9%	9,8%	9,8%	9,9%	10,7%

Huisvestingslasten zijn gedefinieerd als huisvestingslasten inclusief afschrijvingslasten gebouwen en installaties en gecorrigeerd voor de overige baten huisvestingsfondsen.

De uitvoering van de investeringskalender leidt ertoe dat de bovenstaande huisvestingsratio's gedurende de planperiode een stijging laten zien. Aangezien ten aanzien van een aantal investeringen nog geen definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden en/of investeringsvoorstellen nog kunnen worden aangepast, heeft UM flexibiliteit in haar investeringskalender ingebouwd. Bij besluitvorming over de investeringskalender wordt gewerkt met scenarioanalyses.

Hiermee kunnen de effecten van mutaties binnen het onderwijs en contractonderzoek en de hieraan gerelateerde ontwikkeling van de personele bezetting en de studenteninschrijvingen inzichtelijk worden gemaakt en worden opgevangen. De geplande investeringen worden alle uit eigen middelen gefinancierd.

Staat van baten en lasten (enkelvoudig)

Hieronder is het verkorte resultatenoverzicht opgenomen voor verslagjaar 2016 en begrotingsjaren 2017-2021.

Bedragen x € 1.000	Verslagjaar 2016	Prognosejaar 2017	Prognosejaar 2018	Prognosejaar 2019	Prognosejaar 2020	Prognosejaar 2021
BATEN						
Rijksbijdrage inclusief overige overheidsbijdragen en subsidies	222.668	226.589	230.369	230.609	231.784	236.121
College- en examengelden	36.998	37.809	39.117	40.535	42.118	43.701
Baten in opdracht van derden	93.929	97.101	102.187	104.555	105.820	106.523
Overige baten	44.414	43.059	41.104	39.149	38.067	37.006
TOTAAL BATEN	398.009	404.558	412.777	414.848	417.789	423.352
LASTEN						
Personeelslasten	259.213	268.916	274.548	276.679	277.071	277.033
Afschrijvingen	24.210	24.930	25.131	24.651	24.793	26.955
Huisvestingslasten	22.284	25.790	25.916	26.341	26.743	28.339
Overige lasten	85.843	92.981	93.925	94.119	93.420	95.383
TOTAAL LASTEN	391.550	412.617	419.520	421.790	422.026	427.710
Saldo baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering	6.459	-8.059	-6.743	-6.942	-4.237	-4.359
Saldo baten en lasten uit financiële bedrijfsvoering	-4.460	-741	-382	92	387	834
Saldo buitengewone baten & lasten	0	0	0	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT	1.999	-8.800	-7.125	-6.850	-3.850	-3.525

Toelichting:

De kaders voor de begroting en meerjarenraming worden voorafgaand aan het begrotingsproces vastgesteld en afgestemd met alle begrotingseenheden. De begroting wordt vervolgens bottom-up opgesteld. De bovenstaande meerjarenraming 2017-2021 betreft, zoals eerder aangegeven, de in december 2016 vastgestelde begroting.

Binnen het resultaat wordt bij UM onderscheid gemaakt naar resultaat naar in het verleden geoordeelde reserves en resultaat naar de algemene reserves. De geoordeelde reserves (bestemde reserves)

betreffen bestedingsplannen die worden uitgevoerd wanneer de reserves van een beheerseenheid zich boven een door UM vastgestelde bandbreedte bevinden. Daarnaast zijn ten behoeve van duurzaamheid binnen huisvesting reserves geoormerkt. Tot slot leidt de toepassing van de RI660 binnen UM tot het vormen van bestemde reserves ten behoeve van de uitvoering van onderzoeksprojecten. De meerjarige negatieve resultaatontwikkeling van UM wordt veroorzaakt door de uitvoering van de activiteiten waarvoor in het verleden reserves geoormerkt zijn. Het resultaat naar algemene reserve blijft meerjarig positief, zie onderstaande tabel.

De resultaatbestemming kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000	Verslagjaar 2016	Prognosejaar 2017	Prognosejaar 2018	Prognosejaar 2019	Prognosejaar 2020	Prognosejaar 2021
Resultaat	1.999	-8.800	-7.125	-6.850	-3.850	-3.525
- waarvan naar algemene reserve	6.387	6.056	4.824	3.056	3.563	2.245
- Waarvan naar bestemde reserve	-4.388	-14.856	-11.949	-9.906	-7.413	-5.770

Baten

In de hierboven geschetste ontwikkeling van de rijksbijdrage is zover mogelijk rekening gehouden met wijzigingen in het macrokader Wetenschappelijk Onderwijs (onder andere referentieraming 2016 met doorwerking naar latere jaren en het boven-sectoraal loonakkoord voor 2015-2016). Verder zijn de verwachte bijstelling in het prestatiebeeld voor 2017 van UM in relatie tot de landelijke ontwikkelingen verwerkt in het meerjarig beeld van de rijksbijdrage en vanaf 2018 het verkrijgen van additionele middelen vanwege de Wet Studievoorschot.

De college- en examengelden stijgen enerzijds als gevolg van verwachte hogere studentaantallen en anderzijds door een stijging van de collegegeldtarieven.

De baten in opdracht van derden laten in het meerjarenperspectief een groei zien die grotendeels valt toe te schrijven aan de toename binnen de derde geldstroombaten. UM verwacht over de gehele linie een stijging van de baten contractonderzoek. Daarnaast wordt deze groei positief beïnvloed door de opname van de Kennis-As projecten in de facultaire begrotingen. Aan het begin van de planperiode is het effect van de provinciale bijdrage aan de Kennis-As projecten zichtbaar. Deze activiteiten genereren in de loop van de planperiode nieuw contractonderzoek, waarmee het aandeel van de provinciale bijdrage aan de Kennis-As projecten afneemt ten gunste van overige derde geldstroombaten.

De overige baten laten in het meerjarenperspectief een daling zien. In de overige baten is de financiering van de versterking van de natuurwetenschappen (Sciences) en de verrekeringen in het kader van Chemelot InSciTe verantwoord (Institute for Science and Technology). Beide lopen meerjarig gezien af.

Lasten

Binnen het voorliggende meerjarenperspectief is een aanzienlijke stijging van de personele lasten zichtbaar, die met name verband houdt met de groei van het activiteitsniveau van UM, de (voor) investeringen studievoorschot in het kader van onderwijskwaliteit en de uitvoering van bestedingsplannen.

De geprognosticeerde stijging van de formatie in 2017 en 2018 kent een aantal redenen. Ten eerste is een groei van het aantal inschrijvingen waarneembaar en worden nadrukkelijk middelen ingezet ter verlichting van de onderwijsdruk en ter verhoging van de onderwijskwaliteit. Ten tweede groeit het contractonderzoek ten opzichte van 2016, met een stijging van de loonkosten tot gevolg aangezien een groot deel van het personeel specifiek op de onderzoeksprojecten wordt aangesteld. De verwachte formatiegroei is in het laatste kwartaal van 2016 ingezet, waardoor de groei in het aantal mje's (man jaar equivalent) in 2016 een stuk lager ligt dan de groei in fte (fulltime equivalent), waarmee het effect van de groei op de loonkosten pas in 2017 zichtbaar wordt. Bovenstaande ontwikkelingen leiden gedurende de planperiode vooral tot een groei van het WP en een beperkte groei van het OBP.

Meerjarig worden de afschrijvingslasten vooral beïnvloed door de uitvoering van de investeringsagenda en de investeringen in het kader van de Kennis-As projecten (met name afschrijvingskosten op laboratorium apparatuur).

De hierboven toegelichte ontwikkeling van het activiteitsniveau en de groei van het aantal studenten leiden tot een toegenomen ruimtebehoefte en benodigde aanpassingen van bestaande en nieuwe m². Investerings- en aanpassingen resulteren in de planperiode in een stijging van het beschikbare vloeroppervlak en de hieraan gerelateerde huisvestingskosten.

Het verloop van de overige lasten is in lijn met de hierboven vermelde ontwikkelingen binnen het onderzoek, onderwijs en de uitvoering van de bestedingsplannen.

Tot slot wordt de meerjarige stijging veroorzaakt door de centraal gereserveerde bedragen voor onder andere de uitvoering van het nieuwe strategisch programma CORE en stelposten die decentraal zijn opgenomen voor vernieuwingsprogramma's. Doordat nog geen besluitvorming over de besteding van deze middelen heeft plaatsgevonden, is toerekening aan beheerseenheden en specifieke kostenposten niet mogelijk en zijn deze binnen de overige lasten geraamd.

Het saldo baten en lasten uit financiële bedrijfsvoering bevat het financieringsresultaat en het resultaat deelnemingen. De vergelijking tussen 2016 en 2017 laat een mutatie zien van M€ 3,7. Deze mutatie is voor M€ 2,1 verklaarbaar in verband met de afwaardering van lening 3 en 4 aan SLIM en voor M€ 1,5 door de aanpassing van de verdisconteringsvoet. Het resultaat deelnemingen van Univenture Holding laat naar de toekomst toe hoge positieve resultaten zien in verband met de verwachte realisatie van exit-winsten bij verkoop van participaties.

Staat van baten en lasten (geconsolideerd)

In onderstaande tabel is de geconsolideerde staat van baten en lasten opgenomen. Deze staat bevat de geconsolideerde realisatiecijfers 2016 en meerjarenbegrotingen 2017-2021 van UM en de stichtingen MERIT en LIBER, Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V.

Consolidatie wil zeggen dat zowel de balans als de staat van baten en lasten van UM, Universiteit Maastricht Holding, Univenture Holding en de stichtingen MERIT en LIBER worden samengevoegd als ware het één organisatie. Ter verduidelijking: in de enkelvoudige jaarrekening zijn de stichtingen MERIT en LIBER niet meegenomen in de cijfers. In de enkelvoudige balans is de waarde van Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V. opgenomen onder 'deelnemingen' (onder de financiële vaste activa) en in de enkelvoudige staat van baten en lasten wordt het resultaat van deze partijen opgenomen als onderdeel van het 'resultaat deelnemingen' (onder 'saldo baten en lasten uit financiële bedrijfsvoering').

Strategische participaties van UM worden ondergebracht bij de Universiteit Maastricht Holding en financiële participaties (spin-offs) worden ondergebracht bij Univenture Holding. Voor een organigram zie paragraaf 4.6.11 Overzicht verbonden partijen.

De financiering van Universiteit Maastricht Holding wordt voornamelijk gevonden in de bijdragen door UM aan strategische participaties (waarbij Universiteit Maastricht Holding feitelijk als doorgeefluik fungeert). Univenture Holding is een zogenaamd 'corporate venturing' bedrijf cq. een organisatie die investeert in bedrijven. Wanneer sprake is van positieve resultaten van deze bedrijven (uit dividend of bedrijfsverkoop), dan kan Univenture Holding dividend uitkeren of deze (onder voorwaarden) investeren in nieuwe bedrijven.

Bedragen x C 1.000	Verslagjaar 2016	Prognosejaar 2017	Prognosejaar 2018	Prognosejaar 2019	Prognosejaar 2020	Prognosejaar 2021
BATEN						
Rijksbijdrage inclusief overige overheidsbijdragen en subsidies	222.668	226.604	230.384	230.624	231.799	236.136
College- en examengelden	36.998	37.809	39.117	40.535	42.118	43.701
Baten in opdracht van derden	98.550	100.846	105.961	108.442	109.908	110.714
Overige baten	46.316	35.561	33.605	31.651	30.544	29.458
TOTAAL BATEN	404.532	400.820	409.067	411.252	414.368	420.009
LASTEN						
Personeelslasten	264.051	272.524	278.280	280.397	280.764	280.640
Afschrijvingen	24.375	24.942	25.142	24.662	24.804	26.966
Huisvestingslasten	23.464	25.991	26.122	26.548	26.953	28.552
Overige lasten	86.925	86.393	87.382	87.617	86.958	88.962
TOTAAL LASTEN	398.815	409.850	416.925	419.224	419.478	425.121
Saldo baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering	5.717	-9.030	-7.858	-7.972	-5.110	-5.113
Saldo baten en lasten uit financiële bedrijfsvoering	-3.715	-673	169	1.060	1.612	2.433
Saldo buitengewone baten & lasten	0	0	0	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT	2.002	-9.703	-7.689	-6.912	-3.498	-2.679

Balans (enkelvoudig)

Stand per 31 december (bedragen x € 1.000)	Verslagjaar 2016	Prognosejaar 2017	Prognosejaar 2018	Prognosejaar 2019	Prognosejaar 2020	Prognosejaar 2021
ACTIVA						
VASTE ACTIVA						
Immateriële VA	0	0	0	0	0	0
Materiële VA	202.942	197.962	196.481	208.680	222.237	232.632
Financiële VA	29.317	29.319	27.655	25.439	23.438	21.598
VLOTTENDE ACTIVA						
Vorderingen	60.598	60.463	60.463	60.463	60.463	60.463
Liquide middelen	82.124	77.799	73.565	56.479	40.818	28.827
TOTAAL ACTIVA	374.981	365.542	358.164	351.061	346.958	343.520
PASSIVA						
EIGEN VERMOGEN						
Kapitaal	93.169	93.169	93.169	93.169	93.169	93.169
Algemene reserve	57.317	63.238	68.062	71.118	74.681	76.926
Bestemmingsreserve	67.038	52.182	40.233	30.327	22.914	17.144
VOORZIENINGEN	20.093	20.127	20.413	20.699	20.985	21.272
LANGLOPENDE SCHULDEN	2.861	2.323	1.784	1.245	706	506
KORTLOPENDE SCHULDEN	134.503	134.503	134.503	134.503	134.503	134.503
TOTAAL PASSIVA	374.981	365.542	358.164	351.061	346.958	343.520

Toelichting:

De balans is voor de jaren 2017-2021 gebaseerd op de vastgestelde meerjarenraming, waarbij de werkelijke balansposities 2016 als basis dienen.

Materiële vaste activa

In 2016 is er sprake geweest van vervroegde afschrijvingen op een deel van de UNS 50 (locatie Maastricht) en op het Chemelot gebouw (locatie Sittard-Geleen) en inhaalafschrijvingen op een aantal panden. Vanaf 2019 wordt er grootschalig geïnvesteerd in vooral de Tapijnkazerne, het nieuwe Corelab en het BioMedisch Centrum. Aangezien dit meerjarige investeringsprogramma's zijn, stijgt de waarde van de materiële vaste activa dienovereenkomstig meerjarig.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa representeren de waarde van de verschillende deelnemingen in Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V. Daarnaast maken ook de leningen aan verbonden partijen en studentenverenigingen onderdeel uit van deze post. Meerjarig daalt de waarde van de financiële vaste activa in verband met de afschrijvingen op en de aflossingen van leningen.

Vlottende activa

De vorderingen liggen naar verwachting op hetzelfde niveau als eind 2016. De waarde van de liquide middelen is het resultaat van de mutaties binnen de operationele, investerings- en financie-ringskasstroom. De voorgenomen investeringen in de materiële vaste activa zullen ertoe leiden dat de investeringskasstroom vanaf 2019 aanzienlijk hoger zal liggen. De toekomstige stijging van de investeringskasstroom wordt deels opgevangen met de operationele kasstroom en deels met de bestaande liquiditeitspositie. De financiering van de voorgenomen investeringen zal op middellange termijn geschieden met eigen middelen (liquiditeiten).

Eigen vermogen

De post 'kapitaal' betreft de vermogenswaarde van het onroerend goed dat in de jaren '90 om niet aan UM is overgedragen. Deze post blijft over de jaren constant. Het verloop van de algemene en bestemde reserve wordt beïnvloed door het verwachte resultaat en eventuele mutaties tussen de algemene en de bestemde reserve. De bestemde reserve wordt onder meer gemuteerd bij de uitvoering van bestedingsplannen om de algemene reserve op een acceptabel niveau te houden en bij de uitvoering van (specifieke) facultaire (onderzoeks)projecten. Hoewel UM voor de planperiode rekening houdt met negatieve resultaten, is het resultaat dat aan de algemene reserve wordt toegevoegd positief.

Dit houdt in dat UM een positief resultaat op de reguliere bedrijfsactiviteiten gedurende de planperiode laat zien. Het negatieve UM resultaat ontstaat doordat dus geormerkte, bestemde reserves, worden ingezet.

Voorzieningen

Het betreft de voorzieningen sociaal beleid, sabbatical leave, verlofsparen, eigen risico Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten, ambtsjubilea, wachtgeld en verlieslatende contracten. De begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2021 laat een zeer licht oplopende stand van de voorzieningen zien. In 2016 is een deel van de voorziening wachtgeld vrijgevallen voor M€ 3,7. Deze lijn wordt structureel doorgetrokken.

Langlopende schulden

Deze post betreft de leningen betrokken van de Waterschapsbank en het Restauratiefonds. Aangezien het beleid van UM is om nieuwe investeringen en/of uitbreidingen van vaste activa uit eigen middelen te financieren, wordt ook voor toekomstige jaren geen stijging van de langlopende schulden verwacht.

Kortlopende schulden

Naar verwachting kennen de kortlopende schulden gedurende de planperiode een constant niveau van rond M€ 134,5. Ten opzichte van de balanspositie per 31 december 2015 zijn de kortlopende schulden met ruim M€ 8,8 gestegen wat nagenoeg geheel verband houdt met vooruitvragen bedragen uit hoofde van contractonderzoek.

Balans (geconsolideerd)

De geconsolideerde meerjarenbalans 2017-2021 ziet er als volgt uit:

Stand per 31 december (bedragen x € 1.000)	Verslagjaar 2016	Prognosejaar 2017	Prognosejaar 2018	Prognosejaar 2019	Prognosejaar 2020	Prognosejaar 2021
ACTIVA						
VASTE ACTIVA						
Immateriële VA	0	0	0	0	0	0
Materiële VA	203.228	198.245	196.765	208.964	222.521	232.916
Financiële VA	27.191	27.397	25.715	22.937	20.537	18.318
VLOTTENDE ACTIVA						
Vorderingen	63.348	60.564	60.564	60.564	60.564	60.564
Liquide middelen	95.834	93.636	88.856	72.270	57.361	46.594
TOTAAL ACTIVA	389.601	379.842	371.900	364.735	360.983	358.392
PASSIVA						
EIGEN VERMOGEN						
Kapitaal	93.169	93.169	93.169	93.169	93.169	93.169
Algemene reserve	69.689	74.907	79.167	82.160	86.076	89.166
Bestemmingsreserve	67.038	52.182	40.233	30.327	22.914	17.144
VOORZIENINGEN	20.178	20.127	20.413	20.699	20.985	21.272
LANGLOPENDE SCHULDEN	4.171	3.633	3.094	2.555	2.016	1.816
KORTLOPENDE SCHULDEN	135.356	135.824	135.824	135.824	135.824	135.824
TOTAAL PASSIVA	389.601	379.842	371.900	364.735	360.983	358.392

B OVERIGE RAPPORTAGES

B.1.1 Aanwezigheid van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Kwaliteits- en risicomanagement

Kwaliteits- en risicomanagement vormen een integraal onderdeel van de reguliere planning- en controlcyclus. Kwaliteits- en risicomanagement is de primaire verantwoordelijkheid van het centrale en het decentrale bestuur en management (CvB, bestuur en management van de faculteiten en het management van de ondersteunende eenheden). Op kritische punten zijn afspraken gemaakt over maatstaven en normen. De prestaties worden vastgelegd in een balanced scorecard. Een gebeurtenis of omstandigheid waardoor de afgesproken prestaties (doelen) niet worden gerealiseerd, wordt binnen UM gezien als een risico.

In de voor- en najaarsoverleggen tussen het CvB en het bestuur en management van de eenheden wordt over kwaliteits- en risicomanagement gesproken. Tijdens deze gesprekken wordt expliciet aandacht besteed aan de werking van kwaliteitssystemen alsmede de identificatie, analyse en beheersing van risico's. In toenemende mate wordt waar nuttig en nodig hierbij tevens gesproken over scenario's.

Een concreet voorbeeld waar UM werkt met scenarioanalyses betreft het nemen van investeringsbeslissingen bij huisvesting. Periodiek wordt over risico's gerapporteerd en overleg gevoerd met het Audit Committee en de Raad van Toezicht. Ook met de medezeggenschapsorganen op centraal en decentraal niveau wordt de dialoog aangegaan over de rapportages, evaluaties en (bij)sturing.

Kwaliteits- en risicomanagement is een belangrijk instrument voor het waarborgen van de (financiële) continuïteit van UM. Naast de 'hard control' instrumenten, waar verschillende lagen van bestuur, management, toezicht en medezeggenschap bij betrokken zijn, onderkent UM dat kwaliteitszorg en risicobeheersing onderdeel is van het dagelijks werk. Van alle medewerkers wordt een positief kritische houding verwacht over de kwaliteit van het eigen werk. Daarbij is het van belang dat over risico's en problemen vroegtijdig wordt gesproken en zonnodig afspraken worden gemaakt. In het kwaliteits- en risicomanagement is derhalve ook de aandacht voor 'soft control' van groot belang.

Quality & Risk Board (Q&R Board)

De Q&R Board heeft als taak het kwaliteits- en risicomanagement binnen UM vorm te geven en de aandacht hiervoor te stimuleren. De Q&R Board signaleert en bespreekt risico's op UM niveau, mede op basis van de rapportages van de beheerseenheden bij de tussentijdse rapportagemomenten, de begroting en de eindafrekening. De Q&R Board monitort de beheersingsmaatregelen, de werking daarvan en weegt de zogenaamde restrisico's. De Q&R Board signaleert en evalueert eventuele incidenten en de afhandeling daarvan. Daarnaast adviseert de Q&R Board het CvB over speerpunten in het risicomanagement. In de Q&R Board hebben zitting: de voorzitter CvB, de vicevoorzitter CvB, de rector en/of de (vice)rector Onderwijs, een decaan van een faculteit, een hoogleraar deskundig op het gebied van risicomanagement en auditing, de directeur HR, de directeur Finance en een vertegenwoordiger van Internal Audit.

Risicoregister

Bij het kwaliteits- en risicomanagement maakt UM gebruik van een risicoregister, met daarin een 16-tal risicocategorieën. Het risicoregister wordt gebruikt als een checklist bij het identificeren van risico's. In de opzet van dit risicoregister is ook de relatie tussen kwaliteitsmanagement en risicomanagement zichtbaar. In het risicoregister worden daarom een drietal hoofdstukken onderscheiden:

- A. **Quality assurance**
Dit betreft de primaire processen van de universiteit onderwijs en onderzoek, valorisatie en mensen (studenten en medewerkers). Quality assurance kan gezien worden als kwaliteits- en risicomanagement op strategisch niveau. Oriëntatie: het beste wat mogelijk is; concessies aan kwaliteit zijn risico's.
- B. **(Risk)Management on resources and conditions**
Dit betreft de middelen en de voorwaarden waaronder de middelen worden verworven en ingezet. Dit kan worden aangeduid als het tactisch-operationeel niveau van kwaliteits- en risicomanagement.
- C. **Compliance**
Dit betreft de kaders van wetten, codes en (eigen) regelingen.

B.1.2 De werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Ook voor 2016 is een viertal strategische risicogebieden als speerpunt voor het risicomanagement aangewezen. Deze speerpunten zijn al enkele jaren van kracht. Aan de eenheden is gevraagd om binnen deze risicogebieden de voorkomende risico's te signaleren en eventuele maatregelen te beschrijven. Als vierde risicogebied is gevraagd om over de voor de eenheid specifieke (tactische en uitvoerings-)risico's te rapporteren. Over deze risico's rapporteren de eenheden aan het CvB. De rapportage over de risico's wordt geagendeerd in de voor- en najaarsoverleggen.

De volgende risicogebieden zijn als speerpunt benoemd:

1. Integriteit

De aandacht voor integer handelen van instellingen en personen is maatschappelijk, maar ook binnen de instelling, in de afgelopen jaren toegenomen. Denk aan risico's ten aanzien van: publicaties van onderzoek, beveiliging onderzoekdata en persoonsgegevens, beveiliging van toetsvragen en toetsresultaten, compliance, aanbestedingen, geheimhouding, fraude, code Goed Bestuur.

2. Kwaliteit van onderwijs

Voor de (gepercipieerde) kwaliteit van onderwijs ligt de lat hoog. Het behoud van de unieke positie van aanbieder van kleinschalig onderwijs is van strategisch belang voor UM. Thema's zijn ook onderwijsvernieuwing, internationalisering, studiesucces, tevredenheid van studenten en andere belanghebbenden, werkdruk van wetenschappelijke staf, de uitslag van accreditaties en de positie in rankings.

3. Publiek-private samenwerking (PPS)

De universiteit participeert steeds meer in PPS-constructies, bijvoorbeeld in de Kennis-As en campussen. Denk aan risico's ten aanzien van: afhankelijkheid van meerdere partijen, beheersings- en verantwoordingsproblemen, (onderzoeks)resultaat, financiële risico's, btw, compliance, publiek- versus private middelen.

4. Specifieke risico's binnen de eenheid

Binnen een eenheid kunnen zich specifieke risico's voordoen. Ook hierbij is van belang een risico tijdig te onderkennen en waar nuttig en nodig maatregelen te nemen.

Verder dient te worden vermeld dat het CvB zich in 2016 aan de regels neergelegd in de 'Code Goed Bestuur' heeft gehouden.

B.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Uiteraard zijn binnen UM veel verschillende risico's aan te wijzen. De belangrijkste strategische risico's zijn:

- Ontwikkeling aantallen studenten. Enkele faculteiten en opleidingen hebben in de afgelopen jaren een snelle groei gekend van het aantal studenten. Een risico is dat de samenstelling van de studentpopulatie binnen opleidingen onevenwichtig kan worden. Een risico is ook het dalen van studenteninstroom van buiten Nederland, als gevolg van nationale of internationale ontwikkelingen. Ook het achterblijven van de studenteninstroom voor enkele specifieke Ma-opleidingen wordt als een risico gezien. UM probeert haar relatieve marktaandeel te handhaven. Hiervoor is een jaarlijkse groei tussen 1%-3% noodzakelijk. UM heeft in het afgelopen jaar imagocampagnes gericht op de Nederlandse markt opgestart om zodoende meer Nederlandse studenten voor Maastricht te laten kiezen. Onderkend wordt dat de ontwikkeling van het aantal studenten afhankelijk is van vele interne en externe factoren. Daarom wordt overwogen om hierbij met scenario analyses te gaan werken.
- Niet in voldoende mate kunnen sturen en managen van nieuwe grote onderzoeksprojecten. Voor de Kennis-As projecten zijn aanvullende afspraken gemaakt over risicomanagement (zie hieronder).
- In het verlengde van de ontwikkeling van de aantallen studenten en de omvang van de onderzoeksportefeuille wordt het risico onderkend dat de omvang en samenstelling van de staf niet tijdig kan worden aangepast.
- UM ontwikkelt samen met verschillende partners nieuwe campussen. Ook wordt gewerkt aan de ontwikkeling van de Tapijn. Bij de investeringsbeslissingen voor huisvestingsmiddelen wordt gewerkt met scenarioanalyses, om een beeld te krijgen van de risico's die zich hierbij kunnen voordoen.

Risicomanagement Kennis-As projecten

Over het kwaliteits- en risicomanagement van de Kennis-As projecten zijn aanvullende afspraken gemaakt. In feite zijn de Kennis-As projecten een vorm van publiek-private samenwerking en ressorteren onder de 3e geldstroom. Het CvB heeft verschillende maatregelen genomen om de risico's binnen de Kennis-As projecten te detecteren en te monitoren. Het risicomanagement van de Kennis-As projecten wordt daardoor vanuit twee invalshoeken benaderd: namelijk als publiek-privaat samenwerkingsproject vanuit de faculteiten (een van de genoemde speerpunt-ricogebieden) én vanuit het projectmanagement binnen de Kennis-As projecten. Ook deze laatste benadering valt uiteen in zogenaamde 'hard controls' en 'soft controls'.

Hard controls

Op het projectniveau zijn diverse overeenkomsten gesloten die inzicht geven in de rechten en verplichtingen van de penvoerders, de project partners en de Provincie Limburg:

- Subsidiebeschikking van de Provincie Limburg waarin de resultaat- en inspanningsverplichtingen alsmede de rapportageverplichtingen staan beschreven;
- Algemene uitgangspunten Governance plus de hierop gebaseerde project specifieke governance afspraken;
- Consortium agreements tussen de projectpartners;
- Verder zijn, op basis van de Intellectual Property (IP) raamovereenkomst, per project (waar relevant) IP-afspraken vastgelegd in een IP-contract tussen de Provincie Limburg en de Kennis-As partners.

De projectleiding dient twee maal per jaar te rapporteren aan Gedeputeerde Staten en het CvB. Aanlevering van de stukken dient via de verantwoordelijke decaan te geschieden. De twee aan te leveren rapportages betreffen de volgende:

- Een Voortgangsrapportage, aan te leveren voor 1 mei bij de provincie. Hierin wordt zowel inhoudelijk als financieel verslag gedaan over het project over het afgelopen boekjaar. Specifieke aandacht wordt gegeven aan bereikte resultaten met betrekking tot de resultaat- en inspanningsverplichtingen;
- Een Jaarplan, aan te leveren voor 1 november bij de provincie. Hierin worden zowel de inhoudelijke als financiële plannen voor het komende boekjaar toegelicht. Ook hier wordt weer specifieke aandacht besteed aan de resultaat- en inspanningsverplichtingen.

In beide rapportages is een risicoparagraaf opgenomen waarin de projectleiders de belangrijkste risico's van hun project dienen te benoemen.

In de periode 2015 - 2016 is voor alle projecten een risicoanalyse opgemaakt. Afgesproken is dat vanaf 2017 volgens een schema gewerkt zal worden, waarbij voor alle projecten elke anderhalf jaar een risicoanalyse opgesteld zal worden.

Soft controls

A. Bestuurlijk niveau

1. De Voortgangsrapportages en Jaarplannen worden besproken door het CvB met de verantwoordelijke Gedeputeerden in aanwezigheid van de projectleider(s), zoals beschreven in de Algemene Uitgangspunten Governance.

B. Projectniveau.

1. In de Governance afspraken is vastgelegd dat ieder project een Raad van Advies dient te hebben. De Raad van Advies dient een oordeel te geven over de Voortgangsrapportages en Jaarplannen (waarin ook een risicoparagraaf is opgenomen). Het oordeel van de Raad van Advies dient door de decaan samen met de rapportage aangeleverd te worden aan het CvB;
2. Het CvB bespreekt aangeleverde risicoanalyses met de projectleiders, om een beter inzicht te krijgen in de achtergrond en overwegingen bij het benoemen van deze risico's.

3.13 UM en helderheidsaspecten

In deze paragraaf wordt beschreven hoe binnen UM wordt omgegaan met de thema's die zijn opgenomen in de notitie 'Helderheid in de bekostiging van het hoger onderwijs', uitgevaardigd door het ministerie van OCW op 29 augustus 2003 en 27 augustus 2004 aangevuld door de brief van de staatssecretaris van OCW van 20 juli 2005.

- *Uitbesteding (delen van) CROHO-geregistreeerde opleidingen (Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs)*
UM besteedde in 2016 geen (delen van) CROHO-geregistreeerde opleidingen uit aan niet door de overheid bekostigde private organisaties.
- *Investeren van publieke middelen in private activiteiten*
UM heeft in 2016 geen rijksbijdrage aangewend voor de uitvoering van private activiteiten die geen directe of indirecte relatie hebben met de kernactiviteiten onderwijs, onderzoek en kennisoverdracht.
- *Het verlenen van vrijstellingen*
Het verlenen van vrijstellingen is binnen UM alleen mogelijk op verzoek van de individuele student. Vrijstellingen kunnen worden verleend door de examencommissie; de gronden waarop zijn vastgelegd in de onderwijs- en examenregeling. Documentatie is opgenomen in het studentdossier. UM legt zich niet toe op het werven van groepen studenten, die zonder enige inspanning van de kant van UM een getuigschrift uitgereikt kunnen krijgen ter verhoging van de rijksbijdrage.
- *Bekostiging van buitenlandse studenten*
Binnen UM worden buitenlandse studenten alleen ingeschreven als student als zij volledig voldoen aan de inschrijvingsvoorwaarden. Ingeschreven studenten worden alleen dan voor bekostiging in aanmerking genomen als zij volledig voldoen aan de wet en regelgeving. UM heeft buitenlandse studenten die in het kader van Europese programma's (bidiplomering) een deel van de opleiding in Nederland volgen en bij het behalen van het getuigschrift in aanmerking komen voor bekostiging. Uitwisselingsstudenten en buitenlandse studenten die slechts een gedeelte van een opleidingsprogramma bij UM volgen worden ingeschreven als niet-reguliere studenten en worden niet aan DUO doorgegeven.
- *Collegedgeld niet betaald door student zelf*
De inschrijfprocedures binnen UM zijn conform wet- en regelgeving rondom dit thema. Door UM wordt geen rijksbijdrage besteed aan het op enige manier compenseren van het door studenten betaalde collegedgeld, met uitzondering van uitkeringen in het kader van de regeling Financiële ondersteuning van studenten (zie paragraaf 3.6 Studenten en alumni). Indien het collegedgeld namens een student door derden wordt betaald, staat dit aangegeven op de door de student afgegeven machtiging.

- *Deelname eigen personeel aan opleidingen*
In 2016 hebben in totaal 293 medewerkers ingeschreven gestaan als student bij een opleiding van UM. Op vier medewerkers na hebben alle betrokkenen zelf aan hun collegegeldverplichting voldaan.
- *Studenten volgen modules van opleidingen*
Studenten die slecht een gedeelte van een opleidingsprogramma bij UM volgen worden ingeschreven als niet-reguliere studenten en worden niet aan DUO doorgegeven. Zij betalen een commercieel tarief voor de module(s) die ze volgen.
- *De student volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven*
Studenten geven via Studielink zelf aan voor welke opleiding(en) ze zich aanmelden en inschrijven zonder tussenkomst van UM. UM schrijft studenten niet in voor andere opleidingen dan waarvoor studenten zich hebben ingeschreven.
- *Bekostiging van maatwerktrajecten*
UM ontwikkelt geen door derden gefinancierde maatwerktrajecten voor opleidingen die in het CROHO geregistreerd staan. Maatwerk kan wel in de vorm van post-initiële cursussen en seminars worden geleverd.

4 Jaarrekening

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de enkelvoudige en de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten integraal gepresenteerd en toegelicht.

De toelichting op de balans concentreert zich op de geconsolideerde cijfers 2016. Daar waar nodig worden ook enkelvoudige balansposities toegelicht. De toelichting op de staat van baten en lasten concentreert zich daarentegen met name op de enkelvoudige begrotingscijfers 2016 in relatie tot de enkelvoudige realisatiecijfers 2016. Daar waar noodzakelijk worden ook de geconsolideerde cijfers toegelicht.

Grondslagen voor de waardering van de balans en de resultaatbepaling

Algemene toelichting

Stelselwijzigingen

In 2016 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingswijzigingen

In 2016 heeft zich een schattingswijziging voorgedaan op een beperkt aantal materiële vaste activa. Het plan is gevat om specifieke laboratoria, de zogenaamde NAT-Labs, in één nieuw gebouw onder te brengen. De investeringen die tot nu toe in de bestaande NAT-labs zijn gedaan en welke nog niet geheel zijn afgeschreven, worden nu afgeschreven in een kortere termijn van 10 jaar. Binnen deze termijn zal het nieuwe gebouw gerealiseerd zijn. In 2016 heeft dit tot een extra afschrijflast geleid van k€ 290.

Daarnaast is de grondslag voor het bepalen van de wachtgeldvoorziening aangepast. Bij de bepaling werd rekening gehouden met kanspercentages: de kans dat iemand vanuit een bepaalde leeftijdscategorie ook daadwerkelijk gebruik zou maken van het wachtgeld. Op basis van ervaringscijfers is het kanspercentage voor alle vier de leeftijdscategorieën aangepast. In 2016 heeft dit tot een negatieve dotatie geleid van k€ 3.049.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van de instelling opgenomen, samen met haar groepsmaatschappijen en andere instellingen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin de instelling overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Deelnemingen waarop geen zeggenschap kan worden uitgeoefend worden niet betrokken bij de consolidatie.

Wanneer er sprake is van een belang in een joint venture, dan wordt het desbetreffende belang proportioneel geconsolideerd. Van een joint venture is sprake indien als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de groep.

Gegevens van rechtspersonen van wie de gezamenlijke betekenis te verwaarlozen is, zijn niet opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Als zodanig zijn de volgende verbonden partijen in de consolidatie betrokken:

- Stichting Limburg Institute for Business and Economic Research (LIBER)
- Stichting Maastricht Economic Research Institute on Innovation and Technology (MERIT)
- Universiteit Maastricht Holding B.V.
- Univenture Holding B.V.

Voor een totaaloverzicht van alle verbonden partijen wordt verwezen naar de overige gegevens in paragraaf 4.6.11 Overzicht verbonden partijen. In dit overzicht zijn ook de rechtspersonen opgenomen met een indirect belang via een van de directe deelnemingen.

Kasstroomoverzicht

In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, investerings- en financieeringsactiviteiten. Onder geldmiddelen worden de liquide middelen verstaan. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode volgt de weergave van de kasstroom uit operationele activiteiten door vanuit het exploitatieresultaat correcties toe te passen voor resultaatposten die geen operationele kasstroom met zich meebrengen en voor kasstromen die in de betreffende periode geen resultaatpost zijn.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs en agiostorting van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden in de betreffende functionele valuta van de organisatie omgerekend tegen de geldende wisselkoers per transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden in euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen per transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de staat van baten en lasten opgenomen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

In de jaarrekening zijn de bedragen vermeld in duizenden euro's (tenzij anders aangegeven).

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa (alle categorieën) worden opgenomen tegen verkrijgingsprijs minus gelijkmatig over de verwachte gebruiksduur gespreide afschrijvingen en rekening houdende met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving vangt aan in het jaar na aanschaf voor wat de investeringen in gebouwen en terreinen betreft. De afschrijving van de overige activa vangt aan in de maand na aanschaf. De aan terreinen toegerekende waarde tot en met 2002 is bepaald op basis van een onafhankelijke taxatie naar de situatie op het moment van verkrijging, voor het eerst op 1 januari 1995; de waarde van de ondergrond van gebouwen verworven in 1999 is gebaseerd op een onafhankelijke taxatie, met als prijspeil 1 januari 2000.

Hierop wordt niet afgeschreven. Ten aanzien van de verwachte gebruiksduur wordt van de volgende termijnen uitgegaan:

• Casco	60 jaar
• Afbouw	30 jaar
• Inbouwpakket	15 jaar
• Technische installaties	10 jaar of kortere huurperiode
• Investeringen in huurpanden	10 jaar
• Terreinvoorzieningen	30 jaar
• Software en concerninformatiesystemen	3 jaar
• Servers, mainframes en netwerken	3 jaar
• Werkstations en overige ICT apparatuur	3 jaar
• Medische- en laboratoriumapparatuur, dierverblijven	5 jaar
• Audiovisuele middelen en transportmiddelen	5 jaar
• Kantoorinrichting	10 jaar
• Overige inrichting	3 jaar

Onder 'gebouwen gereed' worden alle panden begrepen die door UM in gebruik zijn genomen en waarvan bij nieuwbouw of verbouw formeel de oplevering heeft plaatsgevonden. Indien de formele oplevering van nieuwbouw of verbouw nog niet heeft plaatsgevonden, worden de investeringen in dergelijke panden gerubriceerd onder 'gebouwen in aanbouw'. De activeringsgrens in roerende goederen bedraagt k€ 2,5. Lagere bedragen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Groot onderhoud wordt verwerkt in de onderhoudskosten in het betreffende jaar voor zover de activeringscriteria niet van toepassing zijn.

Financiële vaste activa

Niet-geconsolideerde deelnemingen waar geen invloed van betekenis is, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, rekening houdende met eventuele bijzondere waardeverminderingen. Niet-geconsolideerde deelnemingen met invloed van betekenis worden gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde. Geconsolideerde deelnemingen worden op de enkelvoudige balans gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Geconsolideerde stichtingen worden niet in de enkelvoudige balans opgenomen. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd.

Rentedragende leningen en deposito's worden initieel opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, tenzij anders vermeld. De effecten worden tegen de verkrijgingsprijs of de lagere beurswaarde opgenomen, resultaten worden genomen bij mutaties in de portefeuille. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen. De niet-rentedragende leningen worden opgenomen tegen geamortiseerde waarden.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten.

Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door UM wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de directe opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Ook voor financiële instrumenten wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt UM de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Vorderingen

Vorderingen worden initieel opgenomen tegen de reële waarde met een vervolgwaaardering tegen geamortiseerde kostprijs, danwel tegen geamortiseerde waarde, zo nodig onder aftrek van een voor-

ziening voor mogelijke oninbaarheid. Beide bepaald op basis van een beoordeling van de individuele posten. Het saldo van projecten uit hoofde van contractonderzoek leidt tot een vordering of een schuld op de balans. Het saldo wordt per project bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kasgelden, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Zij worden opgenomen tegen nominale waarde; bedragen in vreemde valuta worden daarbij omgerekend in euro's tegen de koers per balansdatum. De liquide middelen staan, tenzij anders vermeld, ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden het kapitaal, de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Een deel van de rijksbijdrage is bestemd voor het uitvoeren van onderzoek. Eventuele tekorten op het werk in opdracht van derden dienen dan ook opgevangen te worden uit deze middelen. Hiervoor wordt aanspraak gemaakt op de reserve. Dat deel van de reserve dat hiervoor ingezet dient te worden, is afgezonderd in een bestemmingsreserve.

Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

UM heeft geen eigen vermogen aangemerkt als privaat eigen vermogen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen, voorziening verlieslatende contracten en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de geamortiseerde waarde.

Mutaties gedurende het jaar zijn tegen nominale waarde. Het totaal effect van het contant maken van de voorziening is zichtbaar als een herwaardering onder de financiële baten en lasten.

Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde. Langlopende schulden worden na eerste verwerking tegen geamortiseerde waarde bepaald op basis van een beoordeling van de individuele posten. Er zijn geen zekerheden gesteld.

Kortlopende schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa. Schulden worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde en vervolgens tegen kostprijs. Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geoormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen terzake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding. Het saldo van projecten uit hoofde van contractonderzoek leidt tot een vordering of een schuld op de balans. Het saldo wordt per project bepaald.

Operationele leasing

Bij de instelling kunnen leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de instelling ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gegenereerd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Collegegelden

De collegegelden worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Baten werk in opdracht van derden

Baten werk in opdracht van derden zijn de contractueel overeengekomen baten, baten conform vastgelegde subsidievoorwaarden en baten uit hoofde van meer- en minderwerk en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd. Contractlasten zijn de direct tot het contract betrekking hebbende lasten, die lasten die in het algemeen aan contractactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het contract en andere lasten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend. Indien het waarschijnlijk is dat de jaarlasten de baten voor dat jaar overschrijden, dan worden deze verliezen onmiddellijk in de staat van baten en lasten verwerkt.

Overige baten

Overige baten bestaan uit baten verhuur, verkopen, detacheringen, dienstverlening, bijdragen van derden en overige baten.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Personeelsbeloningen/pensioenen

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Naast de premiebetalingen bestaan momenteel geen andere verplichtingen.

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Onder een bepaald dekkingsgraad percentage, 110%, vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn.

Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De belangrijkste elementen van de pensioenregeling en de dekingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds (marktwaarde van de activa uitgedrukt in % van de technische voorziening op basis van de rekenregels van De Nederlandsche Bank) zijn opgenomen op de website van Stichting Pensioenfonds ABP (www.abp.nl).

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Afschrijvingskosten vormen een aparte regel in de staat van baten en lasten.

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Leningen en voorzieningen worden tegen contante waarde opgenomen op de balans. Dit contant maken zorgt voor een waardemutatie. Deze waardemutatie wordt onder de financiële baten en lasten verantwoord.

Resultaat deelnemingen

Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V. nemen deel in diverse B.V.'s en maken derhalve ook een geconsolideerde staat van baten en lasten. Voor 100% deelnemingen worden onderlinge resultaten volledig geëlimineerd.

Daarnaast hebben Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V. minderheidsbelangen in diverse ondernemingen. De resultaten van deze deelnemingen voortkomend uit waardeveranderingen in de netto vermogenswaarde of dividenden bij waardering tegen kostprijs, zijn vermeld in paragraaf 4.6.9 Financiële baten en lasten en Resultaat deelnemingen.

Rente en kasstroomrisico

Tijdelijk overtollige liquiditeiten worden gedurende het jaar uitgezet bij drie Nederlandse banken. Uitzettingen vinden plaats voor een periode korter dan drie maanden en zijn altijd direct opvraagbaar. De banken voldoen aan een minimale A-rating.

Met betrekking tot de vorderingen en de schulden worden geen financiële derivaten met betrekking tot het renterisico gecontracteerd.

Waardeveranderingen financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde.

Waardeveranderingen van de volgende financiële instrumenten (waarop geen hedge-accounting wordt toegepast) worden rechtstreeks verwerkt in de staat van baten en lasten:

- financiële activa en verplichtingen die onderdeel zijn van de handelsportefeuille;
- afgeleide financiële instrumenten (derivaten) met een beursgenoteerde onderliggende waarde;
- aangehouden eigen-vermogensinstrumenten die beursgenoteerd zijn.

Kredietrisico

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

De instelling maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

Voor het beoordelen van de liquiditeitspositie (verhouding tussen op korte termijn beschikbare middelen en op korte termijn opeisbare schulden) wordt de current ratio (liquiditeit 1) gehanteerd. De commissie Don heeft voor universiteiten aangegeven dat deze ratio zich tussen de 0,5 en 1,5 moet bevinden en dat is voor UM al sinds 2007 het geval.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van UM en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

4.2 Enkelvoudige en geconsolideerde balans (na winstbestemming)

De balans geeft een overzicht van de bezittingen, de schulden en het eigen vermogen van UM. Aan de activazijde van de balans staan de bezittingen, in de vorm van goederen, verstrekte leningen, vorderingen en liquide middelen. Aan de passivazijde van de balans staat hoe die activa gefinancierd zijn.

ACTIVA	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	31-12-16	31-12-15	31-12-16	31-12-15	
Vaste activa					
Materiële vaste activa	203.228	199.183	202.942	198.794	§ 4.5.1
Financiële vaste activa	27.191	27.547	29.317	30.620	§ 4.5.2
Totaal vaste activa	230.419	226.730	232.259	229.414	
Vlottende activa					
Vorderingen	63.348	59.507	60.598	57.033	§ 4.5.3
Liquide Middelen	95.834	95.371	82.124	83.037	§ 4.5.3
Totaal vlottende activa	159.182	154.878	142.722	140.070	
Totaal activa	389.601	381.608	374.981	369.484	

PASSIVA	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	31-12-16	31-12-15	31-12-16	31-12-15	
Eigen vermogen					
Kapitaal	93.169	93.169	93.169	93.169	§ 4.5.4
Algemene reserve	69.909	70.693	57.317	58.104	§ 4.5.4
Bestemde reserves	67.038	64.252	67.038	64.252	§ 4.5.4
Aandeel derden	-220	-134	-	-	§ 4.5.4
Totaal eigen vermogen	229.896	227.980	217.524	215.525	
Voorzieningen	20.178	24.990	20.093	24.890	§ 4.5.5
Langlopende schulden	4.171	4.243	2.861	3.400	§ 4.5.6
Kortlopende schulden	135.356	124.395	134.503	125.669	§ 4.5.7
Totaal passiva	389.601	381.608	374.981	369.484	

4.3 Enkelvoudige en geconsolideerde staat van baten en lasten

Hieronder volgt de enkelvoudige en geconsolideerde staat van baten en lasten.

	Geconsolideerd		Enkelvoudig			
	Realisatie 2016	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015	
Baten						
Rijksbijdragen	222.668	214.245	222.668	216.423	214.245	§ 4.6.1
College- en examengelden	36.998	35.505	36.998	35.399	35.505	§ 4.6.2
Baten werk in opdracht van derden	98.550	108.136	93.929	96.338	99.049	§ 4.6.3
Overige baten	46.316	45.541	44.414	39.935	44.958	§ 4.6.4
	404.532	403.427	398.009	388.095	393.757	
Lasten						
Personele lasten	264.051	253.325	259.213	255.765	251.705	§ 4.6.5
Afschrijvingen	24.375	23.060	24.210	25.366	22.901	§ 4.6.6
Huisvestingslasten	23.464	23.158	22.284	23.159	21.778	§ 4.6.7
Overige instellingslasten	86.925	92.095	85.843	85.885	86.270	§ 4.6.8
	398.815	391.638	391.550	390.175	382.654	
Saldo baten en lasten	5.717	11.789	6.459	-2.080	11.103	
Saldo financiële baten en lasten	-2.637	-794	-2.849	580	-918	§ 4.6.9
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	3.080	10.995	3.610	-1.500	10.185	
Resultaat deelnemingen	-1.191	-1.256	-1.611	-400	-583	§ 4.6.9
Resultaat na resultaat deelnemingen	1.889	9.739	1.999	-1.900	9.602	
Aandeel derden	113	-2	-	-	-	
Exploitatieresultaat	2.002	9.737	1.999	-1.900	9.602	

Het geconsolideerd resultaat van het boekjaar 2016 bedraagt k€ 2.002 positief. Dit bedrag bestaat uit het enkelvoudige resultaat van k€ 1.999 (waarin reeds de resultaten van Universiteit Maastricht Holding B.V. van k€ 152 negatief en van Univenture Holding B.V. van k€ 268 negatief zijn begrepen) en de resultaten van de geconsolideerde stichtingen waarin overwegende zeggenschap bestaat, te weten het resultaat van de Stichting LIBER voor een bedrag van k€ 163 positief en van de Stichting MERIT voor een bedrag van k€ 160 negatief.

Voor een uitgebreide toelichting van de resultaten van Univenture Holding B.V. en Universiteit Maastricht Holding B.V. verwijzen wij u naar de jaarverslagen van beide partijen. Het resultaat aandeel derden bedraagt k€ 113 negatief. Dit is het aandeel dat door derden is ingebracht en dit aandeel is dus niet in handen van Universiteit Maastricht Holding B.V. Met de consolidatie van deze 100% deelneming, komt dit minderheidsbelang ook tot uiting in de jaarrekening van UM.

4.4 Geconsolideerd en enkelvoudig kasstroomoverzicht

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

	Geconsolideerd		
	2016	2015	
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat boekjaar	2.002	9.737	
Resultaat aandeel derden	-113	2	
Saldo	1.889	9.739	
Lasten die geen uitgaven vergden:			
- Afschrijvingen	24.375	23.060	§ 4.5.1
- Afschrijvingen ivm desinvesteringen	90	-	§ 4.5.1
	24.465	23.060	
Eliminatie bijzondere posten:			
- Waardemutatie deelneming	1.141	2.309	§ 4.5.2
- Herwaardering overige leningen	2.034	4.498	§ 4.5.2
	3.175	6.807	
Mutaties in voorzieningen	-4.812	2.941	§ 4.5.5
	24.717	42.547	
Mutaties in werkkapitaal:			
- Voorraden	-	-	§ 4.5.3
- Vorderingen	-3.841	-4.640	§ 4.5.3
- Kortlopende Schulden	10.961	-3.901	§ 4.5.3
	7.120	-8.541	
	31.837	34.006	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Materiële vaste activa	-28.510	-33.087	§ 4.5.1
Financiële vaste activa:			
- investeringen in deelnemingen	-2.760	-2.641	§ 4.5.2
- desinvesteringen in deelnemingen	-	-	§ 4.5.2
- verstrekte leningen	-302	-96	§ 4.5.2
- aflossingen leningen	243	24.307	§ 4.5.2
	-31.329	-11.517	
	508	22.489	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Overige financiering/mutaties eigen vermogen	27	-242	§ 4.5.4
Langlopende schulden	-72	304	§ 4.5.6
Mutatie liquide middelen	463	22.551	
Liquide middelen			
Beginstand liquide middelen	95.371	72.820	§ 4.5.3
Eindstand liquide middelen	95.834	95.371	§ 4.5.3
Mutatie liquide middelen	463	22.551	

Enkelvoudig kasstroomoverzicht

	Enkelvoudig		
	2016	2015	
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat boekjaar	1.999	9.602	
Resultaat aandeel derden	-	-	
Saldo	1.999	9.602	
Lasten die geen uitgaven vergden:			
- Afschrijvingen	24.210	22.902	§ 4.5.1
- Afschrijvingen ivm desinvesteringen	90	-	§ 4.5.1
	24.300	22.902	
Eliminatie bijzondere posten:			
- Waardemutatie deelneming	1.611	583	§ 4.5.2
- Herwaardering overige leningen	2.034	4.471	§ 4.5.2
	3.645	5.054	
Mutaties in voorzieningen	-4.797	3.170	§ 4.5.5
	25.147	40.728	
Mutaties in werkkapitaal:			
- Voorraden	-	-	§ 4.5.3
- Vorderingen	-3.565	-5.999	§ 4.5.3
- Kortlopende Schulden	8.834	-3.315	§ 4.5.3
	5.269	-9.314	
	30.416	31.414	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Materiële vaste activa	-28.448	-33.009	§ 4.5.1
Financiële vaste activa:			
- investeringen in deelnemingen	-2.585	-1.706	§ 4.5.2
- desinvesteringen in deelnemingen	-	443	§ 4.5.2
- verstrekte leningen	-	-	§ 4.5.2
- aflossingen leningen	243	24.307	§ 4.5.2
	-30.790	-9.965	
	-374	21.449	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Overige financiering/mutaties eigen vermogen	-	-	§ 4.5.4
Langlopende schulden	-539	-539	§ 4.5.6
Mutatie liquide middelen	-913	20.910	
Liquide middelen			
Beginstand liquide middelen	83.037	62.127	§ 4.5.3
Eindstand liquide middelen	82.124	83.037	§ 4.5.3
Mutatie liquide middelen	-913	20.910	

4.5 Toelichting op de balans

4.5.1 Materiële vaste activa

In onderstaande tabel staat een toelichting op de geconsolideerde materiële vaste activa.

	Geconsolideerd		Enkelvoudig				
	31-12-16	31-12-15	31-12-16	31-12-15			
Terreinen	20.517	20.283	20.517	20.283			
Gebouwen	158.850	157.188	158.850	157.188			
Inventaris en apparatuur	21.737	19.588	21.451	19.199			
Bijzondere bibliotheekcollecties	2.124	2.124	2.124	2.124			
Totaal	203.228	199.183	202.942	198.794			
		Terreinen en terrein voorz	Gebouwen Gereed	Activa in aanbouw	Inventaris	Bibliotheek collecties	Totaal
Aanschafwaarde	01-jan	21.816	306.383	16.511	43.065	2.124	389.899
Afschrijvingen	01-jan	1.533	165.706	-	23.477	-	190.716
Boekwaarde totaal	01-jan	20.283	140.677	16.511	19.588	2.124	199.183
Verloop gedurende boekjaar							
Investeringen	(+)	311	14.790	4.004	9.405	-	29.710
Gerealiseerd	(+)	141	13.932	-14.384	311	-	-
Correctie		-	-	-90	-	-	-1.290
Afschrijvingen ten laste van exploitatie	(-)	218	16.590	-	7.567	-	24.375
Correctie in verband met desinvesteringen	(-)	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen in verband met desinvesteringen	(-)	-	-	-	-	-	-
Afboeking afgeschreven activa	(-)	195	9.518	-	10.712	-	20.425
Afschrijvingen op afgeboekte activa	(+)	195	9.518	-	10.712	-	20.425
Mutaties verslagjaar	31-dec	234	12.132	-10.470	2.149	-	4.045
Aanschafwaarde	31-dec	22.073	325.587	6.041	42.069	2.124	397.894
Afschrijvingen	31-dec	1.556	172.778	-	20.332	-	194.666
Boekwaarde totaal	31-dec	20.517	152.809	6.041	21.737	2.124	203.228

De verzekerde waarde van de gebouwen bedraagt M€ 424 volgens de verzekeringspolis per 1 januari 2017 gebaseerd op de inventarisatie medio 2016. Het betreft hier alleen de gebouwen van UM. De consolidatiepartijen hebben geen gebouwen als vast actief.

In 2015 zijn diverse posten voor een totaal van k€ 90 gezien als materieel vast actief in aanbouw. In 2016 zijn deze posten opnieuw beoordeeld en daar bleek dat deze posten niet aan de activeringsvereisten voldoen.

Activa die al langere tijd volledig zijn afgeschreven, maar wel nog op de balans stonden met een aanschafwaarde en een zelfde afschrijving, zijn in 2016 uit de aanschafwaarde en cumulatieve afschrijvingen gehaald voor een totaal van M€ 20,4.

Consolidatiepartijen voegen slechts M€ 0,3 aan de waarde van de inventaris toe en bezitten geen terreinen en gebouwen.

		Terreinen en terrein voorz	Gebouwen Gereed	Activa in aanbouw	Inventaris	Bibliotheek collecties	Totaal
Aanschafwaarde	01-jan	21.816	306.383	16.511	41.816	2.124	388.650
Afschrijvingen	01-jan	1.533	165.706	-	22.617	-	189.856
Boekwaarde	01-jan	20.283	140.677	16.511	19.199	2.124	198.794
Mutaties in verslagjaar							
Investeringen	(+)	311	14.790	4.004	9.343	-	29.648
Gerealiseerd	(+)	141	13.932	-14.384	311	-	-
Correctie	(+)	-	-	-90	-	-	-1.290
Afschrijv. tlv exploitatie	(-)	218	16.590	-	7.402	-	24.210
Afschrijv. ivm desinvest.	(-)	-	-	-	-	-	-
Afboeking afgeschr activa	(-)	195	9.518	-	10.703	-	20.416
Afschr. op afgeb activa	(+)	195	9.518	-	10.703	-	20.416
Mutaties verslagjaar	31-dec	234	12.132	-10.470	2.252	-	4.148
Aanschafwaarde	31-dec	22.073	325.587	6.041	40.767	2.124	396.592
Afschrijvingen	31-dec	1.556	172.778	-	19.316	-	193.650
Boekwaarde	31-dec	20.517	152.809	6.041	21.451	2.124	202.942

Het gebouwenbestand van UM in de huidige omvang is als gevolg van de groei in aantal studenten, medewerkers en researchfaciliteiten onvoldoende geëquipeerd voor toekomstige ontwikkelingen. Met de komst van een aantal nieuwe onderzoeksgroepen is de huisvesting op de locatie Randwijck niet voldoende gebleken. Daarvoor is begin 2016 een extra gebouw op die locatie aangekocht, waarin

het skillslab voor de opleiding geneeskunde is ondergebracht. Verdere ontwikkelingen vinden plaats op de diverse Brightlands campussen, de Tapijnkazerne en binnen Randwyck. Momenteel vindt hierover de eerste planvorming plaats op basis van een hernieuwde huisvestingsstrategie. Op dit moment kent UM geen leegstand in haar panden en voorziet dat ook niet op korte termijn.

4.5.2 Financiële vaste activa

	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-16	31-12-15	31-12-16	31-12-15
Deelnemingen	6.750	5.131	14.900	13.926
Leningen aan verbonden partijen	12.552	14.788	12.552	14.788
Overige verstrekte leningen	1.870	1.911	1.865	1.906
Obligaties en effecten	6.019	5.717	-	-
Totaal	27.191	27.547	29.317	30.620

De positie deelnemingen in de enkelvoudige balans ziet er als volgt uit.

	Boekwaarde 01-01-16	Inves- teringen	Desinves- teringen	Herwaar- dering/ resultaat	Boekwaarde 31-12-16	Deelnemings percentage
UM Holding B.V.	8.648	2.585	-	-1.333	9.900	100%
Univenture B.V.	5.257	-	-	-268	4.989	100%
MUMC Holding B.V.	-	-	-	-	-	50%
Wonen Boven Winkels Maastricht N.V.	11	-	-	-	11	33,33%
Merc plc	-	-	-	-	-	99%
St. IGV NOVAVITAL B.V.	-	-	-	-	-	20%
Know house	10	-	-	-10	-	-
Totaal	13.926	2.585	-	-1.611	14.900	

In 2016 is k€ 2.585 aan agio gestort in Universiteit Maastricht Holding B.V., dit om de strategische participaties te versterken. Hiervan was k€ 1.910 bestemd voor Smart Services Campus Heerlen B.V.; k€ 124 voor Biomedbooster B.V. en voor Maastricht Health Campus B.V. een bedrag van k€ 551. Het resultaat van Universiteit Maastricht Holding B.V. wordt gevormd door een verlies van k€ 152 en de verkrijging van Enabling Technologies B.V. met een negatief effect van k€ 1.181.

Onderstaande tabel geeft een toelichting op de geconsolideerde financiële vaste activa gegevens. Op de geconsolideerde balans zijn Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V. niet zichtbaar als deelneming van UM, aangezien deze zijn geconsolideerd. Dit betekent dat in het overzicht van deelnemingen op de geconsolideerde balans in plaats van Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V. zelf, de deelnemingen van Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V. zichtbaar zijn evenals de individuele activa en passiva bij de daartoe behorende posten.

	Boekwaarde 01-01-16	Inves- teringen	Desinves- teringen	Herwaar- dering/ resultaat	Boekwaarde 31-12-16	Deelnemings percentage
Wonen Boven Winkels Maastricht N.V.	11	-	-	-	11	33,33%
Merc plc	-	-	-	-	-	99,00%
St. IGV NOVAVITAL B.V.	-	-	-	-	-	20,00%
Know house	10	-	-	-10	-	0,00%
Biomedbooster B.V.	644	124	-	-72	696	49,99%
BioPartner Center Maastricht B.V.	248	-	-	32	280	30,00%
Chemelot Campus B.V.	6	-	-	-	6	33,33%
Chemelot Campus C.V.	2.222	-	-	-	2.222	10,00%
Maastricht Health Campus B.V.	84	551	-	-529	106	33,33%
Smart Services Campus Heerlen (CMD) B.V.	710	1.910	-	-1.190	1.430	33,33%
Chill B.V.	2	-	-	-	2	13,00%
Enabling technologies B.V.	-	1	-	1.194	1.195	16,67%
BeterVee B.V.	-	-	-	-	-	33,33%
Cimaas B.V.	-	-	-	15	15	50,00%
Mirabilis B.V.	2	-	-	-	2	48,00%
Device Company B.V.	50	-	-	-50	-	33,33%
Cell 2 Tissue B.V.	-	19	-	-7	12	66,67%
ToxgenSolutions B.V.	7	-	-	-7	-	66,67%
Yourrhythmics B.V.	-	5	-	-	5	66,67%
Maastricht Instruments B.V.	517	-	-	-517	-	-
Studijob B.V.	6	-	-	-	6	27,00%
ACS Biomarker B.V.	-	-	-	-	-	2,01%
Digitale Dermatoloog B.V.	-	-	-	-	-	17,50%
Eaglet Eye B.V.	1	-	-	-	1	5,00%
Fabulous B.V.	-	-	-	-	-	1,69%
MateUM B.V.	12	-	-	-	12	36,00%
MERC plc	-	-	-	-	-	1,00%
Mirnext B.V.	-	-	-	-	-	5,58%
Pharmacell B.V.	447	-	-	-	447	9,60%
Pharmatarget B.V.	2	-	-	-	2	10,00%
Quorium B.V.	-	-	-	-	-	20,00%
Smart Materials Holding B.V.	150	150	-	-	300	17,65%
STAK G2	-	-	-	-	-	-
Vision to Health B.V.	-	-	-	-	-	15,00%
Totaal	5.131	2.759	-	-1.140	6.750	

Maastricht Instruments B.V. staat in dit overzicht als afgewaardeerd. Deze B.V. is eind 2015 volledig overgegaan van MUMC Holding B.V. naar Univenture Holding B.V. Vanwege deze late overgang is Maastricht Instruments niet meer geconsolideerd, maar als deelneming verantwoord in Univenture Holding B.V.; derhalve staat de waarde opgenomen in bovenstaande tabel. In 2016 is wel geconsolideerd, vandaar de afwaardering.

Om toegang te krijgen tot de studentenmarkt in India is de onderneming Merc plc opgestart. De Indiase wetgeving bepaalt dat een eventuele verkoop van de onderneming niet tot een kasstroom buiten India kan leiden. Vandaar dat deze deelneming direct voor het geïnvesteerde bedrag is afgewaardeerd. Vanaf 2013 wordt niet meer in deze plc geïnvesteerd.

De St. IGV NOVAVITAL B.V. heeft een nominale waarde van k€ 20, maar is in 2008 afgewaardeerd tot nihil.

De investering in BioMedbooster B.V. betreft de agiostorting in verband met de overdracht van de leningen van het pre-seed en proof-of-conceptfonds.

De Smart Services Campus Heerlen (CMD) B.V. is in 2015 opgericht. De deelneming Enabling Technologies B.V. is effectief in 2016 overgedragen van MUMC Holding B.V. naar Universiteit Maastricht Holding B.V. De deelneming is gewaardeerd tegen de netto vermogenswaarde daar er sprake is van invloed van betekenis op het financieel en zakelijk beleid. In 2015 was hiervoor een vordering opgenomen.

	Boekwaarde 01-01-16	Verstreckte leningen	Afgeloste leningen	Herwaar- dering/ correctie	Boekwaarde 31-12-16	Rente	Resterende looptijd in jaren
Wonen Boven Winkels Maastricht N.V. Know house	276	-	-	8	284	-	53/6
BioPartner Center Maastricht B.V. SLIM	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	4,5	-
	14.512	-	174	-2.070	12.268	4,5	25
Totaal	14.788	-	174	-2.062	12.552		

De achtergestelde lening aan Wonen Boven Winkels Maastricht NV is, gezien het karakter hiervan, gewaardeerd tegen contante waarde. Deze waarde is berekend tegen 3,8% over de resterende looptijd.

Aan SLIM is een zestal leningen (genummerd 1 tot en met 6) verstrekt. De leningen die bedoeld zijn ter ondersteuning van de onderzoekscomponent van de universiteit zijn renteloos. In 2011 was dit lening 5, maar in 2012 zijn hier de leningen 3 en 4 aan toegevoegd. Aflossing op lening 3 en 4 geschiedt door dividendbetalingen vanuit Scannexus. De waardering geschiedt tegen contante waarde. De verdisconteringsvoet bedraagt 3,8%.

Lening 1 heeft een looptijd tot 30 december 2021 (4,5% rente); lening 2 heeft een looptijd tot 30 december 2026 (6% rente); lening 3 en 4 hebben een looptijd tot 30 december 2026 (geen rente); lening 5 looptijd tot 30 december 2019 (geen rente); lening 6 heeft een looptijd tot 30 december 2041 (6% rente). In 2016 is op lening 1 afgelost, op de overige leningen is het aflossing pas ontvangen op 2 januari 2017. De reële waarde is nagenoeg gelijk aan de nominale waarde.

BeterVee B.V. is een 33,33% deelneming en is niet geconsolideerd. BeterVee B.V. is een joint venture met ELDC B.V. (European Livestock Diagnostic Center) en is gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil.

In 2015 is lening deel 3 en 4 voor een groot deel afgewaardeerd. De leningen zijn afgegeven voor het realiseren van een MRI-scanner faciliteit die door Brains Unlimited B.V. (BU) wordt geëxploiteerd. De resultaten die deze B.V. genereert, worden onder andere aangewend om lening deel 3 en 4 af te lossen. Aan de hand van de liquiditeit-sprognose van BU is een reële inschatting gemaakt van de mogelijkheid tot terugbetaling en de omvang van de terugbetaling. Op basis van de afgegeven cijfers in 2015 werd reëel geacht dat deze leningen met een geamortiseerde waarde ultimo 2014 van M€ 6,6 (nominale M€ 8,7) afgewaardeerd worden naar een waarde ultimo 2015 van M€ 2,1. In 2016 laat een nieuwe prognose op basis van een solide schets van toekomstige ontwikkelingen zien dat een terugbetaling binnen de voorziene termijn niet tot de mogelijkheden behoort. Derhalve is lening 3 en 4 in 2016 geheel afgewaardeerd.

Voor het volledige pakket van leningen aan SLIM geldt dat de condities waartegen deze zijn aangegaan en de verwevenheid met UM, ertoe leiden dat hiervoor de marktrente niet betrouwbaar is vast te stellen. De reële waarde op basis van marktwaardering is daarom niet opgenomen.

Als onderdeel van het subsidieprogramma Valorisatie Programma Zuid Limburg hebben UM en azM een pre-seed fonds en een proof-of-concept fonds opgezet, waarbij is afgesproken dat beide kennisinstellingen ieder de 1/3 van de financiering voor hun rekening zullen nemen. In 2014 en 2015 zijn de eerste leningen verstrekt met goedkeuring van de beoordelingscommissie, waarbij UM de leningen heeft voorgefinancierd in afwachting van de definitieve fondsenstructuur. Eind 2015 was er in totaal voor k€ 1.671,7 aan aanvragen goedgekeurd, waarvan UM k€ 760,2 aan tranches heeft uitgekeerd. Eind 2016 zijn de reeds verstrekte leningen overgedragen aan BiomedBooster B.V., zodat nu bij BioMedbooster B.V. het IP-fonds, het pre-seed fonds en het proof-of-concept fonds van UM en azM zijn ondergebracht. De overdracht van de leningen

(k€ 760,2) is voor de helft middels een agiostorting (via Universiteit Maastricht Holding B.V.) en voor de helft middels doorverdeelde subsidie gefinancierd (UM is penvoerder van het subsidieprogramma). In 2016 zijn hier nog leningen aan toegevoegd voor een bedrag van k€ 74. Daarnaast is nog een extra agiostorting van k€ 50 gedaan ten behoeve van het patentfonds.

De lening aan studentenvereniging Koko is renteloos en wordt constant gemaakt tegen 3,8%. Als zekerheden gelden verpanding van alle huidige en toekomstige vorderingen en alle roerende zaken en voorraad, alsmede een door de beheersstichting afgegeven garantie van maximaal k€ 114.

Studentenverenigingen Circumflex en Tragos hebben ieder twee leningen ontvangen waarvan een renteloos is en een tegen 4%.

	Boekwaarde 01-01-16	Verstreckte leningen	Afgeloste leningen	Herwaar- dering/ correctie	Boekwaarde 31-12-16	Rente	Resterende looptijd in jaren
KoKo	63	-	16	-	47	-	6
Tragos	386	-	25	12	373	-/4	-
Circumflex	887	-	10	9	886	-/4	31/24
Newtricious	-	-	-	-	-	-/5,5	26
SSC-Saurus	570	-	18	7	559	-/4/-	32/17/21
Subtotaal enkelvoudig	1.906	-	69	28	1.865		
BioCon B.V.	2	-	-	-	2	-	-
Dentra B.V.	3	-	-	-	3	-	-
Subtotaal	5	-	-	-	5		
Totaal geconsolideerd	1.911	-	69	28	1.870		

De lening aan de studentenvereniging Saurus bestaat uit een rentedragende lening, met een rentepercentage van 4%, en twee renteloze leningen.

De reële waarde op basis van marktwaardering kan voor deze leningen niet betrouwbaar geschat worden. Daarom is de reële waarde niet opgenomen. De renteloze leningen worden contant gemaakt tegen 3,8%.

De lening aan Newtricious is uitgegeven in de vorm van Research for Business (R4B) vouchers. De waarde daarvan bepaalt de hoogte van de lening, waarop een pandrecht ligt. Jaarlijks wordt 3% rente berekend. Indien Newtricious aan de onderzoekstargets voldoet zal de lening, die maximaal kan oplopen tot k€ 820, worden kwijtgescholden. De verwachting is dat Newtricious aan deze eis voldoet en derhalve is de lening gewaardeerd naar nihil. Ultimo 2016 is dit bedrag opgelopen naar een totaal van k€ 820.

	Boekwaarde 01-01-16	Verstreckte leningen	Afgeloste leningen	Herwaar- dering/ correctie	Boekwaarde 31-12-16	Rente	Resterende looptijd in jaren
Obligaties	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal enkelvoudig	-	-	-	-	-		
Obligaties geconsolideerde partijen	5.717	302	-	-	6.019	-	-
Subtotaal	5.717	302	-	-	6.019		
Totaal geconsolideerd	5.717	302	-	-	6.019		

De obligaties geconsolideerde partijen (k€ 6.019) worden aangehouden door stichting MERIT.

4.5.3 Vlottende activa

	31-12-16	31-12-15	31-12-16	31-12-15
Vorderingen	63.348	59.507	60.598	57.033
Liquide middelen	95.834	95.371	82.124	83.037
Totaal	159.182	154.878	142.722	140.070

Vorderingen:

Vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.
De specificatie van de vorderingen luidt als volgt:

	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-16	31-12-15	31-12-16	31-12-15
Nog te fact. bedragen inzake contractonderzoek	23.930	21.344	22.843	21.114
Vorderingen en overige dienstverlening	17.965	18.476	17.441	17.571
Collegegelden	9.669	11.002	9.669	11.002
Vooruit betaalde bedragen	9.409	5.358	9.351	5.350
Nog te ontvangen rentebaten	426	336	419	334
Verstekte voorschotten	91	65	65	65
Vorderingen op verbonden partijen	292	503	240	723
Te vorderen BTW	173	468	105	468
Vordering rijksbijdrage lopend jaar	-	-	-	-
Overige vorderingen	1.393	1.955	465	406
Totaal	63.348	59.507	60.598	57.033

De post 'nog te factureren bedragen inzake contractonderzoek' stijgt grotendeels vanwege een volume omvang stijging bij twee NUTRIM (School of Nutrition and Translational Research in Metabolism) projecten (een EU project IMI-SPRINTT en een NWO-STW project samen met Phillips) van in totaal k€ 412. Het NanoNext NL project kent een toename van k€ 170. Het EU kader programma 7 project 'Hecatos' bij de afdeling GROW (School for Oncology and Developmental Biology) realiseert een toename van k€ 503. Diezelfde afdeling heeft een ZonMW project dat in omvang groeit met eveneens k€ 503. Als laatste is een nieuw kader programma 7 project gestart bij de afdeling MHeNS (School for Mental Health and Neuroscience), totaal k€ 208.

De post vooruitbetaalde bedragen stijgt met ruim M€ 4. Dit wordt veroorzaakt door de bijdrage aan het azM ten behoeve van de bouw van een nieuwe energiecentrale voor een bedrag van M€ 2,7. Het azM is bezig met het revitaliseren en uitbreiden van haar energiecentrale die van cruciaal belang is voor de energievoorziening van haar primair zorgproces. Hoofdrede voor deze revitalisering is de veroudering van de huidige centrale. Deze kan de toekomstige capaciteitsvraag niet borgen. Voor de gebouwen die rondom de locatie van het azM liggen, wordt de energie overwegend van het azM betrokken. Verder is in het kader van de samenwerking met Chemelot InSciTe de vooruitbetaling M€ 1,2.

Van de studenten die zich tot en met balansdatum hebben ingeschreven bij UM staat nog een bedrag van M€ 9,7 open. Dit bedrag zal in de loop van 2017 door middel van incasso's worden geïnd.

De reële waarde van de vorderingen per balansdatum, wijkt niet af van de boekwaarde. Verder is binnen de vorderingen geen sprake van bijzondere verplichtingen.

Liquide middelen:

	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-16	31-12-15	31-12-16	31-12-15
Liquide middelen	95.834	95.371	82.124	83.037
Totaal	95.834	95.371	82.124	83.037

De specificatie luidt als volgt:

	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-16	31-12-15	31-12-16	31-12-15
Kasgeld	75	88	75	88
Rekening-courant banken	69.706	68.570	57.049	57.949
Deposito's looptijd korter dan een jaar	26.053	26.713	25.000	25.000
Totaal	95.834	95.371	82.124	83.037

4.5.4 Eigen vermogen

	Geconsolideerd			Enkelvoudig				
	Stand per 1-1-2016	Resultaat	Overige Mutaties	Stand per 31-12-16	Stand per 1-1-2016	Resultaat	Overige Mutaties	Stand per 31-12-16
Kapitaal	93.169	-	-	93.169	93.169	-	-	93.169
Algemene reserve	70.693	2.002	-2.786	69.909	58.104	1.999	-2.786	57.317
Bestemde reserve	64.252	-	2.786	67.038	64.252	-	2.786	67.038
	228.114	2.002	-	230.116	215.525	1.999	-	217.524
Aandeel derden	-134	-113	27	-220	-	-	-	-
Totaal	227.980	1.889	27	229.896	215.525	1.999	-	217.524

De richtlijnen schrijven ten aanzien van het eigen vermogen een onderscheid voor naar het oorspronkelijke kapitaal, de algemene reserve en bestemmingsreserves. Het kapitaal betreft de waarde van het om niet verkregen vastgoed medio jaren '90.

De algemene reserve bestaat uit de reserves die vrij ter beschikking staan. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve.

De algemene reservepositie zal worden aangewend voor een tweetal doeleinden:

- De financiering van investeringen in vaste activa (financieringsfunctie)
- De dekking van onvoorziene omstandigheden en eventuele negatieve resultaten (bufferfunctie)

De bestemmingsreserves zijn door de universiteit afgezonderd en bedragen ultimo 2016 M€ 67,0. De bestemmingen betreffen enerzijds uitgestelde kosten in verband met vertraging in de implementatie van nieuwe initiatieven. Anderzijds zijn onderzoeksprojecten aangegaan waarbij een eigen bijdrage vereist is. Voor deze eigen bijdrage worden ook bestemmingsreserves gevormd.

Scheiding publiek/privaat vermogen

UM richt zich uitsluitend op haar kerntaken onderwijs, onderzoek en kennisoverdracht (valorisatie). De middelen die hiertoe worden aangewend, hebben zowel een publieke- als een private herkomst. Omdat deze scheiding veelal niet eenduidig is te maken, is ervoor gekozen geen onderscheid te maken tussen publiek vermogen en privaat vermogen. Het gehele vermogen wordt hierdoor als publiek aangemerkt.

Verklaring verschil enkelvoudig versus geconsolideerd eigen vermogen

	2016
Enkelvoudige eigen vermogen	217.524
Aandeel derden	-220
Eigen Vermogen Stichting Liber	5.286
Eigen Vermogen Stichting Merit	7.306
Geconsolideerd eigen vermogen	229.896

Universiteit Maastricht Holding B.V. heeft een deelneming waarbij zij een minderheidsbelang heeft. Dat wil zeggen dat een deel van het eigen vermogen dat in dat belang zit, geen onderdeel van Universiteit Maastricht Holding vormt. Dat deel betreft het 'aandeel van derden' en bedraagt k€ 113 negatief.

Opmerking enkelvoudig eigen vermogen:

Over 2016 wordt het exploitatieresultaat toegevoegd aan de algemene reserve. De mutatie in de bestemde reserves is het gevolg van de voortgang in de projecten waarvoor de bestemde reserves zijn gevormd, of betreft de vorming van nieuwe bestemde reserves voor nieuwe projecten en facultaire bestedingsplannen.

4.5.5 Voorzieningen

	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-16	31-12-15	31-12-16	31-12-15
Sociaal beleid	21	125	21	125
Sabbatical leave	2.584	2.669	2.584	2.669
Verlofsparen	5.259	4.935	5.259	4.935
Eigen risico WGA	1.622	2.309	1.622	2.309
Ambtsjubilea	4.784	4.118	4.784	4.118
Wachtgeld	5.216	8.719	5.216	8.719
Verlieslatende contracten	692	2.115	607	2.015
Totaal	20.178	24.990	20.093	24.890

	Stand per 01-01-16	Dot. 2016	Ontr. 2016	Vrijval 2016	Rente mut. bij CW	Stand per 31-12-16	Kort < 1 jr	Lang > 1 jr
Sociaal beleid	125	-	-76	-30	2	21	21	-
Sabbatical leave	2.669	755	-549	-291	-	2.584	-	2.584
Verlofsparen	4.935	640	-761	-	445	5.259	-	5.259
Eigen risico WGA	2.309	227	-311	-674	71	1.622	321	1.301
Ambtsjubilea	4.118	902	-220	-408	392	4.784	192	4.592
Wachtgeld	8.719	-1.472	-2.235	-	204	5.216	3.271	1.945
Verlieslatende contracten	2.115	70	-937	-603	47	692	607	85
Totaal	24.990	1.122	-5.089	-2.006	1.161	20.178	4.412	15.766

Specifieke voorzieningen

De specifieke voorzieningen hebben betrekking op bedragen die voor geen ander doel aangewend mogen worden dan waarvoor zij in het verleden of in dit boekjaar beschikbaar gesteld zijn. De voorzieningen zijn contant gemaakt tegen 0,8% (was 1,4% in 2015), tenzij anders vermeld.

Het percentage wordt bepaald aan de hand van de rendementscijfers op de eerste handelsdag van het nieuwe jaar, voor de staatsobligaties met een resterende looptijd van meer dan 10 jaar. Het gemiddelde daarvan bepaalt de hoogte van de verdisconteringsvoet, waarbij een afwijking van meer dan 0,5% leidt tot een aanpassing.

De voorziening sociaal beleid is getroffen ter dekking van op persoonsniveau aangegane verplichtingen in het kader van reorganisaties die hebben plaatsgevonden bij Unigraphic en bij FHML en FL. De onttrekking aan de voorziening sociaal beleid komt bijna volledig voor rekening van FHML, waaruit nog betalingen plaatsvinden voor medewerkers die in verband met een eerdere reorganisatie uit dienst zijn gegaan. De gewijzigde verdisconteringsvoet heeft hier geen extra invloed gehad. Het bedrag dat nu nog open staat op de voorziening, is gelijk aan het nominale deel dat in de eerste helft van 2017 onttrokken zal worden.

De voorziening sabbatical leave is gevormd om in de toekomst de kosten te kunnen dekken voor het verlof dat door bestuurders wordt genoten na hun bestuursperiode. Het verlof dient om het kennis- en vaardigheidsniveau weer op peil te brengen. Deze voorziening is nominaal.

De voorziening verlofsparen is gevormd om in de toekomst de kosten te kunnen dekken indien medewerkers hun gespaarde verlofdagen opnemen, die zijn opgebouwd in het kader van de regeling verlofsparen. De verdisconteringsvoet tegen het oude percentage zou tot een oprenting van k€ 8 hebben geleid.

De voorziening eigen risico WGA is gevormd om de kosten van langdurig ziekte verzuim, mogelijk gevolgd door gehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid, te kunnen dekken voor de periode waarvoor het eigen risico geldt. UM is vanaf 1 juli 2004 eigenrisicodragers. De verdisconteringsvoet tegen het oude percentage zou tot een oprenting van k€ 47 hebben geleid.

De voorziening ambtsjubilea is gevormd ter dekking van de kosten van toekomstige uitkeringen ten behoeve van het 25-jarig dan wel het 40-jarig ambtsjubileum. Bij de berekening is uitgegaan van de totale verplichting per individuele werknemer. In de berekening is een kans in acht genomen dat in de toekomst geen aanspraak meer wordt uitgeoefend door betrokkene. Deze kans is afhankelijk gesteld van de leeftijd. Basis is het salarisniveau ultimo boekjaar. De verdisconteringsvoet tegen het oude percentage zou tot een afrenting van k€ 5 hebben geleid.

De voorziening wachtgeld is gevormd om de kosten te kunnen dekken voor medewerkers die onvrijwillig met ontslag zijn gegaan en die aanspraak kunnen maken op deze regeling. Bij de berekening is uitgegaan van de totale wachtgeldverplichting per individuele ex-werknemer. In de berekening is een kans in acht genomen dat in de toekomst geen wachtgeldaanspraak meer wordt uitgeoefend door betrokkene. Deze kans is afhankelijk gesteld van de leeftijd. In 2016 heeft herijking van kans percentages plaatsgevonden met een negatieve dotatie aan de voorziening tot gevolg. Dit heeft tot een negatieve dotatie geleid van k€ 3.049. De verdisconteringsvoet tegen het oude percentage zou tot een oprenting van k€ 138 hebben geleid.

Met de oprichting van Brains Unlimited B.V. is een MRI-scanfaciliteit gerealiseerd. Om er zeker van te zijn dat de scanfaciliteit ook volledig benut zou worden, zijn aan de B.V. afname garanties afgegeven. Een deel van de te realiseren scanuren moet worden bestreden uit te verwerven contractonderzoek. Het aantal contracten blijft achter bij de prognose. Voor het tekort is een voorziening verlieslatende contracten getroffen. In 2016 is hiervan het grootste deel vrijgevalen wegens het einde van de looptijd van de Umbrella Agreement per 31 december 2017 en de nieuwe inschattingen voor 2017.

4.5.6 Langlopende schulden

	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-16	31-12-15	31-12-16	31-12-15
UM	4.171	4.243	2.861	3.400
Totaal	4.171	4.243	2.861	3.400

	Lang per 1-1-2016	Kortlopend 1-1-2016	Total per 1-1-2016	Aangegane leningen	Aflossingen leningen	Rente mut. stelselwijz.	Stand per 31-dec-2016	kort < 1 jaar	Lang	Middellang 1 - 5 jaar	Lang > 5 jaar	Rentevoet
UM	3.400	539	3.939	-	539	-	3.400	-	2.861	1.820	1.041	4,3%
SLIM	843	-	843	467	-	-	1.310	539	1.310	0	1.310	-
Totaal	4.243	539	4.782	467	539	-	4.710	539	4.171	1.820	2.351	

De gemiddelde interestvoet bedraagt 4,3% per jaar. De langlopende schulden UM betreffen volledig leningen betrokken van de Waterschapsbank en het Restauratiefonds. De aflossing verloopt via de kortlopende schulden en wordt daar gepresenteerd.

De schuld aan SLIM betreft een door Brains Unlimited B.V. toegezegd bedrag als bijdrage in de onderhoudskosten. Deze toezegging bevat geen rente. De reële waarde van de leningen wijkt niet materieel af van de boekwaarde per balansdatum.

4.5.7 Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar. De specificatie is als volgt:

	Geconsolideerd		Enkelvoudig	
	31-12-16	31-12-15	31-12-16	31-12-15
Vooruitontv. bedragen contractonderzoek	38.781	35.940	38.536	35.339
Overige vooruit ontvangen bedragen	8.068	6.959	6.739	6.173
Doelsubsidies OCW	158	146	158	146
Leveranciers en declaranten	19.876	15.904	17.585	15.497
Te bet. vakantie-uitkering en eindejaarsuitkering	7.941	7.461	7.941	7.461
Af te dragen BTW	-	15	-	-
Af te dragen loonheffing	12.064	12.328	11.778	11.838
Af te dragen pensioenpremie ABP-USZO	2.592	2.514	2.592	2.514
Schulden aan verbonden partijen	723	479	4.023	4.963
Waarborgsommen en vooruit ontvangen huren	847	645	847	645
Aanspraak verlof	17.891	16.065	17.889	15.154
Aflossing langlopende schulden	539	539	539	539
Te betalen rentelasten	112	124	112	124
Collegegelden UM	25.741	25.229	25.741	25.229
Overige kortlopende schulden	23	47	23	47
Totaal	135.356	124.395	134.503	125.669

De post 'vooruitontvangen bedragen contractonderzoek' groeit met M€ 3,2. Dit komt omdat in 2016 een fors voorschot is ontvangen in het kader van het Kennis-As project 'ITEM'. In dit project kan M€ 1,9 niet aan omzet toegerekend worden, maar moet dit als vooruitontvangen gepresenteerd worden. Daarnaast is onder deze post een bedrag van M€ 1,2 opgenomen voor een ERC-grant uit het Europese Horizon 2020 programma.

De post 'leveranciers en declaranten' neemt met M€ 2,2 toe. Als voornaamste veroorzakers kunnen drie posten worden genoemd. Voor M€ 1,2 wordt deze post gevormd door facturen die de beheerseenheid FHML nog moet ontvangen van de stichting InScite in het kader van dat samenwerkingsverband. In het samenwerkingsverband CHILL en BISS moeten nog verrekeningen plaatsvinden voor een kleine M€ 0,5. Verder heeft FS diverse posten opgenomen

waarvoor zij nog facturen moeten ontvangen met betrekking tot energielasten, wettelijke lasten, huren en overige huisvestingslasten (circa M€ 0,4).

De aanspraak verlof is in 2016 wederom gestegen. Volgens de huidige cao is het nu mogelijk om maximaal 360 uur mee over te nemen. In 2015 was dit gemiddeld 127 uur, in 2016 is dit gemiddeld 140 uur per fte.

Met een aantal verbonden partijen heeft UM een rekening-courant verhouding waarmee uitsluitend het onderlinge betalingsverkeer wordt afgewikkeld. Een rekening-courant houder dient maandelijks een eventuele schuld aan te zuiveren. Een positief saldo kan hij te allen tijde afroepen. Rente wordt niet berekend.

4.5.8 Overzicht doelsubsidies

Naast de reguliere rijksbijdrage ontvangt UM ook specifieke doelsubsidies. Anders dan bij de rijksbijdrage dienen de niet aangevande bedragen op de balans verantwoord te worden. In dit geval is van de reeds ontvangen bedragen, k€ 158 als vooruit ontvangen onder de kortlopende schulden opgenomen. De doelsubsidie is verstrekt voor het project 'Begeleiding startende leraren/Professionele leergemeenschappen'.

G2A Aflopend ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m 2015	Totale kosten	Te verrekenen
Orion	HO.100947/SS	22-04-10	200	200	168	32
Eindtotaal			200	200	168	32

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01-15	Ontvangen t/m 2015	Lasten in 2015	Totale kosten 31-12-15	Saldo nog te besteden 31-12-15
PLG 2013 01	590598-1	02-12-13	200	100	150	16	16	134
Eindtotaal			200	100	150	16	16	134

4.5.9 Niet in de balans opgenomen regelingen

Per 31 december 2016 heeft UM de volgende openstaande regelingen:

- In 1994 is een rentedragende geldleenovereenkomst gesloten met Wonen Boven Winkels Maastricht NV voor de som van k€ 726 met een looptijd van 30 jaar en direct opvraagbaar. Dit bedrag stond per 31 december nog in depot bij UM.
- Aan Teikyo Europe B.V. is een bankgarantie afgegeven ter grootte van k€ 136 als waarborg voor de juiste nakoming van verplichtingen uit hoofde van een huurovereenkomst.
- UM staat garant voor een lening van de Provincie Limburg aan Stichting SLIM ad k€ 3.491.
- UM voert chemicaliën en op alcohol gebaseerde stoffen in. Aan de douane is een garantstelling verstrekt voor k€ 6.
- UM heeft een kredietfaciliteit bij haar huisbank van M€ 2,0.
- De aangegane huurverplichtingen waarvan de opzegtermijn korter dan een jaar is, bedragen k€ 4.019.
- Gedurende 2016 zijn garanties aan Brains Unlimited B.V. afgegeven, waarbij UM zich verplicht tot een minimale afname van scanfaciliteiten. Voor het jaar 2017 bedraagt deze garantie ruim M€ 2,0. Hiervan is M€ 0,7 voorzien. Voor de daaropvolgende jaren wordt de toezegging gecontinueerd. Hiervoor is geen voorziening getroffen.
- Voor de opstart en ontwikkeling van de Chemelot Campus algemeen en meer in het bijzonder voor Chemelot InScite, heeft UM toegezegd hierin bij te dragen tot een maximum van M€ 10. Hiervan is ultimo 2016 M€ 2,1 gerealiseerd.
- Voor de opstart en ontwikkeling van Smart Services Campus in Heerlen is aan de Campus Heerlen Management & Development B.V. een maximale agiostorting van M€ 3 toegezegd. De aandelen zijn in handen van Universiteit Maastricht Holding B.V. Per 31 december kan nog k€ 380 afgeroepen worden.
- UM heeft toegezegd ruim M€ 1 bij te dragen door middel van agiostortingen via Universiteit Maastricht Holding B.V. naar BioMedBooster B.V. waar de uitvoering en het beheer liggen van het poc- en preseed fondsen programma, als onderdeel van het Valorisation Programma Zuid Limburg. Per 31 december is hiervan k€ 455 voldaan.

4.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

De toelichting bij de tabellen heeft betrekking op de enkelvoudige cijfers.

4.6.1 Rijksbijdrage

	Geconsolideerd		Enkelvoudig		Realisatie 2015
	Realisatie 2016	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting 2016	
Rijksbijdragen					
Toewijzing volgens model PBM	222.630	214.209	222.630	216.423	214.209
Subtotaal	222.630	214.209	222.630	216.423	214.209
Doelsubsidies					
Opbrengst gericht werken	38	36	38	-	36
Totaal Doelsubsidies	38	36	38	-	36
Overige subsidies OCW					
Rijksbijdrage academisch ziekenhuis Maastricht	65.201	61.898	65.201	-	61.898
Totaal overige subsidies OCW	65.201	61.898	65.201	-	61.898
Af: inkomstenoverdrachten	-65.201	-61.898	-65.201	-	-61.898
Rijksbijdrage als baten verantwoord	222.668	214.245	222.668	216.423	214.245

Bedragen in k€	Begroting 2016 NMV* 2016	20-okt-15 1 ^{ste} OFB	20-jul-16 2 ^e OFB	20-dec-16 3 ^e OFB	Realisatie- Begroting
Middelenkader UM 2016 (inclusief MSM)	216.423	213.730	218.303	222.630	6.207
- Waarvan rijksbijdrage lumpsum	206.320	203.734	208.305	212.416	6.096
- Waarvan prestatiebekostiging	10.103	9.996	9.998	10.214	111
Middelenkader UM 2016 (exclusief MSM)	214.227	211.553	216.126	220.412	6.185
MSM-deel	2.196	2.177	2.177	2.218	22
Middelenkader azM 2016	62.749	61.189	61.189	65.201	2.452

* NMV staat voor Nota MiddelenVerdeling

De rijksbijdrage wordt door de minister van OCW door middel van begrotingsbrieven (OFB; Overzicht Financiële Beschikkingen) toegekend. De ontwikkeling van de rijksbijdrage is in bovenstaand overzicht weergegeven.

UM heeft in 2015 k€ 6.207 meer aan rijksbijdrage (eerste geldstroom) ontvangen dan begroot. De rijksbijdrage ten behoeve van azM (werkplaatsfunctie) is k€ 2.452 hoger dan verwacht bij begroting.

- De belangrijkste wijzigingen in de rijksbijdrage UM betreffen:
- 1e OFB: correctie op de loon-/prijsbijstelling 2015, correctie op de verwachte loonbijstelling 2016 en een aantal rijksbrede taakstellingen. Totaaleffect: - k€ 2.693;
 - 2e OFB: effect referentieraming 2016 en correctie promotie-bekostiging. Totaaleffect: + k€ 4.573;
 - 3e OFB: loonbijstelling 2016 (inclusief effect van het bovensectoraal loonakkoord 2016 en herstelopslag ABP-premie) en lumpsum taakstelling. Totaaleffect: + k€ 4.327.

Naast de reguliere rijksbijdrage heeft UM in 2016 een doelsubsidie ontvangen van het ministerie van OCW van k€ 50 ten behoeve van het project Begeleiding startende leraren / Professionele leergemeenschappen 2015. Hiervan is k€ 38 verantwoord in 2016. De middelen die in 2016 beschikbaar zijn gekomen op titel referentieraming (studentenvolume) hebben een structureel karakter en nemen in omvang toe vanaf 2017. De invoering van de Wet Studievoorschot heeft niet geleid tot de door ministerie van OCW verwachte gedragseffecten van studenten.

In het kader van specifieke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van onderwijs, onderzoek en patiëntenzorg kent het ministerie van OCW jaarlijks een rijksbijdrage ten behoeve van de werkplaatsfunctie toe aan de academische ziekenhuizen. UM ontvangt deze rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie en stelt deze onverwijld – als inkomstenoverdracht - aan het azM beschikbaar.

4.6.2 Examen- en collegegelden

	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2016	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
College- en examengelden studiejaar 14 / 15	-	22.642	-	-	22.642
College- en examengelden studiejaar 15 / 16	23.866	12.863	23.866	22.835	12.863
College- en examengelden studiejaar 16 / 17	13.132	-	13.132	12.564	-
Totaal college- en examengelden	36.998	35.505	36.998	35.399	35.505

De gerealiseerde collegegelden zijn M€ 1,6 hoger dan begroot. Bij het opstellen van de begroting 2016 is door een aantal eenheden de omvang van de studentenpopulatie en de gemiddelde hoogte van de collegegelden te laag geraamd. De moeilijkheid ten aanzien van de inschatting van de instroom en het bekostigingsniveau van de studenten is hier mede debet aan. Daarnaast is het effect van nieuwe opleidingen zichtbaar, waaronder de in 2015 gestarte Engelstalige bachelor bij FPN.

Binnen FASoS is sprake van lagere collegegeldbaten als gevolg van de afname van de studentenaantallen in academische jaren 2015/2016 en 2016/2017. Voor de middellange termijn verwacht FASoS dat de studenteninstroom weer zal toenemen mede dankzij de ontwikkeling van een nieuwe bachelor en herziening van bestaande programma's. De instroom in het bachelor-programma FHS-Venlo is in 2015/2016 lager geweest dan geraamd.

4.6.3 Baten werk in opdracht van derden

Onder de baten in opdracht van derden worden alle baten begrepen die zijn behaald uit voor derden verricht contractonderwijs en -onderzoek.

	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2016	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Baten contractonderwijs	20.315	21.576	20.315	21.444	21.576
Baten contractonderzoek					
- NWO/KNAW (2e geldstroom)					
* NWO	16.671	18.746	16.671	18.251	18.746
* KNAW	31	199	31	158	199
	16.702	18.945	16.702	18.409	18.945
- Onderzoek overig (3e geldstroom)					
* Nationale overheid	12.517	12.579	12.517	17.112	12.579
* Internationale overheid					
- EU-kaderprogramma	11.964	12.871	11.964	10.364	12.871
- ERC-grants	2.531	2.763	2.531	1.934	2.763
- Internat. overheid overig	-180	328	-180	853	328
* Nationale non-profit	11.957	12.705	11.957	7.186	12.705
* Internationale non-profit	3.005	4.111	3.005	2.231	4.111
* Collectebusfondsen	7.046	6.047	7.046	6.575	6.047
* Bedrijven	12.693	16.197	8.072	7.084	7.124
* Overig	-	-	-	3.146	-
	61.533	67.601	56.912	56.485	58.528
* Dotatie verlieslatende contracten	-	14	-	-	-
Baten werk in opdracht van derden	98.550	108.136	93.929	96.338	99.049

Baten contractonderwijs

De baten contractonderwijs zijn M€ 1,1 lager dan begroot. FHML kent de grootste daling die met name wordt veroorzaakt door een tegenvallende instroom binnen het KAS-programma en een lager dan verwachte groei van het aantal samenwerkingsverbanden/onderwijsservicecontracten binnen SHE. De tijdelijke stopzetting van het PreMed programma en minder studenten binnen het Foundation-programma hebben binnen FHS-UCM geleid tot lagere baten contractonderwijs. Binnen FHS-TIER is het MEBIT-programma cohort Amsterdam in 2015/2016 niet van start gegaan.

Hoger dan begrote baten contractonderwijs zijn gerealiseerd door het Post Graduate Education programma binnen SBE.

Baten contractonderzoek

In 2016 is een tweetal factoren van invloed geweest op de ontwikkeling van de baten contractonderzoek ten opzichte van zowel de begroting 2016 als de realisatie 2015. Dit betreft ten eerste de verfijning van de omzetverantwoording van onderzoekscontracten en ten tweede de uitgesproken ambitie ten aanzien van de omvang van het contractonderzoek. Deze twee factoren worden hieronder toegelicht.

Verfijning omzetverantwoording van onderzoekscontracten:

In 2015 hebben alle beheerseenheden de financiële administratie van hun 2e en 3e geldstroomcontracten omgezet naar een verfijnde waarderingsmethodiek, waarbij meer wordt aangesloten bij de tarieven en opslagen zoals die in de subsidievoorwaarden of contracten zijn vastgelegd. Dit betekent tevens dat de financiële administratie en waardering van deze contracten nu voor de gehele UM uniform is. Het doel van deze herziening is het verbeteren van het inzicht in projectkosten en het beheren van projectrisico's.

Alhoewel de invoering van de verfijnde methodiek in 2015 heeft plaatsgevonden, is 2016 het eerste jaar waarin deze in zijn volle omvang gedurende het hele jaar binnen UM is toegepast. Daarbij is zichtbaar geworden dat een verbetering van het inzicht in de projectkosten en -risico's alleen kan worden gerealiseerd als alle betrokkenen binnen de beheersorganisatie intensief samenwerken en de verfijnde waarderingsmethode consequent en juist wordt toegepast. Dit vergt een aanpassing binnen de beheersprocessen, die in 2017 nog verder zal worden geoptimaliseerd.

Aangezien de verfijnde waarderingsmethode bij het opstellen van de begroting 2016 nog niet was ingevoerd, zijn de begrote baten contractonderzoek gebaseerd op de "oude" waarderingsmethode, wat een gedetailleerde vergelijking tussen de realisatie en begroting lastig maakt.

Ambitie ten aanzien van het wervend vermogen:

De faculteiten hebben bij het opstellen van de begroting de ambitie uitgesproken dat de omvang van de totale 2e en 3e geldstroomactiviteiten in 2016 zou toenemen. Een ambitie die deels samenhangt met de ontwikkeling van de Kennis-As activiteiten, waarbij enerzijds sprake is van provinciale contractbaten (3e geldstroom) binnen het Kennis-As programma en anderzijds van het genereren van additionele 2e en 3e geldstroombaten.

Ondanks de toegenomen concurrentie binnen het contractonderzoek en de ontwikkelingen binnen het subsidielandschap zien FHML, FPN en FHS-MGsOG hun 2e en 3e geldstroomportefeuille in 2016 groeien. FHS, FASoS en SBE zijn er slechts deels in geslaagd om de begrote groeiambitie te realiseren. Ondanks dat een groot deel van de Kennis-As activiteiten op dit moment op stoom is, heeft de ontwikkeling hiervan langzamer plaatsgevonden, met lagere baten contractonderzoek tot gevolg. In Venlo bleven de onderwijsactiviteiten (aantal studenten en ontwikkelde blokken) achter op de begroting en is het onderzoek vertraagd van start gegaan. Daarnaast is de inverteerbaarheid van FHS-Sciences niet gerealiseerd; ook binnen SBE-BISS is sprake van een vertraging.

Verder valt bij de vergelijking van de begroting en de realisatie een herijking op tussen de subsidie categorieën. Anderzijds is dit het gevolg van de finale afrekening van het project Maastricht Studie 1, waarbij baten worden verrekend met het azM. Dit is met name zichtbaar binnen de categorieën nationale overheid en nationaal non-profit. Tot slot wordt het verschil met de begroting veroorzaakt doordat een aantal centrale projectactiviteiten niet is begroot en is er sprake van realisatie van baten binnen andere batencategorieën.

4.6.4 Overige baten

	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2016	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
- Inschrijfgelden symposia/congr./curs.	2.927	1.810	2.927	2.810	1.810
- Sponsoring & subsidies	8.229	9.980	8.229	6.729	9.891
- Verhuur goederen/faciliteiten/voorz.	4.679	4.980	4.679	5.164	4.980
- Verkoop producten & dienstverlening					
* Admin./ICT diensten v. derden	286	352	286	368	352
* Bibliothecaire diensten v. derden	1.761	2.173	1.761	1.868	2.173
* Externe detacheringen	6.636	3.780	6.636	1.819	6.656
* Baten medische en zorginstellingen	8.836	8.190	8.836	8.208	8.190
* Overige verkoop product/dienst.	12.962	14.276	11.060	10.093	10.906
	30.481	28.771	28.579	25.232	28.277
Totaal overige baten	46.316	45.541	44.414	39.935	44.958

De overige baten zijn in 2016 M€ 4,5 hoger dan begroot. Deze stijging betreft met name de posten sponsoring en subsidies en externe detacheringen.

Sponsoring en subsidies

In 2016 heeft een niet-begrote toekenning van subsidie uit de regeling Stimulering Europees Onderzoek (SEO) plaatsgevonden ter hoogte van M€ 1,2. Dit betreft een matchingsbijdrage voor Horizon 2020 aanvragen die in 2016 zijn toegekend door de Europese Unie.

De vertraging in de uitvoering van de activiteiten in het kader van FHS-Sciences heeft in 2016 geleid tot een lager dan begrote afroep van de provinciale subsidie voor Systems Biology en Biobased Materials (-/- M€ 0,3). Hier staat echter een hoger dan begrote inzet van de provinciale middelen in het kader van de versterking natuurwetenschappen binnen het Maastricht Science Programme tegenover (M€ 1,1).

De omvang van de beurzen is in 2016 aanzienlijk lager dan begroot mede door een aangepaste boekingsgang van de beurzen (-/- M€ 0,6).

Onder deze post worden ook subsidies gerealiseerd verbonden aan de uitvoering van contractactiviteiten. De omvang van deze baten is op voorhand lastig in te schatten met afwijkingen binnen de realisatie tot gevolg.

Verhuur goederen/faciliteiten/voorzieningen

Het afstoten van een pand bij het Guesthouse heeft tot lagere verhuurbrengsten geleid.

Verkoop producten en dienstverlening

In 2015 is, in overleg met de accountant, de wijze waarop de detacheringen van MERIT/LIBER worden verantwoord, aangepast. Het betreft een resultaat neutrale wijziging waarbij zowel de salarissen als de baten detacheringen zijn opgehoogd. In de begroting 2016 was nog geen rekening gehouden met deze aanpassing, waardoor de baten detacheringen M€ 3 hoger zijn. Het resterende deel van de stijging wordt veroorzaakt door hogere detachering-baten binnen de onderzoeksscholen van FHML, een toename van de verrekeningen met het azM in het kader van het project Maastricht studie 2 en verrekeningen binnen Enabling Technologies.

In 2016 is verder sprake van een hogere vergoeding van de projectkosten en niet-begrote baten voortvloeiend uit de bonus/malus regeling in verband met de Albron tevredenheidsverplichting. Tevens worden de baten ter dekking van de legeskosten betreffende de waarborgen van de Visa Office binnen de overige verkopen en diensten verrekend.

4.6.5 Personele lasten

	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2016	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Beloning voor arbeid					
Salarissen	176.982	161.389	169.960	164.764	159.862
Vakantiegelduitkering	13.098	12.014	12.580	12.410	11.893
Eindejaarsuitkering	12.094	11.070	11.617	11.460	10.945
Totaal beloning voor arbeid	202.174	184.473	194.157	188.634	182.700
Pensioenlasten	25.900	25.463	24.904	24.568	25.383
Sociale lasten	22.772	20.400	21.823	21.528	20.237
Loonkosten incl. pens. en soc. lasten	250.846	230.336	240.884	234.730	228.320
Overige personele lasten					
* Training en opleidingen	2.780	2.556	2.780	2.987	2.556
* Wervingkosten	168	63	168	-33	63
* Personeelsvoorziening					
* Dotaties personeelsvoorzieningen	1.052	4.727	1.052	87	4.727
* Vrijval personeelsvoorzieningen	-5.555	-4.241	-5.555	-	-4.241
* Uitzendkrachten en declaranten	9.044	13.754	14.745	10.452	14.750
* Overige personele lasten	5.716	6.130	5.139	4.666	5.530
Totaal overige personele lasten	13.205	22.989	18.329	15.289	23.385
Totaal personele lasten	264.051	253.325	259.213	252.889	251.705

Opmerking MERIT/LIBER

In 2015 is, in overleg met de accountant, de wijze waarop de detacheringen van MERIT/LIBER worden verantwoord, aangepast. Het betreft een resultaat neutrale wijziging waarbij zowel de salarissen als de baten detacheringen zijn opgehoogd.

De personeelslasten bedragen 66% van de totale UM-lasten en deze zijn in 2016 zowel ten opzichte van de begroting als de realisatie 2015 gestegen. In onderstaande tabel is de personeelsopbouw (ook naar WP-functie categorie) weergegeven. Ten opzichte van de realisatie 2015 is de UM-staf met 171 fte gegroeid. Begroot was een totale staf van 3.465 (3.520 inclusief medisch specialisten); tegenover de begroting is de UM-staf in 2016 met 30 fte extra gegroeid.

	2016	2015	2014	2013	2012
Personeel (fte)					
Personeelsopbouw ¹:					
Wetenschappelijk personeel (WP)	2.018	1.922	1.815	1.831	1.841
Ondersteunend personeel (OBP)	1.477	1.401	1.387	1.380	1.398
	3.495	3.323	3.202	3.211	3.238
Medisch specialisten	54	54	54	54	54
Totaal UM inclusief medisch specialisten	3.549	3.378	3.257	3.265	3.292
WP (fte, op basis van UFO)	2.018	1.922	1.815	1.831	1.841
- Hoogleraar	145	146	142	141	141
- UHD	222	199	185	175	168
- UD	355	333	322	315	310
- Docenten	250	249	226	207	189
- Onderzoekers	305	295	280	286	296
- Promovendi	701	666	646	686	724
- Overig WP (waaronder studentassistenten, WP zonder UFO-classificatie)	40	34	14	21	13

Het aantal werknemers dat buiten Nederland werkzaam is, is 3 fte.

Bij UMH Holding B.V. en Univenture Holding B.V. zijn 26,8 fte werkzaam op 31 december 2016. Derhalve zijn voor UM (geconsolideerd) per 31 december 2016 3.576 fte werkzaam (inclusief medisch specialisten en inclusief UM Holding B.V. en Univenture Holding B.V.).

Ontwikkeling van de loonkosten realisatie 2016 versus realisatie 2015
De mutatie in de loonkosten bedraagt M€ 12,6. Deze stijging is grotendeels herleidbaar naar de toename in de omvang van de staf, zijnde 171 fte. Een kanttekening die hierbij gemaakt dient te worden, is dat de groei in staf veelal in het laatste kwartaal van 2016 heeft plaatsgevonden. Hierdoor stijgt het aantal mje's en de daaraan verbonden loonkosten minder fors dan op basis van de fte-ontwikkeling verwacht had mogen worden. Tegenover deze na-ijlende ontwikkeling binnen de loonkosten staat een hogere loonsom als gevolg van de cao-stijging van 1,8% per 1 januari 2016 en de stijging in de toename van de korte termijn verlofschuld (toename verlofschuld in 2016 M€ 2,7).

Bij de cao-ontwikkeling is aangesloten op het in 2015 afgesloten loonruimte-akkoord. Per 1 januari 2016 is als gevolg hiervan het loon met 1,8% gestegen (waarvan 0,8% in september met terugwerkende kracht per 1 januari 2016). De bekostiging van de loonsverhoging wordt deels gefinancierd uit het effect van de verlaging van de pensioenpremie voor werkgevers en werknemers en een gedeeltelijke compensatie via de rijksbijdrage.

De korte termijn verlofschuld heeft betrekking op de verlofaanspraak van medewerkers. De omvang van de verlofschuld eind 2016 is aanleiding geweest tot het nemen van UM-brede maatregelen om de hoogte en de ontwikkeling van deze verlofschuld op decentraal niveau intensiever te kunnen monitoren.

In het kader van de voorinvesteringen studievoorschot investeert UM nog bewuster in onderwijskwaliteit en onderwijsinnovatie en als gevolg hiervan in stafuitbreidingen. Zie ook paragraaf 3.1 Onderwijs voor een uitgebreide toelichting van de inzet middelen voorinvesteringen studievoorschot in 2016. Bovenstaande tabel laat zien dat de groei in wetenschappelijk personeel met name plaatsvindt binnen de functiecategorieën UHD, UD en promovendi.

Ontwikkeling van de loonkosten realisatie 2016 versus begroting 2016
De gerealiseerde loonkosten 2016 wijken M€ 6,2 af van de begroting 2016. De verklaring hiervoor is als volgt:

- In de begroting 2016 was al rekening gehouden met 1% cao-ontwikkeling per 1 januari 2016. De 0,8% ontwikkeling was nog niet begroot. Negatief effect in de gerealiseerde loonkosten 2016 ten opzichte van de begroting: M€ 1,8.
- De wijze waarop de detacheringen van MERIT/LIBER worden verantwoord, is in 2015 aangepast. Het betreft een resultaat neutrale wijziging waarbij zowel de salarissen als de baten detacheringen worden opgehoogd. In de begroting was deze aanpassing nog niet verwerkt in de salarissen. Negatief effect in de gerealiseerde loonkosten 2016 ten opzichte van de begroting: M€ 3.
- De gerealiseerde wachtgelden zijn k€ 0,1 lager dan begroot.
- De gerealiseerde WIA/ERD-heffingen zijn k€ 0,6 hoger dan begroot.
- De toename van de korte termijn verlofschuld was niet begroot. Negatief effect in de gerealiseerde loonkosten 2016 ten opzichte van de begroting: M€ 2,7.

- UM is in fte-aantallen, meer dan bij de begroting 2016 werd verwacht, gegroeid in 2016. In de begroting werd rekening gehouden met een onderbesteding op de loonkosten omdat de ervaring leert dat vacatures toch later dan verwacht worden ingevuld, etc. De realisatie 2016 heeft uitgewezen dat de onderbesteding terecht was begroot daar de forse groei in fte-aantallen met name in het laatste kwartaal van 2016 heeft plaatsgevonden.

De *trainings- en opleidingskosten* zijn bij MUO hoger dan begroot in verband met de verdere professionalisering van de Marketing & Communicatie afdeling. FHML en ICTS hebben daarentegen hun opleidingsbudgetten niet volledig ingezet. Het jaar 2016 heeft voor ICTS in het teken gestaan van het toekomstproof maken van het ICT-domein binnen UM zowel op het gebied van architectuur en techniek, als de organisatiestructuur en de governance. De komende jaren zal UM toewerken naar een optimaal business model en een nieuwe IT-strategie. In afwachting hiervan heeft in 2016 nog een onderbesteding op het opleidingsbudget plaatsgevonden.

Wervingskosten zijn bij diverse eenheden hoger dan geprognosticeerd. Finance en FHML zien door het hogere activiteitsniveau in met name de contractonderzoeksactiviteiten dat een navenante aanpassing binnen de eigen beheersorganisatie nodig is. Als gevolg hiervan laten Finance en FHML, net als Marketing & Communicatie, hogere wervingskosten zien.

Ten aanzien van de *personeelsvoorzieningen* heeft UM in 2016 de berekeningssystematiek van de toekomstige wachtgeldverplichting aangepast. Deze herziening heeft geleid tot een vrijval van de wachtgeldvoorziening van M€ 3,7. Daarnaast is de omvang van de vrijval en onttrekkingen aan de voorziening eigen risico WGA groter dan de dotaties aan de voorziening. Per saldo valt M€ 0,8 in het resultaat vrij. De faculteit FASoS heeft eind 2016 de eindstanden van de voorzieningen verlofsparen en sabbatical leave kritisch beoordeeld en vastgesteld dat een deel van de saldi ten bate van het resultaat kan vrijvallen. Ten slotte is de voorziening ambtsjubilea iets in omvang toegenomen.

Meer *externe inhuur van uitzendkrachten en declaranten* bij de servicecentra Finance, FS, SSC en MUO en bij de faculteiten FHML, FASoS en FPN heeft tot een afwijking van M€ 4,3 tussen de gerealiseerde en geprognosticeerde lasten geleid. Bij deze beheerseenheden ligt de afwijking in een van de volgende (of een combinatie van) oorzaken: hoger activiteitsniveau, het niet-tijdig kunnen invullen van vacatures en daardoor noodzaak zijn externe krachten in te schakelen, administratieve verschuivingen tussen begroting en realisatie en het bewust inzetten van externen bij het uitvoeren van tijdelijke opdrachten. Daarnaast was de financiële compensatie van de zogeheten studentjobs niet begroot.

Binnen de *overige personele lasten* zijn de effecten zichtbaar van het in 2014 gewijzigde activerings- en afschrijvingsbeleid waarbij de kosten voor projectmanagementuren bij verbouw van huisvesting niet meer geactiveerd worden maar direct ten laste van de exploitatie worden gebracht.

Bij het opstellen van de begroting 2016 zijn deze lasten als specifieke huisvestingslasten begroot; gerealiseerd zijn de lasten onder de overige personele lasten. Tevens zijn stijgingen zichtbaar van de vergoedingen voor de verhuiskosten (vooral bij LINK) en voor de NS-abonnementen van woon-werkverkeer. Dit laatste houdt ook verband met de groei van de UM-staf.

4.6.6 Afschrijvingen

De afschrijvingslasten zijn M€ 1,2 lager dan begroot en laten binnen de verschillende categorieën een gedifferentieerd beeld zien.

	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2016	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
- Afschrijving gebouwen en installaties	16.808	15.638	16.808	16.229	15.615
- Afschrijving apparatuur en laboratoria	4.899	3.656	4.777	6.065	3.635
- Afschrijving ICT	1.752	2.548	1.728	2.156	2.529
- Afschrijving kantoorinrichting	916	1.218	897	916	1.122
Totaal afschrijvingen	24.375	23.060	24.210	25.366	22.901

De stijging van de afschrijvingslasten op gebouwen en installaties is het gevolg van een vervroegde afschrijving op een deel van de UNS 50 en op het Chemelot gebouw door verhuizing naar het Centre Court, inhaalafschrijvingen op een aantal panden en niet-begrote afschrijvingen op de inventaris van UM Sport en de learning spaces van Loods V. In totaliteit een effect van M€ 1,8. Een vertraagde oplevering van een aantal gebouwen en verbouwingen, waaronder Chemelot AMIBM, LINK en UM Sport, heeft geleid tot lagere afschrijvingslasten (-/- M€ 1). De bijdrage aan de energiecentrale azM was als afschrijvingslasten begroot, maar realisatie heeft binnen de operationele lasten plaatsgevonden (-/- M€ 0,3).

Door vertragingen in de investeringen binnen AMIBM, LINK en BISS zijn de afschrijvingslasten op apparatuur en laboratoria lager. Tevens leidt gewijzigd activerings- en afschrijvingsbeleid tot een verschuiving tussen kostencategorieën: lagere afschrijvingslasten maar hogere operationele en ICT-lasten als gevolg van het niet meer activeren van investeringen onder de k€ 2,5. Deze worden dus direct ten laste van de exploitatie gebracht. Daarnaast is het effect zichtbaar van de vertraagde oplevering van de laboratoria van Villa Flora in Venlo en kent FPN een andere fasering van haar vervangingsplan van apparatuur met een daling van de afschrijvingskosten tot gevolg.

4.6.7 Huisvestingslasten

	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2016	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
- Huren	6.857	7.078	6.592	7.793	6.422
- Kosten onderhoud/aanpassingen	4.414	4.279	4.414	4.204	4.278
- Schoonmaak en afval	3.706	4.129	3.699	3.681	4.124
- Beveiliging	1.526	1.533	1.526	1.560	1.533
- Energie lasten	4.155	3.937	4.146	4.339	3.919
- Wettelijke lasten	1.065	924	1.065	1.460	924
- Specifiek	456	1.003	456	122	357
- Overige huisvestingslasten	1.285	275	386	-	221
Totaal huisvestingslasten (excl. afschr)	23.464	23.158	22.284	23.159	21.778

De gerealiseerde huisvestingslasten zijn in 2016 ruim M€ 0,9 lager dan begroot waarbij de belangrijkste verklaring voor dit verschil binnen de huurkosten gezocht moet worden. De begroting van deze kosten in 2016 is onder andere gebaseerd op de verwachte eindejaarrealisatie 2015 van de huurlasten. Deze laatstgenoemde inschatting is achteraf gezien M€ 0,6 te hoog geweest.

Daarnaast zorgt de afstoting van een pand binnen Guesthouse en de vertraagde oplevering van de laboratoria in het Villa Flora pand in Venlo voor lager dan begrote huurlasten in 2016.

De energielasten zijn ten opzichte van de begroting licht gedaald in verband met de overstap naar een andere gasleverancier in 2015 waarbij de eindafrekening in 2016 heeft plaatsgevonden.

4.6.8 Overige instellingslasten

	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2016	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
- ICT lasten (excl. afschrijvingen)					
* Kosten licenties	4.257	4.076	4.257	4.014	4.076
* Kosten hardware	2.851	1.949	2.851	1.423	1.949
* Kosten telecommunicatie	1.064	1.781	1.064	1.150	1.781
* Kosten ICT consultancy	4.577	4.906	4.577	2.248	4.906
	12.749	12.712	12.749	8.835	12.712
- App./Inv./Transportmid. (excl afschr.)					
* Aanschaf app., inv., transportmid.	1.586	1.275	1.586	1.350	1.275
* Huur/lease app., inv., transportmid.	1.626	1.272	1.626	1.037	1.272
* Onderhoud app., inv., transportmid.	1.770	1.192	1.770	2.094	1.192
	4.982	3.739	4.982	4.481	3.739
- Operationele lasten					
* Kantoorkosten	1.069	1.084	975	1.576	1.007
* Abonnementen en collectievorming	5.560	5.432	5.560	5.239	5.414
* Grondstoffen, hulpmid., proefdieren	7.139	6.884	6.825	7.126	6.229
* Materialen en gereedschappen	1.699	2.794	1.629	2.027	1.159
* Org.kosten cursus/training/congres	1.740	1.328	1.718	1.280	1.314
* Reis- en verblijfkosten	7.819	7.732	7.593	7.695	7.481
* Kosten advisering	3.398	3.421	3.384	2.097	2.927
* Uitbesteed werk	10.698	8.817	11.975	7.693	9.967
* Bijdragen subsidies/lidmaatschappen	11.174	11.821	11.174	12.820	11.821
* Lasten extern onderwijs	7.742	8.177	7.742	9.938	8.177
* Representatiekosten	1.936	1.763	1.887	1.454	1.712
* Rente- en bankkosten	81	214	81	211	214
* Kosten catering	1.373	1.130	1.373	1.128	1.130
* Kopieer / drukkosten	2.027	2.281	1.976	2.326	2.281
* Verlies op debiteuren	420	59	420	-	55
* Overige algemene kosten	5.319	12.707	3.800	9.959	8.931
	69.194	75.644	68.112	72.569	69.819
Totale overige instellingslasten	86.925	92.095	85.843	85.885	86.270

Een aantal significante stijgingen en dalingen binnen de overige instellingslasten wordt hieronder verklaard.

Binnen de ICT-lasten is bij de kosten hardware sprake van een stijging van M€ 1,4. Deze stijging is het gevolg van een gewijzigde boekingsgang van de zogenaamde MYprint kosten, welke als kosten drukwerk waren begroot. De stijging van de IT-consultancykosten wordt met name veroorzaakt door de uitvoering van een aantal organisatie brede projecten, waaronder het studentenportaal en de vernieuwing van de UM-website en een hoger aantal CAS-innovatieprojecten. UM breed is een lichte stijging van de licentie-kosten zichtbaar.

Binnen de kosten voor apparatuur/inventaris en transportmiddelen is het effect van het eerder genoemde gewijzigde activeringsbeleid zichtbaar. Binnen FL heeft een upgrade van de oefenrechtbank plaatsgevonden en in 2016 is het masterlab van FHS-Sciences ingericht.

De universiteitsbibliotheek heeft geïnvesteerd in de inrichtingskosten van een van haar gebouwen ter beperking van geluidsoverlast voor studenten. De daling van de onderhoudskosten betreft de inventaris van UM Sport die als afschrijvingslasten is gerealiseerd.

De operationele lasten 2016 zijn M€ 4,5 lager dan begroot. De ervaring leert dat het voor de eenheden lastig is om op postenniveau een begroting af te geven, wat er toe leidt dat een deel van de operationele lasten binnen de overige algemene kosten wordt begroot. De realisatie vindt wel op de individuele operationele lastensoorten plaats. Enkele opvallende ontwikkelingen worden in de volgende alinea's kort toegelicht.

De omvang van het uitbesteed werk/kosten advisering wordt in 2016 mede beïnvloed door het afnemen van scanfaciliteiten in het kader van de contracten die met Brains Unlimited daarover zijn afgesloten en de vrijval van de hieraan gerelateerde voorzieningen alsmede de uitbesteding van onderzoekswerk. Daarnaast heeft binnen de afdeling Marketing & Communicatie een heroriëntatie op de organisatie plaatsgevonden en is in 2016 gestart met de her-

oriëntatie binnen het IT- en HRM-domein. Tot slot is in 2016 sprake geweest van een hoger dan begrote inhuur van advies binnen het website project en binnen een aantal bouw- en verbouwingsplannen waaronder de gebiedsontwikkeling van de campussen.

Een wijziging ten aanzien van de agiostortingen binnen de campussen en de beurzen heeft een daling van de bijdragen/subsidies en lidmaatschappen tot gevolg gehad.

De daling van de lasten extern onderwijs is het gevolg van lagere kosten verbonden aan co-schappen en een vertraging in de onderwijsactiviteiten van FHS-Venlo welke als lasten extern onderwijs waren begroot.

De ontwikkeling van de post overige algemene kosten is in 2016 beïnvloed door de waarborgen van Visa Office, een andere fasering in de uitvoering van projecten die worden gefinancierd uit centraal beschikbare innovatiemiddelen en een vertraging in de planvorming ten aanzien van de strategische herziening van SBE.

4.6.9 Financiële baten en lasten en Resultaat deelnemingen

	Geconsolideerd		Enkelvoudig		
	Realisatie 2016	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Rentebaten	723	1.351	707	580	1.208
Koersresultaten	226	1.566	-	-	1.399
Herwaarderings leningen en voorzieningen	-3.427	-3.525	-3.394	-	-3.322
Rentelasten	-159	-186	-162	-	-203
Totaal financiële baten en lasten	-2.637	-794	-2.849	580	-918
Resultaat deelnemingen	-1.191	-1.256	-1.611	-400	-583
Totaal resultaat deelnemingen	-1.191	-1.256	-1.611	-400	-583

Resultaat financiële baten en lasten

Het resultaat financiële baten en lasten is M€ 3,4 lager dan begroot wat nagenoeg volledig herleidbaar is naar de post herwaarderings leningen en voorzieningen. Binnen deze post verklaren twee oorzaken de afwijking. Allereerst is de verdisconteringsvoet verder verlaagd. In 2015 is de verdisconteringsvoet al verlaagd naar 1,4% met een bandbreedte van 0,5%, in 2016 heeft een verdere verlaging naar een marktconform niveau van 0,8% plaatsgevonden. De verdisconteringsvoet wordt gebruikt bij het berekenen van de contante waarde van voorzieningen en leningen en de verlaging heeft een nadelig resultaat effect van M€ 1,5 gehad. Op de tweede plaats heeft in 2016 een bijzondere waardevermindering van een tweetal leningen aan SLIM plaatsgevonden met een totaal effect van M€ 2,1 negatief (zie ook paragraaf 4.5.2 Financiële vaste activa onder 'verstrekke leningen aan verbonden partijen').

Resultaat deelnemingen

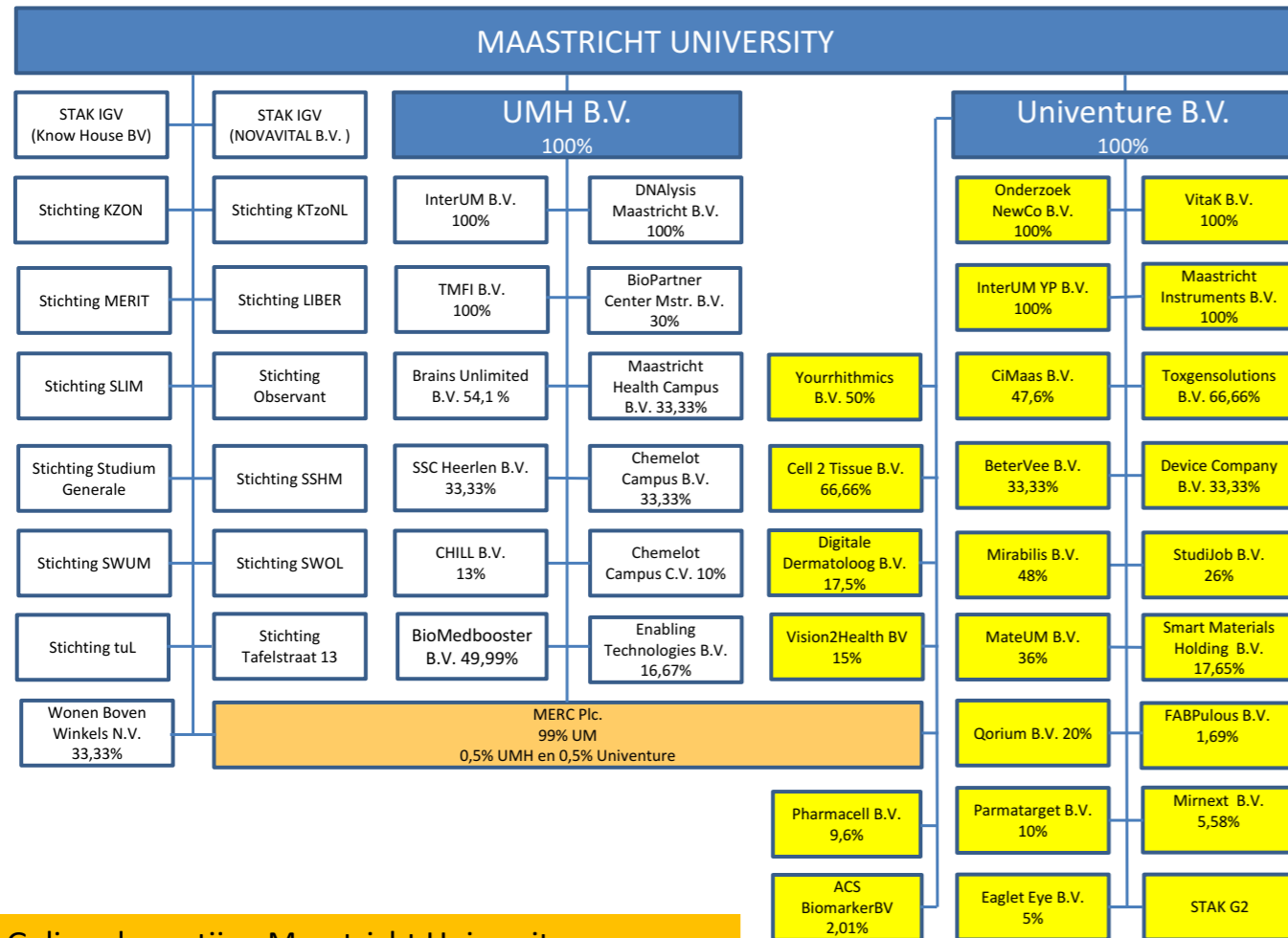
Het resultaat deelnemingen enkelvoudig, wordt gevormd door het negatieve resultaat van Knowhouse van k€ 10 als gevolg van de verkoop van de certificaten. Daarbij komt het negatieve resultaat van Univenture Holding B.V. k€ 268 en het negatieve resultaat van de Universiteit Maastricht Holding B.V. k€ 152. Daarnaast heeft de Universiteit Maastricht Holding B.V. de verkrijging van Enabling Technologies B.V. voor k€ 1.181 nog in 2015 verwerkt. Dit is gebeurd nadat de jaarrekening van UM reeds afgehandeld was.

4.6.10 Overzicht honorarium accountant

	PWC Accountants N.V. 2016	Overig PWC netwerk 2016	Totaal PWC 2016
Controle van de jaarrekening	104.375	-	104.375
Andere controleopdrachten	51.863	-	51.863
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-
Andere niet controlediensten	-	-	-
	156.238	-	156.238
	PWC Accountants N.V. 2015	Overig PWC netwerk 2015	Totaal PWC 2015
Controle van de jaarrekening	78.262	-	78.262
Andere controleopdrachten	61.388	-	61.388
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-
Andere niet controlediensten	-	-	-
	139.650	-	139.650

Dit betreft de over het boekjaar afgesproken waarde van de controleopdracht. Alle andere al dan niet aan de controle gerelateerde werkzaamheden worden op factuurbasis verantwoord.

4.6.11 Overzicht verbonden partijen

Gelieerde partijen Maastricht University per 31/12/2016

Meerderheidsdeelneming (BV/NV)

Naam	Juridische Vorm	Statutaire Zetel	Code act	Eigen Vermogen 31-12-16	Exploitatie Saldo 2016	Omzet 2016	Verklaring Art. 2:403 BW ja/nee	Consolidatie Ja/nee
UM Holding BV	BV	Maastricht	4	9.900	-152	9.227	Nee	Ja
Univenture BV	BV	Maastricht	4	4.989	-268	1.621	Nee	Ja
Merc	PLC	Bangalore	1,2	-	-	-	Nee	Nee
Totaal				14.889	-420	10.848		

Beslissende zeggenschap (stichting of vereniging)

Naam	Juridische Vorm	Statutaire Zetel	Code act	Eigen Vermogen 31-12-16	Exploitatie Saldo 2016	Omzet 2016	Verklaring Art. 2:403 BW ja/nee	Consolidatie Ja/nee
LIBER	Stichting	Maastricht	2	5.286	163	3.203	Nee	Ja
MERIT	Stichting	Maastricht	2	7.306	-160	1.391	Nee	Ja
Totaal				12.592	3	4.594		

Beslissende zeggenschap, maar niet meegenomen in consolidatie op basis van vrijstelling op grond van te verwaarlozen betekenis (stichting of vereniging)

Naam	Juridische Vorm	Statutaire Zetel	Code act
Observant	Stichting	Maastricht	4
SWUM	Stichting	Maastricht	4
SSHM	Stichting	Maastricht	4

Overige Verbonden partijen (minderheidsdeelneming en/of geen beslissende zeggenschap)

Naam	Juridische Vorm	Statutaire Zetel	Code act
SWOL	Stichting	Maastricht	4
SKGZON	Stichting	Maastricht	4
Studium Generale	Stichting	Maastricht	4
Tafelstraat 13	Stichting	Maastricht	4
tuL	Stichting	Maastricht	1,2
Wonen boven Winkels Maastricht NV	NV	Maastricht	3
SLIM	Stichting	Maastricht	3

4.6.12 Voorstel bestemming exploitatiesaldo

Het resultaat van het boekjaar 2016 bedraagt k€ 1.999 positief. Overeenkomstig de richtlijnen wordt het resultaat ten gunste van de algemene reserve gebracht.

De dotatie aan de algemene reserve geconsolideerde partijen bestaat uit het resultaat van de Stichting LIBER voor een bedrag van k€ 163 positief en van de Stichting MERIT voor een bedrag van k€ 160 negatief.

Het resultaat van de Universiteit Maastricht Holding B.V. en Univenture Holding B.V. maakt al deel uit van het enkelvoudige resultaat van UM en is daarmee al onderdeel van het saldo van k€ 1.999 dat toegevoegd wordt aan de algemene reserves. Het aandeel derden muteert voor k€ 113.

Jaarrekening

Maastricht, 20 juni 2017

College van Bestuur

Voorzitter prof. dr. M.A. Paul

Rector Magnificus prof. dr. R.M. Letschert

Vicevoorzitter dr. N.J.P.M. Bos

Raad van Toezicht

Voorzitter mw. T.M. Lodder

Lid drs. J. van Haasteren

Lid dr. L.J. Roborgh

Lid prof. dr. M.S. Groenhuijsen

4.7 Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Universiteit Maastricht

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Universiteit Maastricht te Maastricht gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Universiteit Maastricht op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2016;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Universiteit Maastricht, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op €3,9 miljoen. De materialiteit is gebaseerd op 1% van de totale baten. De materialiteit voor de financiële rechtmatigheid is bepaald op €9,1 miljoen, deze materialiteit is gebaseerd op 3% van de totale publieke middelen, zoals voorgeschreven in paragraaf 2.1.3 Materialiteitstabel van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016. In deze paragraaf van het accountantsprotocol zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met de raad van toezicht overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €0,3 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen, die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Universiteit Maastricht staat aan het hoofd van een groep van organisaties. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Universiteit Maastricht.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op het significante onderdeel Universiteit Maastricht. Bij dit onderdeel is een controle van de volledige financiële informatie uitgevoerd omdat deze individueel een significante omvang heeft.

De consolidatiekring van Universiteit Maastricht bestaat verder uit Universiteit Maastricht Holding B.V., Univenture B.V., Stichting MERIT en Stichting LIBER. Deze vier groepsonderdelen, die worden geconsolideerd, zijn individueel als niet-significant aangemerkt. De groepsonderdelen vertegenwoordigen individueel geen van alle meer dan 2% van de geconsolideerde baten of 3% van het geconsolideerde balanstotaal.

In totaal hebben wij met het uitvoeren van deze werkzaamheden de volgende dekking over onderstaande jaarrekening-posten verkregen.

Baten	98%
Balanstotaal	96%

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau ten behoeve van specifieke risico's, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professioneel oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten hebben wij met de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader wordt gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Kernpunten

Wijzigingen in de kernpunten

In het kernpunt 'toerekening van de contractbaten' werd in 2015 ook specifiek gekeken naar de verfijning van de toerekeningssystematiek. Voor 2016 ligt de focus in het kernpunt op de toerekening van de baten op de onderzoeksprojecten. In 2015 hadden we het kernpunt 'de waardering van personele voorzieningen'. Dit is evenals vorig jaar een kernpunt, waarbij we dit jaar de focus hebben gelegd op de 'waardering van de voorziening wachtgeld' gezien de mogelijke impact van de schattingselementen en de herijking die heeft plaatsgevonden. De 'waardering van de verstrekte leningen' is evenals vorig jaar een kernpunt. Daarnaast hebben wij

Onze controle werkzaamheden op de kernpunten

gezien de diversiteit van de samenwerkingsverbanden met betrekking tot de ontwikkeling van vier Brightlands-campusen en vanwege de omvang van de transacties de 'samenwerkingsverbanden in het kader van de Brightlands-campusen' als kernpunt benoemd in onze controle 2016.

Kernpunten

Toerekening van de baten contractonderzoek en onderzoek overige

De toelichting op de 'baten contractonderzoek' en 'onderzoek overige' als onderdeel van de contractbaten is opgenomen in de waarderingsgrondslagen en paragraaf 4.5.3, 4.5.7 en 4.6.3 in de jaarrekening.

De balanspositie per 31 december 2016 betreft een positie nog te factureren bedragen inzake contract-onderzoek van €23,9 miljoen (2015: €21,3 miljoen) en een positie vooruitontvangen bedragen contract-onderzoek van €38,8 miljoen (2015: €35,9 miljoen). Deze posities hebben betrekking op onderzoeks-projecten. De gerelateerde baten bedragen in 2016 €78,2 miljoen (2015: €86,5 miljoen).

De verantwoordelijkheid inzake de uitvoering en beheersing van de onderzoeksprojecten ligt bij de faculteiten. Dit houdt in dat de procedures rondom de projectverantwoordingen decentraal zijn ingericht.

De onderzoeksprojecten kennen vaak een looptijd van meerdere jaren waarbij de baten worden toegerekend aan jaren in lijn met de ontwikkeling van de (verwachte) uitvoeringskosten. Inherent kent het uitvoeren van onderzoek een onvoorspelbaar karakter. Hierdoor wordt de toerekening van de baten door schattingen beïnvloed vanwege de verwachting omtrent de nog te maken uitvoeringskosten.

De basisregistratie van de projecten vindt plaats in de financiële administratie. Op de verantwoording uit de financiële administratie vinden extracomptabele correcties plaats om ze in overeenstemming te brengen met de grondslagen en afspraken in de subsidie-voorwaarden. Ook worden er inschattingen gemaakt van de totale uitvoeringskosten van het project en worden de contractbaten voor het boekjaar aan het project toegerekend. De ingeschatte projectposities worden vervolgens weer in de financiële administratie verwerkt.

Gegeven de omvang van de baten contractonderzoek, de inschattingen bij de toerekening van de baten en de schattingen van de nog te maken uitvoeringskosten, die van invloed zijn op de verantwoorde contractbaten, vinden wij dit een kernpunt in onze controle.

Onze controle werkzaamheden op de kernpunten

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij de systematiek voor en de interne beheersing rondom het toerekenen van de materiële kosten aan onderzoeksprojecten bij de verschillende decentrale eenheden getoetst, aangezien de uitvoeringskosten de basis zijn voor de toe te rekenen baten. Voor de toerekening van de personele lasten is een deelwaarneming uitgevoerd om de juiste toerekening vast te stellen.

Gezien het feit dat de projectregistraties extra-comptabel en onder verantwoordelijkheid van de faculteiten worden gevoerd, hebben wij additionele gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben een deelwaarneming verricht om te toetsen dat de mutaties in de projectverantwoordingen juist en volledig waren verwerkt in lijn met de (subsidie)voorwaarden. Wij hebben voor de geselecteerde posten de naleving van de (subsidie)voorwaarden en de juistheid van de toegerekende kosten getoetst met behulp van de (subsidie)voorwaarden, project-begrotingen, geautoriseerde urenregistraties en geautoriseerde facturen.

De volledigheid van de toegerekende uren hebben wij onder andere getoetst door de verantwoorde uren te analyseren ten opzichte van de projectbegroting.

Voor de geselecteerde projecten hebben wij getoetst of de toerekening van de baten aan het verslagjaar op een juiste wijze heeft plaatsgevonden op basis van de (subsidie)voorwaarden en de projectbegrotingen, waarin de verwachte nog te maken uitvoeringskosten zijn opgenomen, en of deze juist en volledig zijn verwerkt in de financiële administratie. Hierbij hebben we eveneens gesproken met de projectadministrateurs inzake de voortgang van de projecten.

Tot slot hebben wij voor diverse projecten die in 2016 zijn afgesloten, de eerdere inschattingen getoetst, teneinde een indruk te krijgen van de kwaliteit van de managementinschattingen.

Wij hebben bij deze werkzaamheden geen materiële uitzonderingen geconstateerd.

Kernpunten

Waardering van de voorziening wachtgeld

De toelichtingen op de personele voorzieningen zijn opgenomen in paragraaf 4.5.5.

De voorziening wachtgeld bedraagt eind 2016 €5,2 miljoen. Deze voorziening is gevormd voor toekomstige arbeidsrechtelijke verplichtingen in het kader van de werkloosheidsregeling en de Boven-wettelijke Werkloosheidsregeling Nederlandse Universiteiten.

De belangrijkste inschatting bij de bepaling van de toekomstige verplichtingen is de mate waarin voormalig-werknemers gebruik zullen maken van de regelingen. In 2016 heeft Universiteit Maastricht de kans op gebruik van de regeling op basis van historische informatie (daadwerkelijke uitkeringen van de afgelopen vier jaar) geëvalueerd en is gebleken dat minder gebruik wordt gemaakt van de regeling dan voorheen was ingeschat.

Op basis hiervan heeft het college van bestuur besloten een schattingswijziging door te voeren die heeft geleid tot een vrijval van de voorziening wachtgeld van €4,1 miljoen in 2016.

Gegeven de omvang van de voorziening, het schattings-element en de vrijval van de voorziening wachtgeld, vinden wij dit een kernpunt in onze controle.

Waardering van verstrekte leningen aan verbonden partijen

De toelichting op financiële vaste activa is opgenomen in paragraaf 4.5.2 in de jaarrekening.

Universiteit Maastricht heeft leningen uitgegeven aan verbonden partijen met een boekwaarde van €12,6 miljoen eind 2016.

Universiteit Maastricht beoordeelt jaarlijks of er aanleiding is voor duurzame waardeverminderingen op de verstrekte leningen. Een belangrijke inschatting hierbij is de analyse van de solvabiliteit en liquiditeit van de leningnemer. In 2016 is voor tweetal leningen een indicatie aanwezig voor een duurzame waardevermindering. Daarom heeft Universiteit Maastricht een nadere waarderingsanalyse opgesteld.

Deze nadere analyse is verricht op basis van de liquiditeitsprognose zoals verstrekt door de lening-nemer en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijkheid tot, en de omvang van de terugbetalingen. Universiteit Maastricht heeft de liquiditeitsprognoses beoordeeld en scenario's doorgerekend. Op basis van die analyse is voor twee leningen een duurzame waardevermindering verwerkt van €2,1 miljoen. Hierdoor resteert een boekwaarde van nihil voor deze leningen.

Onze controle werkzaamheden op de kernpunten

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij kennisgenomen van de van toepassing zijnde cao en de (boven)wettelijke bepalingen.

Wij hebben kennisgenomen van de onderbouwingen van de Universiteit Maastricht voor het bepalen van de herijkte kans op gebruik van de regeling. Wij hebben deze onderbouwing gegevensgericht getoetst door de gebruikte uitkeringsdata te valideren met facturen van het UWV. Deze kans hebben wij vervolgens nagerekend.

Wij hebben vastgesteld dat deze herijkte kans-percentages juist zijn gebruikt bij de bepaling van de voorziening.

Wij hebben bij deze werkzaamheden geen materiële uitzonderingen geconstateerd. De schattingswijziging en de effecten hiervan zijn op toereikende wijze in de jaarrekening toegelicht.

Wij hebben kennisgenomen van de lenings-overeenkomsten, de interne analyse van de universiteit op indicaties voor een bijzondere waardevermindering en van de berekening van de duurzame waardevermindering.

Vervolgens hebben wij de waarderingsanalyse van de universiteit geëvalueerd. Wij hebben daarbij in het bijzonder aandacht besteed aan de schattingen en aannames in de prognoses van de resultaten en de kasstromen van de leningnemer.

Wij hebben deze schattingen en aannames getoetst aan historische informatie, trendanalyses, afgegeven afnamegaranties en langdurige onderhoudscontracten.

De prognoses zijn ook besproken met het college van bestuur van Universiteit Maastricht en de accountant van de leningnemer.

Uit onze werkzaamheden bleken geen indicaties dat de schattingen en aannames tot materieel andere uitkomsten zouden kunnen leiden.

Kernpunten

Deze afwaardering is overigens aanvullend op een afwaardering van €4,3 miljoen die al in 2015 is doorgevoerd.

Aanvullend heeft Universiteit Maastricht een analyse opgesteld om vast te stellen of de waardevermindering rechtmatig is in het kader van de regeling Beleggen en Belenen en de (aanvulling op de) notitie Helderheid in de bekostiging van het hoger onderwijs. Universiteit Maastricht concludeert dat de last die voorkomt uit de duurzame waardevermindering rechtmatig is gezien de aard en doelstellingen van de organisatie waaraan de leningen zijn verstrekt, de onderzoeksactiviteiten die binnen deze organisatie worden ontplooid en het belang hiervan voor (de kwaliteit van) het onderwijs van Universiteit Maastricht.

Gezien de omvang van de financiële vaste activa, de schattingen bij de bepaling van de duurzame waardevermindering en de omvang ervan, vinden wij dit een kernpunt in onze controle.

Verwerking in de jaarrekening en rechtmatigheid van de transacties met de samenwerkingsverbanden in het kader van Brightlands-campussen en Kennis-As-projecten

De Brightlands campussen en Kennis-As projecten hebben invloed op de jaarrekeningposten: financiële vaste activa, vorderingen, kortlopende schulden, baten en overige instellingslasten en zijn verder toegelicht in paragraaf 2.4 in het jaarverslag.

Universiteit Maastricht is sinds enkele jaren, met andere partners, bezig met de ontwikkeling van vier Brightlands-campussen. Iedere campus heeft een uniek karakter waarbij verschillende en specifieke samenwerkingsconstructies met deelnemende partners van toepassing zijn. Een belangrijke partner is de provincie Limburg die mede bijdraagt in de bekostiging van de opstartfase van de diverse campussen.

Daarnaast zijn er zeven Kennis-As-projecten binnen de Universiteit Maastricht waarvan er vier verbonden zijn met de Brightlands-campussen. De Kennis-As-projecten zijn gericht op onderzoek, waarbij ook hier een deel van de opstartkosten mede door de provincie Limburg wordt gefinancierd.

Diverse projecten zijn publiek-private samenwerkingsverbanden, waarbij naleving van wet- en regelgeving en beheersing van de risico's belangrijke onderwerpen zijn. Universiteit Maastricht heeft samen met haar partners in de projecten aanvullende afspraken gemaakt over risicomanagement om de risico's binnen de Kennis-As-projecten te detecteren en te monitoren.

Onze controle werkzaamheden op de kernpunten

De analyse inzake de rechtmatigheid van de afwaardering is getoetst aan de hand van de geldende wet- en regelgeving waaronder de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 en de (aanvulling op de) notitie Helderheid in de bekostiging van het hoger onderwijs in relatie tot de aard en doelstellingen van de organisatie waaraan de leningen zijn verstrekt.

Wij kunnen ons vinden in de conclusie van Universiteit Maastricht ten aanzien van de rechtmatigheid van de waardevermindering.

In het kader van onze controle hebben wij kennis-genomen van de samenwerkingsverbanden ten aanzien van de ontwikkeling van de Brightlands-campussen en de Kennis-As-projecten.

Hierbij hebben wij kennisgenomen van afspraken, zoals de contracten en overeenkomsten, tussen de deelnemende partners, de (governance)structuur die is opgezet ter beheersing van deze samenwerkings-verbanden, de verantwoordingsrapportages aan de provincie Limburg en de opgestelde (meer)jaarplannen van de Kennis-As-projecten.

Op basis van die opgedane kennis en onze risicoanalyse hebben wij vervolgens, in het kader van een juiste en volledige verantwoording van baten en lasten, voor de samenwerkingsverbanden inzicht verkregen in de transactiestromen, de aansluiting op de projecten en jaarrekeningposten (zoals de financiële vaste activa, vorderingen, kortlopende schulden, baten en overige instellingslasten).

Op basis van de controle van de reguliere transacties hebben wij bepaald welke additionele controlewerkzaamheden nog uitgevoerd dienen te worden op de transacties met de samenwerkingsverbanden.

Kernpunten

Er wordt jaarlijks per project een plan gemaakt, waarbij per jaareinde de voortgang en de financiële situatie worden geanalyseerd en daarover verantwoording wordt afgelegd aan de partners in de projecten, waaronder de provincie Limburg.

Gezien de diversiteit van de samenwerkings-constructies, de diversiteit in de financiële transactie-stromen, de omvang van deze financiële stromen en de onderlinge verbondenheid, evenals mogelijke rechtmatigheidsvraagstukken, is dit een aandachtspunt in onze controle.

Onze controle werkzaamheden op de kernpunten

Dit zijn onder andere werkzaamheden in het kader van de juistheid van de kosten en de toerekening van de baten van derden (project-partners), de rechtmatigheid van deze transacties in relatie tot de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 en de (aanvulling op de) notitie Helderheid en de verwerkingswijze in de jaarrekening.

Wij hebben bij deze werkzaamheden geen materiële uitzonderingen geconstateerd.

Benoeming

Wij zijn door de raad van toezicht in april 2012 benoemd als accountant van Universiteit Maastricht vanaf de controle van het boekjaar 2012 en zijn sinds die datum tot op heden de externe accountant.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Inhoudsopgave
- Ten geleide
- 1. Verslag van het College van Bestuur
- 2. Algemeen beeld van Universiteit Maastricht
- 3. Universiteit Maastricht in verslaggevingsjaar 2016
- 4.7. de overige gegevens
- 5. Verslag Raad van Toezicht UM 2016
- 6. Beloning College van Bestuur en tegemoetkoming leden Raad van Toezicht
- Woordenlijst en afkortingenlijst
- Colofon.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afweten of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Maastricht, 23 juni 2017
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. Th.A.J.C. Snepvangers RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

5 Verslag Raad van Toezicht UM 2016

Raad van Toezicht en commissies

De Raad van Toezicht (RvT) ziet toe op het beleid van het CvB en op de algemene gang van zaken binnen de universiteit zoals opgenomen in de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW). Naast de toezichthoudende taak vervult de raad een belangrijke rol als klankbord voor en adviseur van het CvB. De RvT is verantwoording verschuldigd aan de minister van OCW. Het profiel van de RvT is afgestemd op de gewenste ontwikkeling en strategie van UM. De RvT is zodanig samengesteld dat er voldoende diversiteit is naar individuele profielen, leeftijd, geslacht en maatschappelijk-culturele en wetenschappelijke achtergrond.

De RvT houdt zich voor UM aan de regels die door de VSNU zijn neergelegd in de 'Code goed bestuur 2013'. De RvT ziet toe op de rechtmatige verwerving, op de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de Rijksbijdrage en op de vormgeving van het systeem van kwaliteitszorg. De hoofdlijnen van de bestuursstructuur UM zijn vastgelegd in het Bestuurs- en Beheersreglement Universiteit Maastricht (BBRUM). De RvT is van oordeel dat het principe van onafhankelijkheid is geëerbiedigd. De leden van de RvT opereren ten opzichte van elkaar en het CvB onafhankelijk en kritisch. De RvT evalueert regelmatig het functioneren van ieder lid en van de raad als geheel. De raad voert daarnaast jaarlijks gesprekken met het CvB over het functioneren van het CvB als geheel en van ieder lid afzonderlijk.

In het verslagjaar is gestart met de procedure voor de opvolging van RvT-lid prof. dr. Ursula Nelles per 1 juli 2017. Omdat professor Nelles het lid is dat het bijzondere vertrouwen geniet van de Universiteitsraad (artikel 9.7 lid 2 WHW), is een Benoemingsadviescommissie samengesteld waarin naast de voltallige Vertrouwenscommissie UR een vertegenwoordiger vanuit de RvT zitting heeft. Universiteitsraad en RvT hebben inmiddels op basis van het vastgestelde, openbaar gemaakte profiel lid RvT, een voorstel voor benoeming van een lid RvT aan de minister van OCW voorgelegd.

De eerste termijn van RvT-lid dr. Renk Roborgh loopt af op 1 september 2017. De RvT heeft bij de minister van OCW een voorstel voor herbenoeming ingediend. Gelet op het aflopen van de benoemingstermijn van Truze Lodder als voorzitter RvT eind 2017 zal in de loop van het jaar ook het proces voor invulling van deze vacature in gang gezet worden.

De RvT vergaderde in 2016 vijf maal met het CvB. Voorafgaand aan deze bijeenkomsten vergadert de RvT in eigen kring. In deze overleggen worden strategische beleidsthema's besproken, daaruit voortvloeiende financiële consequenties en het toezicht op de realisering daarvan. Ook vindt er geregeld telefonisch overleg in eigen kring plaats en met het CvB over onderwerpen waarover afstemming of beslissingen nodig zijn. De voorzitter van de RvT heeft wekelijks overleg met de voorzitter van het CvB.

De RvT heeft twee commissies in eigen kring: de Audit Commissie en de Remuneratiecommissie. De RvT benoemt de leden van deze commissies. Uit hun midden wordt een voorzitter gekozen, dit is niet de voorzitter van de RvT.

De Audit Commissie, waarin Renk Roborgh (voorzitter) en Koos van Haasteren zitting hebben, heeft in 2016 vier keer vergaderd. De Audit Commissie ondersteunt de RvT in het toezicht op de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Hieronder vallen het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het toezicht op de werking van gedragscodes, preventie en detectie van niet-wetenschappelijke fraude, de financiële informatievervalsing door de universiteit, de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de internal audit en externe accountant, de rol en het functioneren van de interne audit functie en de relatie met de externe accountant en zijn onafhankelijkheid. De Audit Commissie overlegt minimaal een maal per jaar met de externe accountant en minimaal twee maal per jaar met internal audit. De verslagen en adviezen van de Audit Commissie komen aan de orde in de vergaderingen van de RvT met het CvB. De voorzitter van de Audit Commissie voert minimaal een keer per jaar overleg met de compliance officer en brengt hierover rapport uit aan de RvT.

De Remuneratiecommissie bestaat uit Ursula Nelles (voorzitter), Truze Lodder en Marc Groenhuisen. De commissie voert de jaargesprekken met de leden van het CvB en rapporteert daarover aan de RvT.

De RvT heeft besloten om naast de Audit Commissie en de Remuneratiecommissie geen aparte Commissie Onderwijs en Onderzoek in te stellen. De RvT in zijn geheel staat voor de borging van kwaliteitszorg van onderwijs en onderzoek aan UM.

Truze Lodder en Renk Roborgh hebben vanuit de RvT UM zitting in de RvT transnationale Universiteit Limburg (tUL), een samenwerkingsverband tussen Universiteit Hasselt en UM.

De RvT blijft als geheel verantwoordelijk voor alle zaken die in commissieverband of op andere wijze voorbereid en/of behandeld worden. De RvT heeft minimaal één keer per jaar overleg met de externe accountant.

De RvT brengt werkbezoeken aan faculteiten en laat zich door decaanen en staf informeren over ontwikkelingen binnen de faculteiten.

De voorzitter van de RvT neemt deel aan de vergadering van voorzitters van de Raden van Toezicht van de Nederlandse Universiteiten.

De leden van de RvT geven blijk van betrokkenheid bij UM door aanwezigheid bij academische zittingen zoals de Dies Natalis en de opening van het Academisch Jaar, door werkbezoeken en door het volgen van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen die voor UM relevant zijn.

Actuele onderwerpen

De RvT volgt nauwgezet de strategische ontwikkelingen aan UM op het gebied van onderwijs, onderzoek en het maatschappelijk en economisch toepassen van kennis. Kwaliteitszorg en de prestatieafspraken van UM met de minister van OCW zijn belangrijke aandachtspunten.

De RvT heeft in lijn hiermee uitvoerig met het CvB van gedachten gewisseld over studentenaantallen en staf, bachelor- en masteropleidingen, accreditaties en visitaties, de positie van UM in rankings nationaal en internationaal, de investeringsagenda voor universitaire vernieuwing, kwaliteits- en risicomanagement, ICT en digitalisering in onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering, de relatie met het academisch ziekenhuis Maastricht in Maastricht UMC+ inclusief Plandocument UM/azM, de voortgang van Brains Unlimited/Scannexus en het Kennis-As Programma/Brightlands campussen.

Daarnaast stonden voor de RvT in 2016 de opvolging van prof. dr. Luc Soete als rector magnificus van UM en Community at the CORE (Collaborative Open Research Education), het nieuwe Strategisch Programma UM voor de periode 2017-2021 centraal.

De RvT kondigde in april 2016 met veel genoegen de benoeming van prof. dr. R.L. (Rianne) Letschert als rector magnificus aan UM aan, nadat de RvT, gehoord de decanen en de Universiteitsraad, unaniem de voordracht van de Benoemingsadviescommissie had overgenomen. De Benoemingsadviescommissie was samengesteld uit leden van de RvT, het CvB, het Management Team en de Vertrouwenscommissie van de Universiteitsraad, onder voorzitterschap van prof. dr. Ursula Nelles.

De Benoemingsadviescommissie heeft alle voorgedragen interne en externe kandidaten beoordeeld aan de hand van de profielschets, waarbij met nadruk is gekeken naar geschikte vrouwelijke kandidaten. Rianne Letschert past uitstekend in het profiel van UM. Zij heeft een indrukwekkend track record opgebouwd op het gebied van onderwijs en onderzoek en beschikt over ruime bestuurlijke ervaring. Daarnaast heeft Rianne Letschert een voor UM relevant netwerk in Nederland en Brussel en een overtuigende visie op de strategische ontwikkeling van UM, mede in samenhang met landelijke ontwikkelingen. De rectoraatsoverdracht vond in aanwezigheid van de minister van OCW op 1 september plaats. Een jonge, vrouwelijke rector betekent een verandering van dynamiek in het CvB en is van waarde voor alle geledingen van onze jonge universiteit, die innovatie in onderwijs en onderzoek hoog in het vaandel draagt.

De RvT dankt Luc Soete voor zijn inzet als rector de afgelopen vier jaar en wenst hem veel succes bij de voortzetting van zijn wetenschappelijke activiteiten in nationaal en internationaal verband.

De RvT steunt Community at the CORE (Collaborative Open Research Education), het nieuwe Strategisch Programma UM 2017-2021. De RvT heeft met het CvB van gedachten gewisseld over de UM-breed gemaakte beleidskeuzes, de uitvoering van het beleid en de financiële gevolgen daarvan. UM maakt keuzes die worden verantwoord. De RvT waardeert hoe UM het verband tussen onderwijs en onderzoek vorm wil geven, de zwaartepunten en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de relatie tussen disciplinair en interdisciplinair onderzoek. In het strategisch programma wordt een overtuigende uitleg gegeven over de aanpak van UM, gericht op Europa/de wereld en de regionale verankering daarbinnen. In lijn hiermee heeft de RvT ook een bezoek gebracht aan EdLab om zich te laten informeren over ontwikkelingen van UM op onderwijsgebied naar de toekomst toe.

Wil UM de missie en visie 'Community at the CORE' waarmaken met inbegrip van de ontwikkeling van de triple helix hotspots op de Brightlands campussen, dan zal UM ook voor het HR-beleid een benadering moeten kiezen waarbij niet alleen het individu, maar de academische gemeenschap en de community centraal staan. UM staat een innovatieve en interdisciplinaire aanpak voor, derhalve geldt dit niet alleen voor studenten maar ook voor het wetenschappelijk en niet-wetenschappelijk personeel aan UM. Deze benadering moet zijn weerklank vinden in modernisering van het HR-beleid en de implementatie daarvan. In dit kader is ook opnieuw aandacht gevraagd voor de samenhang in HR-beleid tussen wetenschappelijk en niet-wetenschappelijk personeel, het hooglerarenbeleid en het tenure track beleid. Om de doelstellingen van UM tot een succes te maken, zal overgestapt moeten worden van een reactief naar een proactief/innovatief HR-beleid dat van deze tijd is. Dit vergt discipline, aandacht voor processen, performance, recruitment, training en management policy. De RvT verwacht dat het CvB de kaders schept om dit daadwerkelijk te realiseren en ziet daarop toe.

De RvT heeft met het CvB uitvoerig van gedachten gewisseld over de Brightlands campussen en de oprichting van een Brightlands campus Greenport Venlo. De RvT heeft met veel waardering kennis genomen van de risicoanalyse rapportage Kennis-As projecten. UM heeft een aantal maatregelen genomen om de risico's beter te beheersen. Zo is per project een governance structuur ingericht en zijn duidelijke rapportage- en monitorafspraken gemaakt met de Provincie Limburg. De RvT ontvangt van alle projecten structureel, met een tijdsinterval van circa 18 maanden, een risicoanalyse, waarmee telkens een verdere verdiepingsslag wordt doorgevoerd.

Prof. Jan Cobbenhagen, directeur van de Brightlands Maastricht Health Campus (BL HMC), heeft de RvT inzicht gegeven in de valorisatie-activiteiten Randwyck, de doorontwikkeling en de organisatie van de campus. UM en MUMC+ hebben al hun business development activiteiten op het gebied van Health and Life Sciences bij de BL HMC ondergebracht. De campus wordt daarmee verantwoordelijk voor het hele proces vanaf de ontwikkeling van ideeën en uitvindingen tot en met de financiering en begeleiding van nieuwe bedrijven.

Beslissingen

De RvT heeft kennis genomen van de nota middelenverdeling 2017 en gaf – na bespreking in de Audit Commissie zijn goedkeuring aan het jaarverslag/-rekening UM 2015 en de begroting 2017 UM. Consistent met de door de RvT aangegeven koers worden in 2017 bestemmingsreserves ingezet voor maatregelen in het kader van onderwijskwaliteit, verbetering infrastructuur, aantrekken van jong talent en nieuwe initiatieven. Op centraal niveau wordt geïnvesteerd in de gebiedsontwikkeling Randwyck en specifieke maatregelen in het kader van sustainability. Door deze aanpak kan de begroting meer risicovol zijn. Mochten er tegenvallers zijn, dan zal het CvB daarvan tijdig melding doen aan de RvT.

Om afwijkingen tussen begroting, prognoses en realisatiecijfers te verkleinen, is in 2016 voor het eerst gewerkt met termijnrapportages in plaats van kwartaalrapportages. Met name het integreren van de tweede termijnrapportage met het begrotingsproces, zal ertoe moeten leiden dat eindejaarprognoses dichter in de buurt van de uiteindelijke realisatie komen te liggen en een beter uitgangspunt vormen voor de meerjarenbegroting. In 2017 en 2018 zal een evaluatie plaatsvinden of dit gewenste effect inderdaad is opgetreden.

De RvT heeft in eigen kring overlegd met PWC, de accountant UM over de jaarrekening UM 2015, managementletter en accountantsverslag. De RvT heeft het CvB gevraagd de aanbevelingen van de accountant op te pakken. De RvT heeft zijn akkoord gegeven aan de Investeringsagenda 2017 UM. De innovaties op het vlak van HR- en IT-onderwerpen vragen om forse investeringen. Investeringen die voortvloeien uit het Strategisch Programma UM 2017-2021 zijn nog niet meegenomen in de investeringsagenda. Nadat prioriteiten voor het implementeren van het nieuwe Strategisch Programma zijn vastgesteld, zal een aanvullende investeringsagenda worden opgesteld.

De RvT heeft goedkeuring verleend aan het geactualiseerde Treasury Statuut UM 2016, waarmee het statuut geheel aansluit op de nieuwe regeling 'Beleggen, lenen en derivaten'. De RvT heeft voorts goedkeuring verleend aan het reglement kostenvergoeding leden CvB.

Overleg met de Universiteitsraad

De RvT heeft in het verslagjaar twee keer overlegd met het Presidium van de Universiteitsraad. In deze overleggen is onder meer ingegaan op de relatie van de Universiteitsraad met het CvB, het vroegtijdig betrekken van de Universiteitsraad bij nieuwe ontwikkelingen, onderwijs- en onderzoekaangelegenheden, onderwijsinnovatie, het Strategisch Programma UM mede in relatie tot Kennis-As Limburg/Brightlands campussen, begroting, jaarrekening, HRM-beleid, werkdruk aan UM en de procedure voor invulling van de vacature in de RvT als gevolg van het aflopen van de benoemingstermijn van prof. dr. Ursula Nelles per 1 juli 2017 als RvT-lid dat het bijzondere vertrouwen geniet van de Universiteitsraad.

Beloning College van Bestuur en tegemoetkoming leden RvT

Het realiseren van de strategische doelstellingen veronderstelt een beloningsbeleid waarmee UM in staat is op alle niveaus gekwalificeerde en bekwame functionarissen aan te trekken en te behouden. Bij het bespreken en vaststellen van de beloning van de leden van het CvB houdt de RvT rekening met relevante wettelijke bepalingen, met richtlijnen voor good governance, maatschappelijke ontwikkelingen en met andere best practices die op UM van toepassing zijn.

Aangezien universiteiten als UM in een concurrerende internationale markt opereren, is het zaak dat ook sectorspecifieke internationale ontwikkelingen op het gebied van beloning in de overwegingen betreffende het beloningsbeleid meegenomen kunnen worden. De RvT volgt bij het bezoldigingsbeleid voor de leden van het CvB de ontwikkelingen binnen de publieke sector.

Richtinggevend voor de RvT is het streven naar een beloningsniveau dat ook waar het gaat om de functies van het CvB vergelijkbaar is met andere organisaties van soortgelijke omvang en complexiteit. De leden van het CvB voldoen aan de voorwaarden in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De leden van het CvB worden benoemd voor een periode van vier jaar met mogelijkheid van herbenoeming. Na een periode van vier jaar beslist de RvT conform de WHW en – gehoord het Managementteam (CvB en decanen faculteiten) en de Universiteitsraad – over herbenoeming voor een periode van vier jaar. Tijdig voor het aflopen van de benoemingstermijn vindt overleg plaats van de RvT met het betrokken lid van het CvB. De RvT heeft eind 2016 het proces in gang gezet voor herbenoeming van Nick Bos als lid en vice-voorzitter van het CvB.

De leden van het CvB zijn deelnemer in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De pensioenregeling voor de leden van het CvB is gelijk aan de regeling voor de medewerkers van UM. Voor de overige arbeidsvoorwaarden wordt aangesloten bij de voor de medewerkers van UM geldende regels. Alle verzoeken voor nevenfuncties van leden van het CvB worden conform de regeling nevenwerkzaamheden UM voor toestemming aan de RvT voorgelegd. De nevenwerkzaamheden van de leden CvB worden gepubliceerd op de website UM.

De tegemoetkoming van de leden van de RvT bedraagt voor de leden k€ 12,5 en voor de voorzitter RvT k€ 17,5 op jaarbasis. Voor informatie over hoofdfunctie en nevenfuncties van de leden van de RvT wordt verwezen naar het overzicht in dit verslag.

Ten slotte

De RvT spreekt zijn grote waardering uit voor de inzet en inspanning van het CvB, de faculteitsbesturen, de medezeggenschapsraden, de medewerkers en de studenten van de universiteit in 2016 en de daarbij bereikte resultaten.

De Raad van Toezicht
mw. T.M. Lodder, voorzitter
drs. J. van Haasteren
mw. prof. dr. U. Nelles
dr. L.J. Roborgh
prof. dr. M.S. Groenhuijsen
mw. T. Simon, secretaris

Raad van Toezicht Universiteit Maastricht 2016

Samenstelling RvT	Commissies/aandachtsgebieden in RvT	(Neven) functies
<p>Mw. T.M. (Truze) Lodder Geboortejaar: 1948 Benoeming: 1^e termijn: 1-12-2007 t/m 30-11-2011 2^e termijn: 1-12-2011 t/m 30-11-2015 3^e termijn: 1-12-2015 t/m 30-11-2017 Expertise: governance, bestuurlijke advisering, HRM, Kunst en cultuur</p>	<p>Voorzitter Raad van Toezicht (vanaf 1-1-2014) Remuneratiecommissie (lid) Raad van Toezicht transnationale universiteit Limburg (lid)</p>	<p>Voormalig zakelijk directeur De Nederlandse Opera Amsterdam en voorzitter directie Het Muziektheater Amsterdam Nevenfuncties: * Treasurer Europa Nostra (tot medio 2016) * Commissaris Nederlandse Spoorwegen (tot medio 2016) * Voorzitter Raad van Toezicht NJO * Lid Raad van Advies Nexus Instituut</p>
<p>Prof. dr. U. (Ursula) Nelles Geboortejaar: 1949 Benoeming: 1e termijn: 1-7-2009 t/m 30-6-2013 2^e termijn: 1-7-2013 t/m 30-6-2017 Expertise: governance, onderwijs, onderzoek, valorisatie, juridische aangelegenheden</p>	<p>Vertrouwenspersoon Universiteitsraad Remuneratiecommissie en Benoemingsadviescommissie (voorzitter)</p>	<p>Rector van de Westfälische Wilhelms Universität Münster (tot 1 oktober 2016) Nevenfuncties: Lidmaatschap vanuit functie of als representant van Westfälischen Wilhelms-Universität: * Beirat Akademie für Manuelle Medizin * Beirat Aktion Münsterland e.V. * Arbeitgeberverband des Landes Nordrhein Westfalen e.V. * Bioanalytik Münster * Kuratorium Brigitte und Martin Krause-Stiftung * Beirat Centrum für Krankenhausmanagement * CompusSource e.V. - Verein zur Förderung der Open Source Initiative * Deutscher Akademischer Austauschdienst * Deutsch-Niederländische Gesellschaft</p>

Samenstelling RvT	Commissies/aandachtsgebieden in RvT	(Neven) functies
		<ul style="list-style-type: none"> * Beirat Europäische Staatsbürger-akademie * Kuratorium Europäische Umweltakademie * European Institute for Quality Assurance * European University Association * Kuratorium Förderkreis für Angewandte Informatik * Franz Joseph Dölger-Institut zur Erforschung der Spätantike * Kuratorium Freiherr vom Stein-Institut * Vorstand Gesellschaft zur Förderung der WWU * Vorstand Haus der Technik e.V. * Kuratorium Heitfeld-Stiftung * Hochschulrektorenkonferenz * Innovationsallianz der Hochschulen NRW * Internationale Vorstand Studentenwohnheime e.V. * Kuratorium Israel-Stiftung des Kreises Recklinghausen * Vorstand Leibniz-Institut für Arterioskleroseforschung * Aufsichtsrat Münsterland e.V. * Präsidium Münsterlandkonferenz * Pelz-Anfelder-Stiftung * Vorstand Schneider-Sasakawa-Funds * Kuratorium Stiftung Westfalen-Initiative * Vorstand Stiftung Westfälische Wilhelms-Universität * Aufsichtsrat UKM * Beirat VHS Münster * Kuratorium Westfälischer Heimatverbund * Wirtschaftsinitiative Münster * Vorstand Zentrum für Handwerk und Wissenschaft e.V * Kuratorium Zentrum für Niederlande-Studien
<p>Dr. L.J. (Renk) Roborgh Geboortejaar: 1949 Benoeming: 1e termijn: 1-9-2013 t/m 31-8-2017 Expertise: Hoger Onderwijsbestel en internationale vraagstukken</p>	<p>Audit Committee (voorzitter) Raad van Toezicht transnationale universiteit Limburg (lid)</p>	<p>Voormalig DG Hoger Onderwijs, Beroepsonderwijs, Wetenschap en Emancipatie (DGHBWE) Nevenfuncties: * Lid Dagelijks Bestuur Clingendael * Lid Raad van Advies Leidse Onderwijsinstellingen * Lid Raad van Wijzen Fundashon Kalidat Profeshonal Edukashonal Kórsou KPEK * Voorzitter Raad van Toezicht ROC Tilburg * Lid Raad van Toezicht Scheepvaart en Transport College * Bestuurslid Stichting Post-academische medische cursussen in Indonesië * Aanjager sectoren Zorg en Welzijn en ICT en Techniek (MOCW) * Adviesopdracht KMA</p>

Samenstelling RvT	Commissies/aandachtsgebieden in RvT	(Neven) functies
<p>drs. J.A.M. (Koos) van Haasteren Geboortjaar: 1960 Benoeming: 1^e termijn: 1-4-2014 t/m 31-3-2018 Expertise: financiën, audit, bedrijfsleven</p>	<p>Audit Committee (lid)</p>	<p>Voormalig VP Sabic Europe</p> <p>Nevenfuncties: * Bestuurder van Alloksys Life Sciences B.V. en AMRIF B.V. * Bestuurslid van de Stichting Jazz Maastricht en van de Stichting Bright Creations</p>
<p>Prof. dr. M.S. (Marc) Groenhuijsen Geboortjaar: 1956 Benoeming: 1e termijn: 1-9-2015 t/m 31-8-2019 Expertise: wetenschapper, uitgebreide bestuurlijke en toezichhoudende ervaring en internationale netwerk</p>	<p>Remuneratiecommissie en Benoemingsadviescommissie (lid)</p>	<p>* Hoogleraar straf(proces)recht en victimologie Universiteit van Tilburg</p> <p>Nevenfuncties: * Rechter-plaatsvervanger in de arrondissementsrechtbank te Rotterdam * Raadsheer-plaatsvervanger in het Gerechtshof te Arnhem * Lid, Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen * Voorzitter Klachtencommissie ongewenst gedrag Stichting De Runne Goirle * Lid Raad van Advies Stichting Nexus * Lid Board of Directors van de International Society of Criminology * Lid bestuur Stichting Fonds Slachtofferhulp * President van (the Executive Committee of) the World Society of Victimology * Member International Advisory Board of the South Asian Society of Criminology and Victimology * Voorzitter Commissie Wetenschappelijke Integriteit van de KNAW</p>

6 Beloningen en tegenmoet-komingen

Sinds 2016 is de 'Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)' van kracht. Die bepaalt dat de hoogste leidinggevenden in de (semi)publieke sector, niet meer mogen verdienen dan het jaarlijks vastgestelde maximum.

Beloningen en tegenmoetkomingen

Conform deze wet wordt hierna het jaarlijks inkomen en eventuele ontslagvergoedingen van de topfunctionarissen weergegeven, gerelateerd aan de voor hen geldende maxima.

In onderstaande tabel is voor de heren M. Paul, L. Soete en N. Bos als individueel WNT maximum het maximum (of een evenredig deel daarvan) vermeld, dat voor hen gold bij aanvang van hun contract. Met ingang van 2015 is de WNT-norm verlaagd naar k€ 178 en k€ 179 voor 2016. Conform het overgangsrecht is de beloning rechtmatig en zal de beloning in de komende jaren worden afgebouwd naar het actuele WNT-maximum.

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x C 1	M. Paul	R Letschert	L. Soete	N. Bos
Functie(s)	voorzitter	rector magnificus	rector magnificus	vice-voorzitter
Duur dienstverband	1 / 1 - 31 / 12	1 / 9 - 31 / 12	1 / 1 - 15 / 9	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Individueel WNT-maximum	230.474	59.667	153.649	230.474
Bezoldiging				
Beloning	192.343	45.889	131.853	197.284
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	16.475	5.192	11.325	16.647
Totaal bezoldiging	208.818	51.081	143.178	213.931
Motivering indien overschrijding:	nvt	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2015				
Duur dienstverband in 2015	1 / 1 - 31 / 12		1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	1		1	1
Bezoldiging				
Beloning	187.180		169.038	189.851
Belastbare onkostenvergoedingen	-		-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	17.097		15.086	17.156
Totaal bezoldiging	204.277		184.124	207.007
Individueel WNT-maximum	230.474		230.474	230.474

Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x C 1	T. Lodder	U. Nelles	L. Roborgh	J. van Haasteren	M. Groenhuijsen
Functie(s)	voorzitter	lid	lid	lid	lid
Duur dienstverband	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Individueel WNT-maximum	26.850	17.900	17.900	17.900	17.900
Bezoldiging					
Beloning	17.500	12.500	12.500	12.500	12.500
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	17.500	12.500	12.500	12.500	12.500
Motivering indien overschrijding:	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2015					
Beloning	17.500	12.500	12.500	12.500	4.167
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	17.500	12.500	12.500	12.500	-
Individueel WNT-maximum	34.571	23.047	23.047	23.047	7.682

Bezoldiging niet-topfunctionarissen: deel 1

bedragen x C 1	Hoogleraar 1	Hoogleraar 2	Hoogleraar 1	Hoogleraar 2	Decaan
Duur dienstverband	1 / 1 - 25 / 7	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	0,5	1	1	0,1	1
Individueel WNT-maximum	89.500	179.000	179.000	17.900	179.000
Bezoldiging					
Beloning	87.472	224.010	205.253	20.553	214.376
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	4.543	16.931	16.300	1.633	16.506
Totaal bezoldiging	92.015	240.941	221.553	22.186	230.882
Motivering van overschrijding: zie	1)	2)	3)	4)	5)

Gegevens 2015

bedragen x C 1	Hoogleraar 1	Hoogleraar 2	Hoogleraar 1	Hoogleraar 2	Decaan
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,5	1	1	0,1	1
Bezoldiging					
Beloning	123.459	207.847	183.827	18.217	182.423
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	8.602	17.480	16.777	1.705	17.088
Totaal bezoldiging	132.061	225.327	200.604	19.922	199.511
Individueel WNT-maximum	89.000	178.000	178.000	17.800	178.000

ad 1) 2015 en 2016; voortzetting dubbele huisvestingslasten vergoeding en arbeidsmarkttoelage

ad 2) 2015 en 2016; TVO toelage conform CAO UMC

ad 3) 2015 en 2016; toelage formalisering CRISP en toelage decanaat

ad 4) 2015 en 2016; toelage

ad 5) 2015 en 2016; decanen toelage

Bezoldiging niet-topfunctionarissen: deel 2

bedragen x C 1	Universitair Hoofddocent 1	Hoogleraar 1	directeur bedrijfsvoering	Hoogleraar 2	Universiteits Hoogleraar
Duur dienstverband	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	0,225	1	0,3	1	0,5
Individueel WNT-maximum	40.275	179.000	53.700	179.000	89.500
Bezoldiging					
Beloning	33.448	148.866	77.513	180.116	89.522
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	3.605	15.163	4.428	15.765	7.805
Totaal bezoldiging	37.053	164.029	81.941	195.881	97.327
Motivering van overschrijding: zie	6)	7)	8)	9)	10)

Gegevens 2015

bedragen x C 1	Universitair Hoofddocent 1	Hoogleraar 1	directeur bedrijfsvoering	Hoogleraar 2	Universiteits Hoogleraar
Duur dienstverband in 2015	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	0,35	1	0,5	1	0,5
Bezoldiging					
Beloning	60.647	163.660	63.043	161.252	75.861
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	5.866	15.383	7.687	16.408	8.115
Totaal bezoldiging	66.513	179.043	70.730	177.660	83.976
Individueel WNT-maximum	62.300	178.000	89.000	178.000	89.000

ad 6) in 2016 binnen WNT maximum (2015 door persoonlijke toelage boven het maximum)

ad 7) in 2016 binnen WNT maximum (2015 door incidentele nabetaling met terugwerkende kracht boven het maximum)

ad 8) eenmalige uitbetaling 67,5 vakantie dagen (2015 binnen WNT maximum)

ad 9) compensatie pensioen "boven-tonners" en arbeidsmarkttoelage (2015 binnen WNT maximum)

ad 10) compensatie pensioen "boven-tonners" en arbeidsmarkttoelage (2015 binnen WNT maximum)

Beloningen en tegenmoetkomingen

Bezoldiging niet-topfunctionarissen: deel 3

bedragen x C 1	Beleidsdirecteur	Universiteits Hoogleraar	Universiteits Hoogleraar	Hoogleraar 1	Decaan
Duur dienstverband	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1	0,05	1
Individueel WNT-maximum	179.000	179.000	179.000	8.950	179.000
Bezoldiging					
Beloning	175.410	172.455	172.455	8.547	170.236
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15.564	15.611	15.611	790	15.511
Totaal bezoldiging	190.974	188.066	188.066	9.337	185.747
Motivering van overschrijding: zie	11)	12)	13)	14)	15)
Gegevens 2015					
Duur dienstverband in 2015	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12	1 / 9 - 31 / 12	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1	0,0167	1
Bezoldiging					
Beloning	150.113	155.239	155.001	2.572	150.330
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15.898	16.230	16.230	270	16.006
Totaal bezoldiging	166.011	171.469	171.231	2.842	166.336
Individueel WNT-maximum	178.000	178.000	178.000	2.973	178.000

ad 11) compensatie pensioen "boven-tonners" (2015 binnen WNT maximum)

ad 12) compensatie pensioen "boven-tonners" (2015 binnen WNT maximum)

ad 13) compensatie pensioen "boven-tonners" (2015 binnen WNT maximum)

ad 14) compensatie pensioen "boven-tonners" (2015 binnen WNT maximum)

ad 15) compensatie pensioen "boven-tonners" (2015 binnen WNT maximum)

bedragen x C 1	Decaan
Duur dienstverband	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	1
Individueel WNT-maximum	179.000
Bezoldiging	
Beloning	163.799
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15.312
Totaal bezoldiging	179.111
Motivering van overschrijding: zie	16)
Gegevens 2015	
Duur dienstverband in 2015	1 / 1 - 31 / 12
Omvang dienstverband (in fte)	1
Bezoldiging	
Beloning	142.754
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15.888
Totaal bezoldiging	158.642
Individueel WNT-maximum	178.000

ad 16) compensatie pensioen "boven-tonners" (2015 binnen WNT maximum)

Declaratie leden College van Bestuur

In de brief van de staatssecretaris van OCW van 25 november 2011 worden universiteiten en hogescholen verzocht tot het openbaar maken van declaraties van individuele leden van het CvB met in-gang van verslagjaar 2011.

De onderstaande tabel geeft de individuele onkostenvergoeding van de collegeleden weer. De kosten kunnen bestaan uit declaraties, creditcardafschrijvingen en facturen.

De declaraties en onkosten zijn getoetst aan het Reglement kostenvergoedingen leden van CvB Universiteit Maastricht.

	M. Paul Voorzitter	N. Bos Vice-voorzitter	L. Soete Rector magnificus (tot 01/09/2016)	R. Letschert Rector magnificus (vanaf 01/09/2016)
Representatiekosten	€ 1.434	€ 1.247	€ 180	€ 295
Reiskosten binnenland	€ 5.774	€ 1.153	€ 2.001	€ 1.492
Reiskosten buitenland	€ 9.217	€ 3.905	-	€ 1.636
Overige kosten	-	€ 2.178	€ 1.452	€ 726

Woordenlijst en afkortingenlijst

ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds	EEP	Energie-efficiency plan	KS	Kortlopende Schulden	OBP	Ondersteunend en Beheers Personeel
ABR	Algemene BedrijfsReserve	EER	Europese Economische Ruimte	KTO	Knowledge Transfer Office	OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
AMIBM	Aachen-Maastricht Institute for Biobased Materials	ELDC	European Livestock Diagnostic Center	LAS	Liberal Arts and Sciences programma	OER	Onderwijs- en Examenregeling
APG	Algemene Pensioen Groep	ERC	European Research Council	LIBER	Limburg Institute for Business and Economic Research	OFB	Overzicht Financiële Beschikkingen
App./inv.	Apparatuur / Inventaris	ERCIC	Ethical Research Committee Inner City	LIME	Limburg MEet	OG	Onroerend Goed
ARWU	Academic Ranking of World Universities	ERCPN	Ethical Review Committee Psychology and Neuroscience	LINK	Limburg INvesteert in haar Kenniseconomie	OU	Open Universiteit
azM	Academisch ziekenhuis Maastricht	EU	Europese Unie	LO	Lokaal Overleg	PAS	Parcours of Art and Sciences
B	Bachelor	EV	Eigen Vermogen	M4I	Maastricht MultiModal Molecular Imaging Institute	PGO	Probleemgestuurd onderwijs
Ba	Bachelor	EZ	Ministerie van Economische Zaken	MACCH	Maastricht Centre for Arts & Culture, Conservation and Heritage	PhD	Physical Degree
B&B	Beleggen en Belenen	FAIR	Findable, Accessible, Interoperable, Re-Usable	MACIMIDE	Maastricht Centre for Citizenship, Migration and Development	Plc	Public Limited Company
BBRUM	Bestuurs- en Beheersreglement Universiteit Maastricht	FASoS	Faculty of Arts and Social Sciences	MaCSBio	Maastricht Center for Systems Biology	PM	Pro memorie
BISS	Business Intelligence and Smart Services	FED	Federal Reserve	MaRBLe	Maastricht Research Based Learning (bachelorstudenten van alle UM-faculteiten kunnen middels dit programma praktische ervaring opdoen op het gebied van academisch onderzoek)	PPS	Publiek-private samenwerking
BKO	Basiskwalificatie Onderwijs	FHML	Faculty Health, Medicine and Life Sciences	MEBIT	Master Evidence Based Innovation in Teaching	PREMIUM	PREMIUM is een honours programma voor goed presterende en gemotiveerde masterstudenten. Met de focus op projectgericht werk en teamwork, evenals persoonlijke (professionele) ontwikkeling, overbrugt PREMIUM de kloof tussen studie en loopbaan.
BMC	BioMed Central	FHP	Facutair Honoursprogramma	MERIT	Maastricht Economic Research Institute on Innovation and Technology	Q&R	Quality and Risk
BPCM BV	BioPartner Center B.V.	FHS	Faculty of Humanities and Sciences	MERLN	Institute for Technology-Inspired Regenerative Medicine	QS	Quacquarelli Symonds
BPCM BV	BioPartner Center B.V.	FKW	Fort Koning Willem	METC	Medisch Ethische Commissie	R	Resultaat
BPR	Basisregistratie Personen	FL	Faculty of Law	MHC	Maastricht Health Campus	R4B	Research for Business
BR	Bestemde Reserve	FNV	Federatie Nederlandse Vakbeweging	MHeNS	School for Mental Health and Neuroscience	RACI	Responsible Accountable Consulted Informed
BREEAM	Building Research Establishment Environmental Assessment Method	FP	Foundation Programme	MI	Maastricht Instruments	R&D	Research & Development
B.Sc	Bachelor of Science	FPN	Faculty of Psychology and Neuroscience	MJA3	Meerjarenspraak Energie Efficiency	RB	Rentebaten
BU	Brains Unlimited	FS	Facility Services	Mje	Man jaar equivalent	RDM	Research Data Management
BW	Burgerlijk Wetboek	fte	Fulltime equivalent	M.Sc	Master of Science	RG	Roerend Goed
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	GHEAR	Global Higher Education and Research	MSCA	Marie Skłodowska-Curie actions	RISE	Research and Innovation Staff Exchange
cao	Collectieve arbeidsovereenkomst	GL	Grote Looiersgracht	MSCA-RISE	Marie Skłodowska-Curie actions Research and Innovation Staff Exchange	RJ66o	Regeling jaarverslaggeving onderwijs
CAS	Centrale Automatiseringssystemen	GROW	School for Oncology and Developmental Biology	MSA	Marie Skłodowska-Curie actions Research and Innovation Staff Exchange	ROA	Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
CBDS	Center for Big Data Statistics	GVO	Groot Vervangend Onderhoud	MSM	Maastricht School of Management	RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	HBO	Hoger Beroeps Onderwijs	M.S.R.V.	Maastrichtse Studenten Roeivereniging	RvT	Raad van Toezicht
CEO	Chief Executive Officer	HEaL	Human Enhancement and Learning	MSS	Maastricht Summer School	RWTH	Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule
CES	Center for European Studies	HEFI	Healthy Eating and Food Innovation	MUMC	Maastricht Universitair Medisch Centrum	SBE	School of Business and Economics
CHILL	Chemelot Innovation and Learning Labs	HEFI	Healthy Eating and Food Innovation	MUNDO	Maastricht University Centre for International Cooperation in Academic Development	SEO	Stimulerend Europees Onderzoek
C.H.O.I	Centrum Hoger Onderwijs Informatie	HO	Hoger Onderwijs	MUO	Maastricht University Office	SEP	Standaard Evaluatie Protocol
CHILL	Chemelot Innovation and Learning Labs	HR(M)	Human Resource (Management)	NFP	Netherlands Fellowship Programme	SG	Studium Generale
C.H.O.I	Centrum Hoger Onderwijs Informatie	ICIS	International Centre for Integrated assessment & sustainable development	NICHE	Netherlands Initiative for Capacity Development in Higher Education	SG	Studium Generale
CNV	Christelijk Nationaal Vakverbond	ICTS	Informatie Communicatie Technologie Servicecentrum	NMV	Nota MiddelenVerdeling	SHE	School of Health Professions Education
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers	IDS@UM	Institute Data Sciences @ Universiteit Maastricht	NSE	Nationale Studentenenquête	SLIM	Stichting Life Science Incubator
Cohort	De groep studenten die in hetzelfde academisch jaar voor het eerst ingeschreven staan bij een opleiding	IGV	Innovatiecentrum Gezonde Voeding	NU	Nederlandse Universiteiten	SOK	Samenwerkingsovereenkomst
CORE	Collaborative Open Research Education	InSciTe	Institute for Science and Technology	NUTRIM	School of Nutrition and Translational Research in Metabolism	SPT	Student Project Team
CPV	Common Procurement Vocabulary	IP	Intellectual Property	NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie	SSC	Studenten Service Centrum
CRC	Contract Research Centre	ISAP	International Student Ambassador Programme	NWA	Nationale Wetenschapsagenda	SSHM	Stichting Studentenhuisvesting Maastricht
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs	ISO	International Standardization Organization	NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek	STAK	Stichting Administratiekantoor
CSP	Complaints Service Point	IT	Information Technology			St(g)	Stichting
CvB	College van Bestuur	ITEM	Institute for Transnational and Euregional cross border cooperation and Mobility			SV	Studentenvereniging
DKE	Department of Data Science and Knowledge Engineering	ITK	Instellingstoets Kwaliteitszorg			SWOL	Stichting Wetenschappelijk Onderwijs Limburg
DSM	Dutch State Mines	KAS	King Abdullah Scholarship / Master of Health Professionals Education			SWUM	Stichting Wetenschapsbeoefening Universiteit Maastricht
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs	KCIS	Knowledge Centre for International Staff				
EAL	Educatieve Agenda Limburg	KNAW	De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen				
ECB	Europese Centrale Bank						
ECTS	European Credit Transfer System						
EDLAB	Education Laboratory					TA	Totale Activa
						TB	Totale Baten

Woordenlijst en afkortingenlijst

TC	Talencentrum
THE	Times Higher Education
TMFI	The Maastricht Forensic Institute
TU/e	Technische Universiteit Eindhoven
tUL	transnationale Universiteit Limburg
TV	Totaal Vermogen
UB	Universiteitsbibliotheek
UCM	University College Maastricht
UCV	University College Venlo
UD	Universitair Docent
UFO	Universitair functieordeningssysteem
UHD	Universitair Hoofddocent
UM	Universiteit Maastricht
UMC	Universitair Medisch Centrum
UMGO	Universiteit Maastricht Green Office
UMH B.V.	Universiteit Maastricht Holding B.V.
UNS	Universiteitssingel
UNU	United Nations University
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VA	Vlottende Activa
VAWO	Vakbond voor de Wetenschap
VH	Vereniging van Hogescholen
VNO-NCW	Verbond van Nederlandse Ondernemingen – Nederlands Christelijk Werkgeversverbond
VP	Vlottende Passiva
VSNU	Vereniging van Universiteiten
VV	Vreemd Vermogen
VZ	Voorzieningen
WBWM	Wonen Boven Winkels Maastricht
WGA	Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten
WHW	Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WMO	Wet medisch wetenschappelijk onderzoek
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WP	Wetenschappelijk personeel
WUN	Worldwide Universities Network
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
YERUN	Young European Research Universities Network

